

1) Wstęp

W dniu 9 grudnia br. w Warszawie odbył się Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców.

W Zjeździe udział wzięli Delegaci z całego kraju wybrani w 2015 roku na czteroletnią kadencję na Okręgowych Zjazdach Delegatów. Najważniejszym zadaniem Zjazdu była nowelizacja statutu PZD, która wynika przede wszystkim z obowiązku, jaki powstał wobec stowarzyszeń w związku z wejściem w życie dużej nowelizacji ustawy – *Prawo o stowarzyszeniach*. Prace w zakresie dostosowania statutu PZD, najważniejszego aktu prawa wewnątrzwiązkowego do nowych przepisów, trwały w Związku od wielu miesięcy. Drugim ważnym tematem, który był przedmiotem obrad Nadzwyczajnego XIII Zjazdu Delegatów, był Rozwój Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Na Nadzwyczajnym Zjeździe Delegaci przyjęli pięć stanowisk.

Zjazd otworzył Prezes PZD Eugeniusz Kondracki, który przywitał licznie zebranych Delegatów oraz podziękował za przybycie na Zjazd. Prezes Związku zaproponował na przewodniczących Zjazdu dwoje zasłużonych działaczy związkowych: Panią Joannę Mikołajczyk, Wiceprezesa Okręgowego Zarządu w Zielonej Górze i Tadeusza Jarzębaka, Prezesa Okręgowego Zarządu w Szczecinie, których kandydatury zostały jednomyślnie przyjęte przez Delegatów. Po wyborze przewodniczących Zjazdu Delegaci wspólnie odśpiewali hymn państwowy i hymn związkowy „Zielona Rzeczpospolita”, po czym Zjazd jednomyślnie wybrał Prezydium Zjazdu w składzie: Zdzisław Śliwa, Stanisław Zawadka, Maria Fojt i Iwona Smieskoł, oraz Sekretarza Zjazdu, którym został Pan Janusz Moszkowski, Prezes Okręgowego Zarządu we Wrocławiu. Ponadto powołano trzy komisje zjazdowe: Mandatową, Uchwał i Stanowisk oraz Statutową.

Podczas Zjazdu Prezes PZD Eugeniusz Kondracki przekazał na ręce Prezesa OZ PZD w Koszalinie Mariana Sekulskiego sztandar nadany przez Krajową Radę PZD Okręgowemu Zarządowi w Koszalinie. Prezes Związku na okoliczność wręczenia sztandaru życzył Delegatom, *żeby sztandar ten, jak i wszystkie sztandary w naszym Związku nas integrowały i prowadziły*.

Prezes PZD Eugeniusz Kondracki wygłosił dwa referaty, w pierwszym z nich przedstawił najważniejsze zmiany, które znalazły się w sta-

Prezes PZD Eugeniusz Kondracki otwiera obrady Zjazdu

tucie, natomiast w kolejnym podkreślił, że Program Rozwoju ROD to jedno z najważniejszych zadań Związku na obecne czasy, które zapisane jest zarówno w ustawie o ROD, jak i w statucie PZD. Prezes PZD przedstawił Zjazdowi stanowiska i uzasadnił celowość ich uchwalenia. Stanowiska najwyższego organu Związku, jakim jest Zjazd Krajowy są przyjmowane i uchwalane gdyż wyznaczają politykę Związku w konkretnych dziedzinach.

Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów był niezwykle ważnym wydarzeniem dla wszystkich struktur Związku, został znakomicie przygotowany zarówno pod względem organizacyjnym, jak i merytorycznym. Polski Związek Działkowców stawia przed sobą bardzo ambitne cele, które są możliwe do zrealizowania przy zaangażowaniu struktur Związku oraz partnerskiej współpracy z władzami publicznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

Tradycją jest rozpoczynanie ważnych dla związku wydarzeń Hymnem PZD „Zielona Rzeczpospolita”

Delegaci głosują za przyjęciem porządku obrad

2) Porządek obrad

1. Otwarcie Zjazdu przez Prezesa PZD.
2. Wybór Przewodniczącego Zjazdu.
3. Zatwierdzenie Porządku obrad.
4. Zatwierdzenie Regulaminu Zjazdu.
5. Wybór Sekretarza Zjazdu i Prezydium Zjazdu.
6. Wybór komisji zjazdowych:
 - Mandatowej
 - Statutowej
 - Uchwał i Stanowisk
7. Referat Prezesa PZD – „Potrzeba i projekt nowelizacji Statutu PZD z 2015 r.”
8. Dyskusja.
9. Sprawozdanie Komisji Mandatowej – stwierdzenie prawomocności obrad.
10. Referat Prezesa PZD – „Rosnące zapotrzebowanie na działki w ROD i możliwości rozwoju. Rola i zadania PZD”.
11. Dyskusja.
12. Sprawozdanie Komisji Statutowej.
13. Uchwalenie zmian w statucie PZD.
14. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Stanowisk – podjęcie uchwał i stanowisk.
15. Zakończenie obrad Zjazdu.

3) Przewodniczący Zjazdu, Sekretarz

Przewodniczący Zjazdu:

1. Tadeusz Jarzębak Szczecin
2. Joanna Mikołajczyk Zielona Góra

Sekretarz Zjazdu:

Janusz Moszkowski

Wrocław

Przewodniczący Zjazdu: Joanna Mikołajczyk – Wiceprezes Okręgowego Zarządu w Zielonej Górze i Tadeusz Jarzębak – Prezes Okręgowego Zarządu w Szczecinie

Sekretarz Zjazdu Janusz Moszkowski – Prezes Okręgowego Zarządu we Wrocławiu

4) Komisje Zjazdowe

Komisja Mandatowa

1. Izabela Ożegalska Łódzki Przewodnicząca
2. Henryk Malik Sudecki Wiceprzewodniczący
3. Jerzy Wdowczyk Kalisz Sekretarz
4. Barbara Kokot Bydgoszcz
5. Marian Wesołowski Mazowiecki
6. Bartłomiej Kozera Opolski
7. Leszek Bucki Śląski

Komisja Statutowa

1. Jan Radoła Śląski Przewodniczący
2. Jerzy Adamski Łódzki Wiceprzewodniczący
3. Roman Żurkowski Opolski Sekretarz
4. Zofia Mierniczek Małopolski
5. Krzysztof Podlewski Mazowiecki

6. Robert Klimaszewski Poznań
7. Tomasz Olkusi Szczecin
8. Piotr Gadzikowski Toruńsko-Włocławski
9. Jerzy Karpiński Wrocław

Komisja Uchwał i Stanowisk

1. Zdzisław Śliwa Poznań Przewodniczący
2. Stanisław Zawadka Mazowiecki Wiceprzewodniczący
3. Józef Noski Śląski Sekretarz
4. Ewa Błachut Małopolski
5. Marian Praczyk Piła
6. Agnieszka Sycz Podkarpacki
7. Leonard Niewiński Pomorski
8. Edward Galus Świętokrzyski
9. Czesław Wojsław Warmińsko-Mazurski

Komisja Statutowa

Komisja Uchwał i Stanowisk

Komisja Mandatowa

5) Wręczenie sztandaru

Podczas Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów PZD miał miejsce uroczysty wręczenie sztandaru Okręgowemu Zarządowi PZD w Koszalinie. Dyrektor Biura Okręgu w Koszalinie odczytał akt fundacyjny sztandaru, w którym podziękowano Prezesowi PZD oraz wszystkim działkowcom za wkład i organizację tego wydarzenia. – *Niech ten sztandar, jak i wszystkie sztandary w naszym Związku nas integrują i prowadzą* – życzył Prezes Eugeniusz Kondracki przekazując sztandar w ręce Prezesa OZ PZD w Koszalinie Mariana Sekulskiego. Fundatorzy i goście honorowi wbili pamiątkowe gwoździe w drzewiec sztandaru. Wśród uhonorowanych tym przywilejem osób, znaleźli się: Prezes PZD Eugeniusz Kondracki, przedstawiciel pocztu sztandarowego Zuzanna Sugier, Prezes OZ PZD w Koszalinie Marian Sekulski i przedstawicielka Komitetu Organizacyjnego Sztandaru Bronisława Szafulska. Przedstawiciele Okręgu w Koszalinie w dowód wdzięczności za przyznanie sztandaru, wręczyli Prezesowi PZD pamiątkowy upominek.

Uroczyste wręczenie sztandaru Okręgowemu Zarządowi w Koszalinie

6) Referat Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego pt. „Potrzeba i projekt nowelizacji Statutu PZD z 2015 r.

Szanowni Delegaci,

Przedłożony dzisiaj projekt nowelizacji statutu jest rezultatem intensywnych prac całego Związku nad realizacją obowiązku dostosowania najważniejszego aktu prawa wewnątrzwiązkowego do nowych przepisów powszechnie obowiązujących. W dniu 20 maja 2016 roku weszła bowiem w życie *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw*, która istotnie znowelizowała przepisy regulujące status stowarzyszeń. Tym samym dotyczy ona PZD, który działał w formie stowarzyszenia ogrodowego. W konsekwencji Związek musi dokonać odpowiedniej zmiany statutu do 20 maja 2018 roku. Taki obowiązek wynika wprost z art. 8 powyższej ustawy, który stanowi, że „*W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stowarzyszenia działające na podstawie przepisów dotychczasowych dostosują swoje statuty do wymagań ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą*”.

Należy podkreślić, że obowiązek dostosowania statutu do nowelizacji dotyczy jedynie tych zmian, które odnoszą się do działalności danego stowarzyszenia. Oznacza to, że zakres wymaganej zmiany statutu PZD nie jest zbyt szeroki. W praktyce spośród wielu zmian wprowadzonych przez nowelizację tylko jedna z nich odnosi się bezpośrednio do Związku w aspekcie konieczności zmiany statutu.

Przypadek ten dotyczy nowego art. 10 ust. 1 pkt 5a ustawy – Prawo o stowarzyszeniach. Regulacja ta wymaga od każdego stowarzyszenia, aby w statucie jednoznacznie określono, czy istnieje możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją. Jeżeli zaś w statucie zostałyby przewidziana taka możliwość, to nowelizacja wymaga, aby równocześnie statut rozstrzygnął możliwość otrzymywania takiego samego wynagrodzenia przez członków zarządu terenowej jednostki organizacyjnej. Jak zatem widać, zakres zmian wymaganych przez nowelizację nie jest zbyt szeroki, lecz dotyczy niezwykle ważnej sprawy, która od lat wywołuje żywą dyskusję w naszym środowisku.

Koleżanki i Koledzy,

Niezależnie od potrzeby realizacji obowiązku ustawowego, konieczność zwołania Krajowego Zjazdu w celu zmiany statutu od początku była postrzegana jako doskonała okazja do przeprowadzenia generalnej oceny najważniejszego dokumentu w naszym Związku. Z tego względu nie zwlekano z rozpoczęciem prac nad statutem. Mimo że termin na dokonanie zmiany został wyznaczony na 20 maja 2018 roku, to już w 2016 roku podjęto w Krajowej Radzie prace analityczne i koncepcyjne zmierzające do określenia zakresu zmian, jakie będzie wymagał statut. W tym względzie wypra-

cowano również wstępne założenia realizacji tego obowiązku. Jednocześnie na skutek prowadzonych analiz przyjęto, że – oprócz dostosowania statutu do nowych rozwiązań ustawowych – należy udoskonalić obowiązujące obecnie rozwiązania i zmodyfikować statut także w zakresie nie objętym nowelizacją. Ponad dwuletni okres funkcjonowania statutu dostarczył bowiem wielu spostrzeżeń co do kwestii, które należałoby udoskonalić w tym dokumencie.

Dlatego też już 24 maja 2017 roku Krajowa Rada oficjalnie rozpoczęła prace związane ze zmianą statutu. Tym samym wszczęto szerokie konsultacje wewnątrzwiązkowe w zakresie zagadnień wymagających nowej regulacji. Zaapelowano do wszystkich struktur i członków Związku o aktywne włączenie się w dyskusję nad statutem i zgłaszanie swoich propozycji, które odpowiadałyby na oczekiwania działkowców i jeszcze bardziej usprawniły funkcjonowanie ogrodów i całego Związku.

Jednocześnie Krajowa Rada powołała specjalną Komisję ds. Nowelizacji Statutu, która została zobowiązana przede wszystkim do wypracowania propozycji w celu dostosowania statutu do nowelizacji ustawy – Prawo o stowarzyszeniach. Komisji powierzono również dokonanie oceny wniosków dotyczących statutu wniesionych w ramach konsultacji wewnątrzwiązkowych i na ich podstawie wypracowanie odpowiednich propozycji. W celu realizacji tych ważnych zadań, Komisja musiała być nie tylko reprezentatywna, ale również prezentować wysoki poziom merytoryczny. Dlatego też została obsadzona piętnastoma osobami posiadającymi odpowiednie doświadczenie oraz niezbędną wiedzę do aktywnego i twórczego udziału w pracach Komisji.

Powołana Komisja musiała szybko rozpocząć swoje prace ze względu na masowy odzew organów i członków PZD na apel Krajowej Rady o czynny udział w konsultacjach nad zmianą statutu. Krajowa Rada otrzymała ogromną ilość wniosków i propozycji dotyczących rozmaitych zagadnień statutowych. Posiadając tak bogaty materiał Komisja przystąpiła do prac i odbyła wiele intensywnych posiedzeń, podczas których dokonała szeregu ważnych ustaleń. Uwzględniono tym samym część napływających wniosków i propozycji z terenu. Trwające prace posuwały się do przodu, lecz nie były łatwe. Sporo zagadnień nie dawała się rozwiązać w prosty sposób. W takich sytuacjach prowadzono merytoryczną dyskusję, rozważano wszelkie racje i proponowano rozwiązania najlepiej służące działkowcom

i ogrodom. W taki sposób komisja pracowała nad projektem statutu, który chciała jak najszybciej przedstawić do konsultacji. Aby jeszcze bardziej zintensyfikować prace, komisja postanowiła wyłonić ze swojego grona dwie specjalistyczne podkomisje, z których jedna zajęła się sprawami struktur i organów PZD, natomiast druga – sprawami finansowymi i majątkowymi Związku. Podkomisje te rozpatrzyły celowość wprowadzenia do statutu PZD konkretnych rozwiązań ze swego zakresu tematycznego.

W wyniku powyższych prac komisja opracowała projekt zmiany statutu, który nie tylko dostosował regulacje związkowe do nowych przepisów ustawy o stowarzyszeniach, ale również udoskonalił inne zapisy statutowe. W tym zakresie przewidziano wiele nowych i potrzebnych rozwiązań.

W dniu 28 września br. powyższy projekt został przyjęty przez Prezydium Krajowej Rady i skierowany do szerokich konsultacji. Za pośrednictwem okręgowych zarządów został przekazany do oceny działkowców, zarządów ROD i innych organów Związku.

Niezależnie od powyższych konsultacji, projekt został poddany wnikliwej dyskusji podczas 5 przedjazdowych konferencji delegatów. Temat wzbudził wielkie zainteresowanie i był głównym zagadnieniem omawianym podczas wszystkich konferencji. Po omówieniu zmian, delegaci wyrażali swoje opinie i stanowiska, a także zgłaszali wnioski i propozycje co do poszczególnych zapisów statutowych. Ogólnie można uznać, że projekt statutu został dobrze przyjęty przez delegatów i został oceniony jako potrzebny i oczekiwany dokument. Tej oceny nie zmieniają wnioski delegatów dotyczące zmian niektórych zapisów. Odnosiły się one bowiem przeważnie do kilku zagadnień, które wywołują dyskusję w całym Związku. Chodzi przede wszystkim o takie sprawy, jak określenie zasad i trybu wypowiedzania umowy dzierżawy działkowej czy też przywrócenie prac na rzecz ogrodu.

Po przeprowadzonych konsultacjach nad projektem zmiany statutu, Komisja ponownie się zebrała i rozpatrzyła nadesłane wnioski i propozycje. Wszystkie zostały rozpatrzone, skutkiem czego dokonano niezbędnych poprawek. Dzięki temu projekt został udoskoniony.

W konsekwencji Krajowa Rada PZD podjęła w dniu 15 października br. uchwałę o przyjęciu projektu statutu i jego skierowaniu pod obrady Krajowego Zjazdu Delegatów. Jednocześnie Krajowa Rada uznała, że prace nad projektem powinny po-

trwać do dnia Zjazdu, żeby uchwalony statut czynił zadość wszelkim wymogom. I rzeczywiście, prace te toczyły się niemal do ostatniej chwili, aby dzisiaj można było przedstawić Państwu optymalny projekt do uchwalenia. Zawiera bowiem wiele nowych rozwiązań, które mają nie tylko dostosować statut do obowiązującego prawa, ale również usprawnić działalność ogrodów i całego Związku. Warto w tym miejscu omówić najważniejsze z nich.

Jak już wspomniałem, nowe regulacje ustawowe wymuszają wprowadzenie jednoznacznych zapisów statutowych co do kwestii wynagradzania za pełnienie funkcji w organach zarządzających na szczeblu krajowym i okręgowym. Ustawa wymaga bowiem, aby kwestia ta została rozstrzygnięta odnośnie członków „zarządu”, co w Związku odnosi się do Prezydium Krajowej Rady. Natomiast w przypadku gdy w statucie zostanie przewidziana możliwość otrzymywania wynagrodzenia przez członków Prezydium Krajowej Rady, to nowelizacja wymaga, aby równocześnie kwestię tę rozstrzygnąć wobec członków zarządu terenowej jednostki organizacyjnej, a więc członków okręgowych zarządów. W trakcie prac nad tym zagadnieniem uznano jednak, że sprawę wynagrodzeń należałoby unormować całościowo. Proponuje się więc, aby **każdy** członek organu mógł pobierać wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją. Ze względu na charakter statutu, przedmiotowego zagadnienia nie sposób unormować w sposób całościowy. Dlatego też proponuje się, aby szczegółowe reguły w tym zakresie określiła Krajowa Rada w odrębnej uchwale. Tym samym statut ograniczy się do określenia podstawowej zasady, która przesądzi o możliwości wynagradzania członków organów wszystkich szczebli. Stanowi to pierwszy krok w kierunku unormowania tego istotnego zagadnienia.

Koleżanki i Koledzy,

Prawdopodobnie najtrudniejszą sprawą, którą dyskutowano w trakcie wielomiesięcznych prac nad zmianą statutu, była kwestia nowego trybu wypowiedzania umowy dzierżawy działkowej. Ponad dwuletni okres obowiązywania statutu dowiódł, że obecne mechanizmy nie są optymalne. W szczególności brak mechanizmu, pozwalającego na zweryfikowanie prawidłowości wypowiedzenia sporządzonego przez zarząd ROD, przyczynia się do sytuacji, gdzie składane są wadliwe oświadczenia, które są podważane dopiero w postępowaniu sądowym. W rezultacie wiele takich spraw jest niejako z góry skazanych na przegraną,

gdyż ze względu na popełnione uchybienia, głównie natury formalnej, sądy wydają niekorzystne wyroki. Takie rozstrzygnięcia można byłoby przewidzieć, gdyby sprawy były wcześniej przedmiotem zwykłej analizy prawnej. Skutkiem tego, po długotrwałych procesach sądowych, zarządy ROD często muszą nie tylko ponosić koszty sądowe, ale również od początku wszczynać całą procedurę zmierzającą do usunięcia działkowca, co w takiej sytuacji może być zadaniem znacznie trudniejszym. Niekiedy pojawia się problem przywrócenia takiej osobie możliwości korzystania z działki ze względu na jej przydzielenie innej osobie, co naraża Związek na wyjątkowo negatywne skutki. Przedmiotowy problem wymaga więc pilnego rozwiązania. Coraz więcej takich spraw trafia do sądów. Wiele z nich niejako „z góry” skazane są na negatywny wyrok. Konsekwencje takich rozstrzygnięć spadają nie tylko na ROD, ale na cały Związek. W szczególności okręgi i tak są angażowane w te sprawy, zwłaszcza poprzez zapewnienie obsługi prawnej, jednak na etapie postępowania sądowego nie mają żadnego większego wpływu na wynik sprawy, który jest zasadniczo determinowany poprzez treść i tryb złożenia wypowiedzenia.

Dlatego też przy okazji zmiany statutu uznano za zasadne rozważenie możliwości wprowadzenia takiej procedury, która zapobiegałaby lub znacznie ograniczyłaby zjawisko składania wadliwych oświadczeń o wypowiedzeniu dzierżawy działkowej. Chodzi przede wszystkim o wprowadzenie mechanizmu weryfikującego formalną i prawną prawidłowość takich oświadczeń. W tym zakresie zgłoszono szereg rozwiązań. Początkowo zaproponowano bardziej sformalizowany udział okręgowych zarządów w tych sprawach poprzez przeniesienie kompetencji do składania oświadczeń o wypowiedzeniu do OZ. Chodziło o zapewnienie prawnej weryfikacji zasadności pozbawienia prawa do działki, zanim dana sprawa trafiłaby do sądu. I choć koncepcja ta gwarantowała rozwiązanie zasadniczego problemu, to pojawiły się głosy zgłaszające obawy o możliwości realizacji takiego mechanizmu przez niektóre okręgi. Dlatego też wypracowano alternatywną koncepcję, którą przedstawiono delegatom podczas konferencji przedzjazdowych. Zakładała ona wprowadzenie swoistego postępowania odwoławczego, zanim zarząd ROD mógłby wypowiedzieć umowę. Również ten mechanizm nie uzyskał gremialnej aprobaty, co doprowadziło do wypracowania rozwiązania pośredniego, które zostało zaaprobowane przez Komisję, Prezydium KR, jak również samą Krajową Radę.

Proponowany mechanizm zakłada, że kompetencja do składania oświadczeń o wypowiedzeniu pozostałaby przy zarządach ROD. Jednak złożenie takiego wypowiedzenia uzależnione byłoby od dwóch warunków.

Po pierwsze, wymagana byłaby uprzednia uchwała zarządu ROD o konieczności pozbawienia danego działkowca prawa do działki, której integralną częścią byłby projekt oświadczenia o wypowiedzeniu.

Po drugie zaś, skuteczność uchwały zarządu ROD, a tym samym możliwość złożenia samego oświadczenia o wypowiedzeniu, byłaby zdeterminowana zatwierdzeniem tej uchwały przez okręgowy zarząd (obecnie: Prezydium OZ).

Powyższe rozwiązanie wprowadza zatem swoisty wewnątrzorganizacyjny tryb kontrolny przy jednoczesnym pozostawieniu przedmiotowych kompetencji zarządom ROD. Rola okręgów sprowadzałaby się zatem do oceny przygotowanych dokumentów, a zwłaszcza projektu wypowiedzenia. W przypadku zatwierdzenia uchwały, dwie osoby występujące za zarząd ROD byłyby prawnie umocowane do działania w imieniu Związku, który w ostatecznym rozrachunku i tak ponosi odpowiedzialność za skutki związane ze złożonymi wypowiedzeniami. Niemniej jednak główny ciężar związany z przygotowaniem takich spraw spoczywałby – tak jak obecnie – na zarządach ROD, które w takim układzie inicjowałby całe postępowanie poprzez podjęcie uchwały o konieczności wypowiedzenia umowy i przygotowanie projektu oświadczenia o wypowiedzeniu. W szczególności musiałby wskazać zasadnicze przyczyny usunięcia danej osoby ze społeczności ogrodowej. Po przeprowadzeniu własnej oceny, okręg musiałby zatwierdzić taką uchwałę albo podjąć własną o odmowie dokonania tej czynności, wskazując powody odmowy.

Wydaje się, że powyższe rozwiązanie odpowiada oczekiwaniom. W szczególności zasadnym jest zwiększenie kompetencji okręgowych zarządów w powyższych sprawach. Wymagają one bowiem od początku fachowej obsługi, której wiele ROD nie są w stanie zapewnić. Ponadto proponowany mechanizm funkcjonowałby jako swoisty „filtr”, który nie tylko weryfikowałby prawidłowość zamiaru wypowiedzenia pod względem przesłanek ustawowych, ale również pozwalałby ocenić działania zarządu ROD przez pryzmat stosowania statutu. Wydaje się również, że ten mechanizm przyczyniłby się do ograniczenia ilości omawianych spraw do tych najważniejszych, w których nie ma zasadniczych obiekcji co do potrzeby wypo-

wiedzenia umowy. Wymusi bowiem od zarządów ROD głębszą refleksję co do zasadności podjęcia tak poważnej decyzji.

Szanowni Delegaci,

Zaproponowane zmiany mają nie tylko dostosować statut do ustawy, ale również udoskonalić obowiązujące zapisy dla członków i struktur Związku w zakresie funkcjonowania organów, spraw członkowskich oraz kwestii opłat. Najwięcej zmian związanych jest z usprawnieniem działalności poszczególnych organów. Najszersza propozycja w tym względzie dotyczy modyfikacji w strukturze organizacyjnej jednostek okręgowych. Chodzi mianowicie o zmianę charakteru prawnego prezydiów okręgowych zarządów. Projekt zakłada, że prezydium staną się odrębnymi organami zarządzającymi dla okręgów. Dotychczas to one faktycznie pełniły te funkcje. Można więc powiedzieć, że proponowana zmiana jedynie sankcjonuje istniejący stan rzeczy. W szczególności nie zmienia się kompetencji, czy też składu osobowego. Obowiązujące dotąd reguły pozostają w mocy. Zmiana ta ma charakter ściśle formalny i wynika z konieczności ujednolicenia struktury organizacyjnej Związku we wszystkich jednostkach.

W konsekwencji pewnej zmiany ulegnie również charakter obecnych okręgowych zarządów, które nie będą już organami zarządzającymi, ale staną się najwyższymi organami w okręgach między okręgowymi zjazdami delegatów. Będą więc organami stanowiącymi. Również i ta zmiana jedynie usankcjonuje dotychczasowy stan, gdyż rola okręgowych zarządów zawsze sprowadzała się bardziej do wytyczania kierunków i rozstrzyganie zagadnień systemowych, aniżeli zajmowania się bieżącym zarządzaniem sprawami okręgu.

W konsekwencji należy dokonać zmiany nazwy powyższych organów, żeby je dostosować do ich nowych funkcji. Stąd też proponuje się, aby dotychczasowe prezydium nazwać okręgowymi zarządami, zaś dzisiejsze okręgowe zarządy przemianować na okręgowe rady. Podobna zmiana odnosi się do Prezydium Krajowej Rady, które – według propozycji – zmieniliby swoją nazwę na Krajowy Zarząd. To określenie lepiej oddaje rolę tego organu, a jednocześnie spowoduje, że zakończymy proces ujednolicenia struktury organizacyjnej całego Związku.

Szanowni Zebrani,

Nie sposób w tym miejscu omówić wszystkich zmian, które zakłada nowelizacja statutu. Można jedynie wymienić niektóre propozycje. W szczegól-

ności warto wspomnieć o ułatwieniach w zwoływaniu posiedzeń organów PZD oraz przywrócenie obowiązku wyłożenia materiałów sprawozdawczych przed walnym zebraniem. Zaproponowano również zakaz pobierania opłat ogrodowych od nowego działkowca w razie ich uiszczenia w danym roku przez poprzedniego użytkownika działki, a także przywrócono możliwość uchwalania przez walne zebranie prac na rzecz ogrodu jako sposobu odpracowania długu z tytułu należnych opłat ogrodowych. Jednocześnie postuluje się umożliwienie nowym okręgowym zarządom uchwalanie opłat ogrodowych pokrywających wydatki związane z korzystaniem z tytułu prawnego do gruntu, a zwłaszcza z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, które ponoszą niektóre ogrody działkowe.

Koleżanki i Koledzy,

Kończąc prezentację najważniejszych rozwiązań w przedłożonym projekcie zmiany statutu, chciałbym zaznaczyć, że zawiera on jeszcze wiele innych propozycji, które udoskonalą funkcjonowanie naszej organizacji. Należy stwierdzić, że już z przedstawionych nowości można wyprowadzić oczywisty wniosek. Że przedstawiony projekt statutu jest dokumentem dobrym, potrzebnym i odpowiadającym wyzwaniom stojącym obecnie przed naszym ruchem. Co więcej, projekt został opracowany w zgodzie z obowiązującym porządkiem prawnym, a szczególnie z pełnym uwzględnieniem

ustawy o ROD i ustawy o stowarzyszeniach. Niewątpliwym walorem projektu jest również fakt, że został przygotowany przy czynnym udziale środowiska działkowców oraz struktur PZD.

Projekt statutu powstał zatem w sposób całkowicie demokratyczny, co odcisnęło swoje znaczące i jednoznaczne piętno na treści samego projektu. Poszczególne propozycje zmian zmierzają właściwie do jednego fundamentalnego celu, a mianowicie udoskonalenie wewnętrznej demokracji i transparentności w najważniejszych kwestiach statutowych.

Związek jest bowiem organizacją samych działkowców. Dlatego konieczne jest dążenie do zwiększenia zaangażowania i poczucia odpowiedzialności za najważniejsze wspólne sprawy. Temu w istocie służy statut, który ma stworzyć trwałe podwaliny pod budowę i rozwój naszego Związku jako nowoczesnej i wiodącej organizacji działkowej – integrującej milionowe środowisko polskich działkowców w celu zachowania i zapewnienia rozkwitu ruchowi ogrodnictwa działkowego.

Jestem przekonany, że rozwiązania zawarte w przedłożonym projekcie w pełni odpowiadają na to ponadczasowe wyzwanie, a tym samym są zgodne z potrzebami działkowców, ogrodów i Związku.

Szanowni Delegaci,

W świetle powyższego wnoszę, aby Krajowy Zjazd Delegatów PZD uchwalił w dniu dzisiejszym przedłożony projekt zmiany statutu PZD.

Prezes PZD przedstawia zjazdowi proponowane w statucie zmiany

7) Dyskusja w sprawie nowelizacji Statutu PZD:

- **Sylwester Chęciński, delegat z Okręgu w Poznaniu**

Panie Przewodniczący,

Szanowni Delegaci, Mili Goście,

jako członek Polskiego Związku Działkowców od 1970 roku chciałbym we własnym imieniu, ale także delegatów Okręgu Poznańskiego przedstawić nasze stanowisko na temat, przyjmowanego na dzisiejszym Nadzwyczajnym Zjeździe, Statutu PZD. Moim zamiarem jest wypowiedzenie się na temat niektórych zmian wprowadzanych do Statutu, mających wpływ na funkcjonowanie ogrodnictwa działkowego. Przedstawione w projekcie zmiany spełniają wymogi dostosowania statutu stowarzyszenia do zmian w Prawie o stowarzyszeniach, co jest zasadniczym powodem procedowania zmian statutu w trybie nadzwyczajnym. Ale zmieniając statut należało także wykorzystać szanse na poprawienie niektórych jego zapisów, których funkcjonowanie budziło wątpliwości. W moim przekonaniu naniesione zmiany, przedłożone nam delegatom, idą we właściwym kierunku wychodząc naprzeciw oczekiwaniom działkowców, uznając je jako podmiot naszej działkowej organizacji. Pozwolę sobie przytoczyć niektóre zmiany na potwierdzenie mojej tezy. Wysoko sobie cenię, w przedłożonym przez KR PZD projekcie Statutu, zmiany zawarte w Rozdziale II o celach i zadaniach w treści § 6 pkt. 2, które stanowią kwintesencję działalności naszego Związku, są to treści dotyczące wszystkich działkowców i przez nas oczekiwane. Już dla tych celów każdy chciałby być działkowcem i dążyć do wejścia w użytkowanie działki. Na uwagę i akceptację w moim odczuciu, a także prezesów zarządów ROD z naszego Okręgu, zasługuje podjęcie w § 74 projektu Statutu: sprawy roli i zadań kolegów prezesów ROD. Chodzi mi o wyraźne podkreślenie znaczenia kolegów prezesów, pomimo, że nie są organem Związku. Na dzisiaj, sądzę, że także na przyszłość wyeksponowanie tego elementu funkcjonowania ROD jest ze wszech miar pozytywne. Mam na myśli § 74 pkt. 2, jako ciało inspirujące w kontaktach z samorządami. W naszym Okręgu znalazło to już odbicie w praktyce, a fundusz obywatelski w samorządach ma służyć dalszemu rozwojowi ogrodów i zbliżać się coraz bardziej i pełniej do realizacji hasła otwartych ogrodów coraz bardziej dostępnych także dla miejscowego społeczeństwa.

Na podkreślenie zasługują również treści zawarte w propozycji § 85, które to w sposób jednoznaczny porządkują sprawy zbycia prawa użytkowania działki oraz wejście w jej użytkowanie przez nowego nabywcę — działkowca. Zasługuje na podkreślenie ujęcie wszystkich elementów tego działania przez zarząd ROD zgodnie z prawem i temu prawu służące. Wypowiedzenie umowy dzierżawy § 85 pkt. 2 jest dobrą propozycją zmierzającą do potwierdzenia przez okręgowy zarząd, uchwały ROD w tym względzie. Zdaję sobie sprawę z sytuacji, że na okręgowy zarząd nakłada to dodatkowe obowiązki, ale przecież w okręgu są zatrudniani prawnicy, więc daje to pewność unikania sytuacji konfliktowych na linii działkowiec – Zarząd ROD, a w konsekwencji wkraczania do tych rozstrzygnięć sądu.

Przyjęcie w Statucie nowego nazewnictwa — okręgowa rada i okręgowy zarząd § 105 i § 107 nie tylko zmienia dotychczasowe nazwy okręgowy zarząd i prezydium okręgu. Przede wszystkim zmiana ta porządkuje i ujednolica strukturę naszego stowarzyszenia w jednostce krajowej i w jednostkach terenowych. Rozgranicza też ich zadania. Rady stają się organami stanowiącymi, a zarządy

w pełnym tego słowa znaczeniu pełni funkcje zarządcze.

Reasumując moje wystąpienie dotyczące tylko niektórych propozycji zawartych w projekcie Statutu, które moim zdaniem przybliżają treści nowego Statutu i z pewnością pozwolą działkowcom na pełniejsze zrozumienie i stosowanie w praktyce działkowej.

Kończąc chciałbym podziękować Krajowej Radzie i działającej w jej imieniu Komisji Statutowej, za przygotowanie projektu nowego Statutu, za stworzenie możliwości udziału w jego przygotowaniu przez Okręg, mam na myśli spotkania, konsultacje i zgłaszanie propozycji, jak również przez poszczególnych działkowców.

Niech nowy Statut służy nam jak najlepiej dla dobra i rozwoju ogrodów oraz pożytku dla działkowców. Delegaci Okręgu Poznańskiego będą głosować za proponowanych zmian w statucie PZD.

- **Maria Fojt, Przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej, delegatka z Okręgu w Pile**

Szanowny Panie Prezesie

Polskiego Związku Działkowców!

Szanowni Delegaci i Goście!

Przypadło mi w udziale w imieniu pionu rewizyjnego Związku zabrać głos na XIII Nadzwyczajnym Zjeździe Delegatów Polskiego Związku Działkowców zwołanego w celu uchwalenia znowelizowanego Statutu naszej społecznej, pozarządowej organizacji liczącej ponad milion członków.

W naszej ocenie projekt Statutu PZD przede wszystkim uwzględnia zapisy znowelizowanej ustawy prawo o stowarzyszeniach w przedmiocie możliwości wynagradzania członków zarządu za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją.

Bardzo pozytywnie oceniamy wprowadzenie jednolitej, transparentnej struktury organów statutowych Polskiego Związku Działkowców ze szczególnym podkreśleniem oczekiwanym od dawna ustanowieniem w jednostce terenowej statutowego organu jakim będzie okręgowy zarząd.

Istotną pozytywną zmianą w znowelizowanym projekcie Statutu PZD, a z punktu widzenia pionu rewizyjnego fundamentalną jest zapis o odpowiedzialności członków organów statutowych za

wszelkie szkody wyrządzone Polskiemu Związkowi Działkowców na skutek zaniechania względnie naruszenia statutowych obowiązków.

Wskazując na pozytywne zmiany nie sposób odnieść się w dwóch zdaniach do doprecyzowania uprawnień kompetencyjnych Komisji Rewizyjnych. Przedstawiony delegatom projekt Statutu rozszerzył je również o opiniowania preliminarzy finansowych wszystkich jednostek organizacyjnych naszego Związku.

Bardzo dobrym proponowanym rozwiązaniem organizacyjnym w organach kontrolnych jednostki terenowej i krajowej jest możliwość powoływania pierwszego zastępcy oraz rozszerzenie uprawnień zwoływania posiedzeń tych gremiów przez organ nadrzędny. Ta norma prawna ma również zastosowanie do pozostałych organów statutowych jednostki terenowej i krajowej.

Z całą mocą pragnę podkreślić, że obecnie obowiązujący Statut jest dobrym dokumentem, zgodnym z obowiązującym porządkiem prawnym, uwzględnia również regulacje zawarte w ustawie o ROD.

Konieczność dokonania zmian zaistniała w związku z nowelizacją ustawy prawo o stowarzyszeniach, jak również podnoszenia standardów organizacyjno – prawnych największej pozarząd-

dowej organizacji społecznej jaką jest nasz Polski Związek Działkowców.

W opinii mojej i całego pionu rewizyjnego projekt Statutu jest budujący, uwzględniający wymagania ustawowe jak i postulaty środowisk działkowców.

Jest to statut nastawiony na działkowca i Zarządy ROD. Demokratyzuje i udoskonala działalność jednostek organizacyjnych Związku. Będzie on dobrze służył wszystkim, ale tylko wtedy gdy członkowie PZD a przede wszystkim członkowie wybrani w skład Organów jednostek organizacyjnych Związku będą znali jego zapisy i je przestrzegali. Na podstawie odbytych kontroli w wielu jednostkach organizacyjnych PZD zdarzają się odstępstwa w przestrzeganiu Statutu PZD, a tak nie powinno być. Jest to zjawisko niepokojące dla Krajowej Komisji Rewizyjnej i pionu rewizyjnego Związku.

Komisji ds. nowelizacji statutu powołanej przez Krajową Radę PZD pragnę złożyć słowa uznania i podziękowania za przygotowanie merytorycznie tego bardzo ważnego aktu prawnego.

Szanowni delegaci!

Z upoważnienia i w imieniu członków statutowych organów kontrolnych naszego Związku życzę XIII Nadzwyczajnemu Zjazdowi Polskiego Związku Działkowców uchwalenia Statutu PZD i przyjęcia końcowych dokumentów, które stanowią podstawę nowego otwarcia bardziej doskonałego rozdziału w polskim ruchu ogrodnictwa działkowego.

Dziękuję za uwagę.

- **Bartłomiej Kozera, delegat z Okręgu Opolskiego**

Szanowni Państwo, pragnę podzielić się z Państwem moją refleksją nad Statutem PZD. To będzie taki ogląd tego dokumentu dokonany z zewnątrz. Po pierwsze, nasz Statut stanowi o tym, że jesteśmy organizacją demokratyczną. Wszystkie decyzje podejmuje się u nas przez głosowania i zawsze większość decyduje o wszystkich sprawach. Są to standardy demokracji wypracowane przez czasy nowożytne, kiedy to ogłoszono potrzebę uznawania woli większości. To dzisiaj jest pewne minimum demokracji. Z tym, że my tworzymy tylko społeczność. To znaczy, że u nas przebiega tylko część życia ludzi, podczas gdy w społeczeństwie realizuje się całe życie. Więc nie można tutaj spełniać wszystkich swoich celów. Stąd wynika taka

na przykład konsekwencja, że to minimum wystarczy. Po drugie, o demokracji naszego ustroju świadczy też fakt, że istnieje u nas trójpodział władzy. Istnieje władza ustawodawcza (krajowa rada, rada okręgu, walne zebranie), władza wykonawcza (zarząd krajowy, zarząd okręgu, zarząd ogrodu) i władza sądownicza (krajowa, okręgowa, ogrodowa komisja rewizyjna). Trójpodział władzy jest ustanowiony w tym celu, aby władze się wzajemnie kontrolowały i przez to ograniczały. Chodzi w konsekwencji o dobro działkowców. Po trzecie, o naszej demokratyczności stanowi także system wyłaniania władz. Są to zawsze wybory, mamy więc albo demokrację bezpośrednią (walne zebrania), albo pośrednią (konferencje delegatów, zjazdy okręgowe, czy krajowy). Wszystkie władze pochodzą z wyboru. Od członka zarządu ROD do prezesa PZD. To są trzy filary naszej związkowej demokracji, To jest nasza siła. A nasza słabość? W demokratycznych społeczeństwach, szczególnie we współczesnych demokracjach liberalnych słucha się mniejszości. Tego musimy się jeszcze nauczyć. Dowiedziono ponad wszelką wątpliwość, że większość nie zawsze ma rację. Większość ustanawia prawo, ale nie prawdę. Prawda nie polega przecież na powszechnej zgodności. Musi-

my nauczyć się wsłuchiwania w głos mniejszości i uwzględniania ich racji.

Co jeszcze określa nasz statut?

Na ważnym miejscu postawiłbym równowagę praw i obowiązków działkowców. Żyjemy w czasach, w których chętnie się mówi o prawach a zapomina o obowiązkach. Statut nas w tym względzie nie rozpieszcza. Co prawda słyszałem, że wielu działkowcom brakuje w statucie kar, że jest nierównowaga względem nagród, ale myślę, że zło rodzi tylko zło, że złem (karą) nie naprawi się zła i my, działkowcy powinniśmy dać przykład chrześcijańskiej zasadzie prymatu dobra. Kary występują w społeczeństwie, tedy społeczność, w naszym przypadku działkowa, może być ich pozbawiona. Jedyne kary, jakie u nas występuje dotyczą pozbawienie dobra, czyli usunięcie z organizacji i usunięcie z działki. To wystarczy.

Czy Statut jest doskonały? Ależ nie, nic co ludzkie nie jest takie, że nie można pomyśleć czegoś lepszego. Natomiast statut powstawał w ogniu polemik, dyskusji i jest na tyle dobry, że powinien być zatwierdzony przez nasz Zjazd. Delegaci Okręgu Opolskiego rekomendują jego przyjęcie.

- **Małgorzata Jasińska, delegatka z Okręgu Toruńsko-Włocławskiego**

Szanowni Delegaci.

Szanowny Panie Prezesie PZD.

Ostatnie dwa lata obfitowały w ważne i doniosłe, wydarzenia dla naszego ogólnopolskiego stowarzyszenia ogrodowego pod egidą Polskiego Związku Działkowców. 35 lecie powstania PZD, organizacji zrzeszającej milion działkowców w całej Polsce, posiadającej wypracowane i sprawdzające się w życiu codziennym mechanizmy oraz struktury organizacyjne dające bezpieczeństwo i gwarancję rozwoju. Jubileusz ten został uczczony w sposób wyjątkowy jako piękne święto działkowców. Dzięki wyjątkowym predyspozycjom oraz niebywałej charyzmie Prezesa Polskiego Związku Działkowców – Pana Eugeniusza Kondrackiego oraz Prezydium KR PZD i całej Krajowej Radzie PZD okres ten w całości poświęcony został na tworzeniu nowej historii, tworzeniu i zacieśnianiu jedności ruchu działkowego na wszystkich jego płaszczyznach. Nie można w tym miejscu przemilczeć tak ważnych programów jako „Powszechny przegląd działek i ROD”, czy „Programu rozwoju ROD XXI wieku”.

Rok 2017 to jubileusz 120-lecia powstania ogrodu „Kąpiele Słoneczne” w Grudziądzu dającego fundamenty do budowania kolejnych ogrodów, dających wytchnienie od problemów życia codziennego oraz pozwalających na obcowanie z fauną i florą. To w moim rodzinnym mieście powstał ogród uznany za kolebkę narodzin idei ogrodnictwa działkowego w Polsce.

Aby wykorzystać wszystkie szanse jakie niesie ze sobą współczesność, konieczne jest przyjęcie nowego podejścia do funkcji ogrodów – nasze otwarcie się na nowe trendy społeczne i kulturowe. To gwarantuje nam przyjęcie nowelizacji Statutu PZD, którego regulacje zrodziły się w szerokiej dyskusji nad drogami prowadzącymi do odnowy, konsolidacji i umocnienia Związku. Projekt Statutu PZD jest dokumentem, który ze wszech miar zasługuje na miano Statutu dostosowanego do zapisów zawartych w znowelizowanej ustawie o stowarzyszeniach. Statut – nasza konstytucja jest dobrym i wszechstronnym dokumentem, na miarę oczekiwań i potrzeb działkowców. Statut normuje wyjątkowo skompilowaną materię w sposób jasny i skuteczny a zarazem jest aktem prawnym przewidyującym wszelkie możliwe zdarzenia. Filar prawa, który obok ustawy z 13 grudnia 2013 roku, daje możliwość zarządom oraz samym działkowcom,

na spojrzenie w przyszłość, jest dobrym dokumentem, zapewniającym sprawne funkcjonowanie ogrodów, zabezpieczającym prawa działkowców, precyzującym prawa władz ogrodowych, ale także obowiązki członków Związku i organów Związku. Nowelizacja zapisów jest jednym z kroków ewoluowania prawa wewnątrzwiązkowego, dającego poczucie bezpieczeństwa i określająca kierunki rozwoju całego ogrodnictwa działkowego. Obraz Polskiego Związku Działkowców to nie tylko cudowne ogrody, piękne działki i ich otoczenie, ale nade wszystko całokształt życia i pracy całego Związku i jego struktur. Jako działkowcy, społecznicy, działacze jesteśmy dumni z naszych ogrodów i osiągnięć, a także z działań całego Polskiego Związku Działkowców.

Dziś jako delegaci obecni na Nadzwyczajnym XIII Krajowym Zjeździe Delegatów Polskiego Związku Działkowców, mamy zaszczyt znowelizować zapisy Statutu, tak aby jeszcze lepiej służył wszystkim działkowcom na różnych szczeblach naszej organizacji. Natomiast dzisiejsze wydarzenie bezkompromisowo zapisze się złotymi zgłoskami w annałach historii Polskiego Związku Działkowców – kontynuatora 120-letniej tradycji ogrodnictwa działkowego na ziemiach polskich.

Dziękując za uwagę, jako delegat, pragnę podziękować w imieniu działkowców Okręgu Toruńsko-Włocławskiego PZD – Prezesowi PZD – p. Eugeniuszowi Kondrackiemu oraz członkom Prezydium KR oraz całej Komisji do spraw nowelizacji Statutu PZD za ogrom pracy włożony w udoskonalenie naszego Statutu.

- **Jerzy Bodzak, delegat z Okręgu w Lublinie**

Szanowny Panie Prezesie, Szanowni Państwo Delegaci,

Dzisiejszy Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd PZD obraduje nad ważnymi sprawami dla naszego Związku. Poświęcony jest oczywiście głównie przyjęciu zmian w Statucie, ale i dla wypracowania stanowiska co do dalszego rozwoju ogrodów działkowych. Prowadzone konsultacje z Zarządami Ogrodów w sprawie zmian w Statucie, upoważniają Delegatów Okręgu Lubelskiego do akceptacji proponowanych zmian. Statut w proponowanej nam wersji zawiera kilka ważnych zmian i uściśla niektóre przepisy. Do nich m.in. można zaliczyć:

- 1) ujednolicenie nazw i kompetencji organów w okręgu na wzór jednostki krajowej,
- 2) wypowiedzianie umów dzierżawy w porozumieniu z zarządem okręgu. Dobrze, że w tej sprawie znaleziono mądry kompromis.
- 3) zmotywowanie do przekazania bez zbędnej zwłoki dokumentów nowo wybranemu zarządowi ROD,
- 4) wynagradzanie członków zarządu w PZD.

Sprawy te, aczkolwiek proste, jakże są ważne. Zachodzi tylko potrzeba, aby Zarząd Krajowy w tej ostatniej kwestii rozważył sposób wynagrodzenia członków Zarządu ROD za pełnione funkcje i rzeczywistą pracę, a nie za samą obecność na zebraniach.

Jednocześnie w całej rozciągłości popieramy stanowisko Prezydium wyrażone w piśmie z dnia 15.11.2017r. skierowane do Ministra Sprawiedliwości. Jesteśmy za precyzyjnym ustaleniem przepisów ustawy repriwatyzacyjnej, z uwzględnieniem ogrodów działkowych, i to w sposób umożliwiający zabezpieczenie ROD przed zwrotami gruntów uprzednio przejęty przez Skarb Państwa. Sprawa roszczeń dotyczących gruntów i zwrotu właścicielom, w naszym okręgu, nie jest jednostkowa i przysparza kłopotów. Podmioty zgłaszające roszczenia do gruntów w większości są to osoby

fizyczne. Osoby te występowały już z roszczeniami. Postępowania administracyjne dotyczące zwrotu nieruchomości nie roszą nadziei na pozytywne ich załatwienie. Sądy też orzekają zwroty nieruchomości w sprawach, gdzie cel wywłaszczenia nie został przez lata zrealizowany. W naszym Okręgu większość toczących się spraw dotyczy zwrotu gruntów wywłaszczonych nieruchomości, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy z 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Kolejna sprawa dotyczy dalszego rozwoju – powstawania nowych lub poszerzania obecnych ogrodów. Jest bardzo ważna. W wielu miejscowościach wokół dużych miast na pewno występują możliwości pozyskania nowych gruntów. Rozwój ogrodów w przyszłości należy mieć na szczególnej uwadze. W naszym Okręgu w zasadzie tereny są nasycone ilością ogrodów, ale co będzie w przyszłości? Niemniej jednak w swojej pracy Zarządy Ogrodów i Zarząd Okręgowy będą współpracować z samorządami w tej kwestii. O ile tylko wystąpią takie możliwości i potrzeby, będziemy poszerzać ogrody i tworzyć nowe. Należałoby przede wszystkim dążyć do tworzenia ogrodów podmiejskich na terenach o dużej atrakcyjności wypoczynkowej, turystycznej lub rekreacyjnej. I na koniec chciałbym pogratulować Krajowej Radzie i Komisji Zjazdowej za zaangażowanie w prace nad zmianami Statutu. Są one dobre.

- **Stefan Żyła, delegat z Okręgu Podkarpackiego**

Szanowny Panie Prezesie,

Wysokie Prezydium, Drodzy Delegaci,

w bieżącym roku mija połowa kadencji organów statutowych Polskiego Związku Działkowców. Dzisiejszy Zjazd jest dobrą okazją dokonania oceny aktualnej sytuacji działkowców, ogrodów i Związku, a także wytyczenia nowych kierunków działań odpowiadających dzisiejszym potrzebom działkowców, ogrodów i społeczeństwa. W następnej części będziemy dyskutować, a następnie podejmować decyzje w sprawie rozwoju ogrodów działkowych w naszym kraju.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwołany został głównie dla dokonania zmian w Statucie PZD i jest to podstawowy temat jego obrad. Wejście w życie dużej nowelizacji ustawy – Prawo o stowarzyszeniach, spowodowało ko-

nieczność dostosowania statutów stowarzyszeń do nowych przepisów. Polski Związek Działkowców, będąc Stowarzyszeniem Ogrodowym, również został zobowiązany do zmiany swojego Statutu. Po bardzo intensywnych pracach Komisji ds. Nowelizacji Statutu opracowany został projekt jego zmiany. Przyjęte zmiany uwzględniały wnioski i propozycje od członków i organów Związku zgłaszane w ramach konsultacji nad Statutem. Konsultacje te były również przeprowadzone w Okręgu Podkarpackim, wzięli w nich udział członkowie organów statutowych PZD w ogrodach i Okręgu. Przygotowany projekt przede wszystkim dostosowuje regulacje związkowe do nowych przepisów ustawy o stowarzyszeniach. Wprowadza zmiany powstałe w wyniku stosowania przepisów związkowych w codziennej praktyce i jednocześnie takie, które nie będą stanowiły przeszkody w procesie rejestracji Statutu, udoskonala takie i inne zapisy w sposób adekwatny dla potrzeb działkowców, ogrodów i Związku. Wobec powyższego delegaci reprezentujący na Zjeździe podkarpackich działkowców przyjmują przygotowaną nowelizację Statutu i proszą Szanownych Delegatów o jej uchwalenie.

- **Maria Stypulkowska, delegatka z Okręgu Łódzkiego**

***Panie Przewodniczący, Pani Przewodnicząca,
Panie Prezesie, Szanowni Delegaci,***

Zabierając głos w imieniu Delegatów Okręgu Łódzkiego pragnę przypomnieć, że rok 2017 w naszym Stowarzyszeniu to rok nie tylko rocznicy 120-lecia powstania ogrodów ale też ciężkiej pracy nad nowelizacją Statutu. Rocznicę 120-lecia ogrodów obchodziliśmy uroczyście w Koźminie Wielkopolskim, nie zapominając o ubiegłorocznych obchodach 35-lecia powstania Polskiego Związku Działkowców. To też rok przygotowań do aktualizacji Statutu, dostosowania treści jego zapisów do zgodności z wymogami nowej ustawy o Stowarzyszeniach. Powołany przez Krajową Radę Zespół Fachowców z dziedziny prawa w PZD wykorzystał też tę okazję do wprowadzenia zmian nie tylko w zakresie nałożonym Ustawą, ale także potrzebami z działań wynikłych w trakcie 4 letniej pracy Stowarzyszenia pod nową ustawą z 13 grudnia 2013 roku. Po konsultacjach społecznych dokonanych w całym stowarzyszeniu ten nowy Statut mamy na dzisiejszym XIII Nadzwyczajnym Zjeździe przyjąć. Trzeba powiedzieć w tym miejscu, że wprowa-

dziane zmiany w znacznym zakresie wyjaśniły niedopowiedzenia zawarte w poprzednim a wynikłe z braku wiedzy w niektórych dziedzinach przy stosowaniu nowej, innej ustawy. Delegaci Okręgu Łódzkiego upoważnili mnie do przekazania akceptacji przyjętych w Statucie zapisów. Nowy Statut usprawni znacznie pracę działaczom w Związku. Na pewno nowy Statut w 100 % nie jest doskonały, a życie jeszcze nie raz nas zaskoczy i powie nam, że o czymś nie pomyśleliśmy. Była to bardzo mozolna praca przy ogromnej odpowiedzialności spoczywającej na barkach powołanego Zespołu. Był to najważniejszy temat bieżącego roku, ale nie jedyny. Jest to też czas myślenia o przyszłości naszego Stowarzyszenia i tym samym rozwoju ogrodnictwa działkowego w Polsce, poprzez tworzenie nowych ogrodów tam, gdzie jest taka potrzeba. W tym względzie musimy nawiązać bardziej ścisły kontakt z samorządami i to im zgłosić i udowodnić, że na ich terenie jest takie zapotrzebowanie lokalnej społeczności.

Wielką rolę w tym zakresie powinny odegrać Kolegia Prezesów w miastach, gdzie już istnieją, dążmy więc wszędzie, gdzie ich nie ma, aby powstały. To one wiedzą co jest bolączką w ogrodach i jakie są potrzeby działkowców. Mają one też w tym zakresie największą wiedzę i bezpośredni kontakt z Zarządami Ogrodów w zakresie zapotrzebowania społeczeństwa lokalnego na nowe działki.

Pomoc Okręgu i Krajowej Rady w przygotowania materiałów z tego zakresu dla ich przedstawienia lokalnym Samorządom będzie bardzo cenna. To jest droga właściwa dla rozwoju naszego stowarzyszenia, pozyskanie wszelkich informacji ze wszystkich stron i uzyskanie pomocy od wszystkich zainteresowanych stron.

Nasze ogrody powstałe wiele lat temu starzeją się a i też wymagania Działkowców sprzed na przykład 35 lat i więcej były inne niż dziś. Jest dużo seniorów, ale i młodzi się do nas garną ze swoimi dziećmi. Te dwie tak różne grupy mają inne wymagania i potrzeby. Pierwsi będą siał a drudzy grillować, a dzieci chcą na huśtawki a młodzież pograłaby w kosza. Aby ciągnęli do nas nowi młodzi ludzie musimy ich zachęcić, poprzez tworzenie nowych i odmładzanie starych ogrodów wypełniając je nowoczesną infrastrukturą ogrodową, pod potrzeby spokojnego wypoczynku wśród zieleni wszystkich, począwszy od dzieci, a na seniorach skończywszy. Zbliżają się wybory samorządowe jest więc okazja się przypomnieć, że to my jesteśmy wyborcami. Pamiętajmy, że My Działkowcy jesteśmy najliczniejszą grupą wyborców w kraju. Sami nie damy rady równocześnie utrzymać, rozbudować i unowocześnić w pełnym zakresie infrastrukturę ogrodową. Pomagają nam Okręgi udzielając dotacji a Krajowa Rada wspomaga nie tylko dotacjami, ale też dużą pomocą jest powołany Fundusz Samopomocowy. Samorząd lokalny też musi nam pomóc, musimy mu o tym przypomnieć i sami też się otworzyć na społeczności lokalne. Powtórzę się, dziś nie wystarcza już tylko marzenie o zbiorach owoców i warzyw. Dziś, aby przyciągnąć na działki nowe rzesze hobbystów wypoczynku musimy im zabezpieczyć inne bardziej przyziemne dobra. Nowe ogrody powinny wyjść

naprzeciw zapotrzebowaniu młodego społeczeństwa, a stare odmładzać się poprzez odbudowę a raczej rozbudowę infrastruktury na ich terenie. Widzimy, że podąża do nas liczba nowych ludzi młodych, działaczy z rodzinami, którzy na pewno tą swoją przyszłość na ogrodzie widzą inaczej niż my przyzwyczajeni do wczoraj a nie jutra. Oni na pewno też widzą inaczej swoje miejsce na działce i w ogrodzie.

Po tygodniu trudnej pracy od świtu do nocy marzy im się wraz z rodziną wypoczynek wśród zieleni na łonie natury i to jest ich wizja i tylko tak zbudują swoje miejsce w ogrodzie na działce. Dajmy im tę szansę, stwórzmy w ogrodach wszystko, aby do nas przyszli. Zadbajmy o naszych następców. Pamiętajmy, że przyszłość ogrodów od nas i tylko od nas zależy. Dziękuję.

8) Sprawozdanie Komisji Mandatowej:

Przewodnicząca Komisji Mandatowej Izabela Ożegalska przedstawiła Protokół Komisji Mandatowej Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów PZD. Komisja na podstawie listy obecności delegatów stwierdziła, że na 273 wybranych na okręgowych zjazdach delegatów PZD w Nadzwyczajnym XIII Krajowym Zjeździe Delegatów PZD uczestniczy 223 delegatów co stanowi 81,6 %. W związku z tym Komisja Mandatowa stwierdza, że Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZD jest prawomocny i może podejmować uchwały oraz stanowiska.

9) Referat Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego pt. „Rosnące zapotrzebowanie na działki w ROD i możliwości rozwoju. Rola i zadania PZD”.

Szanowni Delegaci, Drodzy Goście!

Jednym z najważniejszych zadań Związku jest realizacja zapisów ustawy z dnia 13 grudnia 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych. Istotne jest, aby cały Związek solidarnie wdrażał zadania przed nami postawione, tak aby rodzinne ogrody działkowe mogły spełniać swoje funkcje jako urządzenia użyteczności publicznej, służące zaspokajaniu wypoczynkowych, wychowawczych, ekologicznych i ekonomicznych potrzeb działkowych rodzin i społeczności lokalnych.

Bowiem nasze ogrody nie tylko dają możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych, ale i podnoszą standardy ekologiczne otoczenia, przynoszą korzyści nie tylko działkowcom, ale również społeczności lokalnej. Dlatego tak ważne jest pełne wykorzystanie potencjału naszych ogrodów, a także dalszy ich rozwój. Musimy dążyć do tego, aby zarówno obecnie istniejące ogrody, jak i te które dopiero powstaną były jeszcze bardziej atrakcyjne i potrzebne.

Tradycją ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce, w tym szczególnie PZD, jest rozwój ROD na miarę potrzeb społeczeństwa. Szczególnym tego dowodem był rozwój w latach 80-tych, kiedy PZD założył ogrody na powierzchni 14,5 tys. ha i przydzielił działki 365 tys. rodzin. To właśnie wtedy powstały piękne, dobrze zagospodarowane ogrody, które funkcjonują do dziś. Żaden inny Związek w Europie nie może poszczycić się takimi osiągnięciami, jak My. Wiemy, że taki rozwój jak w latach 80-tych się nie powtórzy.

Powinniśmy być dumni z tego co osiągnęliśmy. W budowaniu ogrodów mamy 120-letnią tradycję, doświadczenie i wiedzę.

Dlatego teraz Związek musi podjąć wyzwanie jakim jest rozwój ogrodnictwa działkowego w Polsce, który jest zapisany w ustawie i statucie, oraz wynika z potrzeb społeczeństwa. W ostatnim czasie obserwujemy duże zapotrzebowanie na działki, w szczególności w dużych i średnich miastach. Jest to temat, który coraz częściej pojawia się w doniesieniach medialnych, publicystycznej prasie ogólnokrajowej, a także w mediach społecznościowych. Chęć posiadania przez mieszkańców dużych i średnich miast kawałka zieleni, na której nie tylko można uprawiać warzywa, czy owoce, ale odetchnąć od miejskiego zgiełku i zanieczyszczonego powietrza jest coraz bardziej zauważalna. Również obecna sytuacja materialna wielu rodzin nie pozwala na wypoczynek w turystycznych miejscowościach Polski, czy za granicą.

Ludzie są zainteresowani naszymi działkami. Ten przejaw zainteresowania widoczny jest w szczególności w dwóch grupach społecznych. Pierwsza to młode rodziny z dziećmi, które dopiero dorabiają się czegoś własnego w życiu. Druga grupa to seniorzy, często emeryci i renciści, którzy zakończyli już swoją drogę zawodową i mogą rozwijać swoje pasje, czy też zwyczajnie chcą odpocząć na łonie natury.

Również obecna polityka państwa nastawiona jest na zaspokajanie potrzeb społeczeństwa, a przede wszystkim na podstawową komórkę jaką

jest rodzina. Dlatego też musimy opracować program rozwoju ogrodów działkowych na miarę dzisiejszych czasów. Do jego realizacji musimy zaangażować cały Związek, ale również wystąpić do samorządów i władz państwowych. Realizacja tego programu będzie działaniem właśnie na rzecz rodziny, więc należy oczekiwać na pomoc ze strony władz państwowych i samorządowych.

Szanowni Państwo !

Dotychczas poczyniliśmy działania w tym kierunku, aby zbadać zjawisko potrzeb i możliwości rozwoju ROD. Związek, jako ogólnopolska organizacja skupiająca blisko milion działkowców, jest szczególnie predestynowany do realizacji takiego programu. Tradycją ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce, w tym szczególnie Polskiego Związku Działkowców, jest rozwój rodzinnych ogrodów działkowych na miarę potrzeb społeczeństwa. Tradycją naszego ruchu jest również szerokie działanie na rzecz społeczeństwa, a zwłaszcza społeczności lokalnych.

Jako najpotężniejsza organizacja działkowców nie możemy tylko patrzeć na to co już mamy, ale musimy dalej się rozwijać i działać aby przybywało ogrodów tam, gdzie jest na nie zapotrzebowanie. Dlatego też musimy sobie wyznaczyć cel, do którego zmierza Związek, a tym celem powinno być opracowanie kompleksowego programu rozwoju ROD, a następnie jego realizacja, z uwzględnieniem zapotrzebowania mieszkańców poszczególnych miejscowości.

Związek już podjął działania, które przybliżą nas do opracowania całościowego i systemowego programu, który w najbliższych latach będziemy realizować.

Co do tej pory wykonaliśmy?

Już w lipcu bieżącego roku Krajowa Rada PZD przeprowadziła pierwsze badanie w zakresie lokalizacji rodzinnych ogrodów w miastach oraz dokonała oceny nasycenia ogrodami działkowymi w miastach, w zależności od ich wielkości. Powyższe badanie pokazało, iż ponad 35% ROD usytuowanych jest w średnich i dużych ośrodkach miejskich. Nasycenie ogrodami w średnich i dużych miastach jest większe niż w małych ośrodkach miejskich.

Już to pierwsze, wstępne badanie pokazało, że liczba rodzinnych ogrodów działkowych w średnich i dużych miastach nie jest wystarczająca. Na jeden ogród działkowy przypada średnio 6 255 mieszkańców, a na jedną działkę rodzinną – 32

mieszkańców. W dużych i średnich miastach na 1 mieszkańca przypada średnio ok. 13 m² działki. Już to badanie pokazało, że najwięcej mieszkańców na jedną działkę rodzinną przypada w okręgu mazowieckim – 75 mieszkańców, a miastem, w którym na 1 działkę rodzinną przypada największa liczba mieszkańców jest Rybnik – 85 mieszkańców.

Przeprowadzone badanie stało się inspiracją do pogłębienia tematu. Postanowiliśmy głębiej przyjrzeć się tematowi nasycenia ogrodami zarówno w miejscowościach powyżej 100 tysięcy mieszkańców, tych mniejszych liczących od 50 tysięcy do 100 tysięcy mieszkańców, jak i tych liczących poniżej 50 tysięcy mieszkańców.

Są to bardzo ciekawe wyniki, które mogą stać się punktem wyjścia do opracowania programu rozwoju ogrodów działkowych. Pokazały one bowiem, iż przy tworzeniu programu rozwoju ogrodów należy rozważyć ich budowanie m.in. w województwach: Mazowieckim, Śląskim, Małopolskim i Łódzkim oraz w takich miastach jak Warszawa, Kraków, Katowice, Łódź Gdynia, Radom, Białystok, Rybnik, Bielsko – Biała czy Dąbrowa Górnicza. Badanie pokazało również, że nasycenie ogrodami jest niewystarczające w mniejszych miejscowościach jak Pruszków, Legionowo, Zgierz, Bełchatów, Nowy Sącz, Pabianice czy Białą Podlaską. Wymienione województwa i miasta są tylko przykładowe, gdyż sytuacje w każdym województwie i mieście należy analizować oddzielnie.

Na tym nie poprzestaliśmy. Postanowiliśmy zbadać, gdzie rozwój jest naprawdę potrzebny, a także jakie są możliwości pozyskania nowych terenów, bądź powiększania aktualnie istniejących ogrodów, oraz jaki jest stosunek samorządów tych miast do ogrodów działkowych. Już teraz widać, iż są miasta, w których rozwój ogrodów jest konieczny i oczekiwany jak: Warszawa, Gdańsk, Gdynia, Poznań, Koszalin, Szczecin, Kraków, Nowy Sącz, Olsztyn, Białystok Chorzów, Ruda Śląska, Rybnik, Dąbrowa Górnicza, Katowice, Rzeszów, Toruń, Grudziądz czy Kielce. Zdajemy sobie sprawę, iż nie we wszystkich miastach uda nam się rozwój ogrodów przeprowadzić. Wszystko zależy od naszej determinacji i działań, ale i postawy samorządów. Są samorządy pozytywnie nastawione do ogrodów działkowych jak władze Poznania czy Częstochowy. Jednakże są i takie, które nie są zainteresowane budowaniem nowych ogrodów, gdyż tereny, na których można by było zbudować nowe ogrody są po prostu bardzo cenne pod względem komercyjnym. Już teraz polskie miasta mają najbardziej zanieczyszczone powietrze w Europie. Budowa

nowych ogrodów pozwoli na stworzenie dodatkowych systemów przyrodniczych, które pozytywnie wpłyną na powietrze, którym oddychamy.

Również i nasze okręgi widzą potrzebę rozwoju ogrodów na swoim terenie, jak choćby okręg: bydgoski, częstochowski, koszaliński, małopolski, mazowiecki, warmińsko-mazurski, podlaski, poznański, szczeciński, śląski, świętokrzyski, toruńsko-włocławski czy zielonogórski. Mamy tego potwierdzenie w wystąpieniach kierowanych do Krajowej Rady. Niektóre okręgi wskazują, iż na terenie niektórych dzielnic np. Gdańska, Gdyni, Poznania, czy Zielonej Góry wybudowanie nowych ogrodów spotkałoby się z dużym entuzjazmem mieszkańców i każda ilość działek od razu byłaby zagospodarowana. Wynika to z budowy dużych osiedli mieszkaniowych, gdzie deweloperzy bardzo rzadko przewidują przeznaczanie terenów inwestycyjnych pod zieleń. Ponadto, w miastach gdzie realizacja programu jest potrzebna, występują długie kolejki oczekujących na wolną działkę. Przykładowo w okręgu zielonogórskim liczba chętnych na nowe działki wynosi 200 osób, w okręgu śląskim – 765 oczekujących, w okręgu szczeciń-

skim w pasie nadmorskim – 200 oczekujących, w Kielcach – 30 oczekujących a w Warszawie – 100 osób. Liczby te nie odzwierciedlają faktycznego zapotrzebowania na działki, gdyż wiele osób poszukuje działki na własną rękę.

Okręgi dostrzegają również konieczność budowy nowych ogrodów w szczególności w miastach, gdzie przez realizację różnych inwestycji celu publicznego jak drogi, wały przeciwpowodziowe, czy linie kolejowe, nastąpiła konieczność likwidacji części ogrodów. Często działkowcy, których działki zostały zlikwidowane, są zainteresowani objęciem nowych.

Corocznie zmienia się część użytkowników, jednak zasadniczo działka pozostaje w rękach rodziny. A więc inne osoby, których rodzina nie ma działki w ogrodzie działkowym, chcąc otrzymać działkę, musi poszukiwać osób zbywających działkę. Ponieważ zapotrzebowanie na działki nie maleje, takie osoby mają duży problem w znalezieniu odpowiedniej działki, którą mogliby przejąć od poprzednika.

Okręgi wskazują także, że największe zainteresowanie działkami występuje na terenach atrakcyjnych turystycznie, a więc gdy w pobliżu znajduje się woda, góry czy las, a także na terenach dobrze skomunikowanych.

W wielu przypadkach problemem jest również brak wolnych terenów w tych miastach, w których zapotrzebowanie na działki jest największe. Takie przypadki mamy choćby w Bydgoszczy, Gdańsku, Gdyni, Chorzowie czy w Kielcach. Są również i takie samorządy, które są negatywnie nastawione do ogrodów jak choćby w Warszawie, Łodzi, czy Rzeszowie. Dlatego na rozwój należy spojrzeć z szerszej perspektywy. Oczywiście najlepszym wyjściem byłoby budowanie ogrodów blisko miejsca zamieszkania, ale możliwości niekiedy są bardzo ograniczone. Trzeba więc z nimi wychodzić poza miasta. Przyjąć zasadę, że jest to ogród dla mieszkańców konkretnego miasta. W tych sprawach nieodzowna będzie niekiedy współpraca między okręgowymi zarządami.

W niektórych miastach może nie będzie możliwości budowy nowych ogrodów, ale będzie możliwość powiększania obecnych ogrodów. Zarządy sygnalizują Nam, że są tereny niezagospodarowane przylegające do obecnie istniejących ogrodów, a jednocześnie w tych miastach istnieje zapotrzebowanie na działki.

W powyższym programie najważniejsza jest opinia ludzi i poznanie zapotrzebowania społecznego na działki, dlatego Krajowa Rada PZD

przygotowała specjalną ankietę, która została zamieszczona na Facebooku. Badanie pokazało, iż zapotrzebowanie na działki występuje w prawie każdym województwie, że jest zainteresowanie wśród społeczeństwa i że działek i ogrodów brakuje głównie w dużych i średnich miastach. Z osób, które nie posiadają działki 87 % jest zainteresowanych użytkowaniem działki w ROD, a 76% ankietowanych potwierdziło, iż ich znajomi są zainteresowani posiadaniem działki w ROD.

Powyższe badania, które przeprowadził do tej pory Związek potwierdziły, iż nowy program rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych jest jak najbardziej zasadny. Są miasta, gdzie ogrodów działkowych jest zbyt mało, zatem tworzenie w nich nowych ogrodów z pewnością wywoła akceptację mieszkańców tych miejscowości.

Szanowni Zebrani!

Na Związku spocznie ciężar opracowania programu a potem jego realizacja. Oczywiście realizacja tych celów nie nastąpi z dnia na dzień. Program rozwoju ogrodów działkowych powinien być zadaniem ciągłym. Opracowanie takiego programu wymaga dziś pracy wszystkich struktur Związku i czasu. Czeka nas dużo pracy, nie zawsze łatwej. Wierzę jednak, że Związek, nasze doświadczenie i ludzie działający w naszej organizacji, są w stanie podołać temu wyzwaniu.

Na pewno dużą rolę w realizacji programu należy przeznaczyć kolegom prezesów, którzy mają bezpośredni kontakt zarówno ze społecznością lokalną, jak i z samorządami terytorialnymi. Są oni najlepszym przedstawicielem wspólnych interesów ogrodów działkowych i działkowców w stosunku do samorządów. Znaczną rolę mogą też odegrać rady osiedli. Należy włączyć je do wspierania oraz do działania na rzecz programu rozwoju ROD.

Podstawową rolę w realizacji programu będą miały okręgi, jako organy, które będą prognozowały, planowały, organizowały, zdobywały środki, tereny, ale i będą odpowiedzialne za wszystkie sprawy związane z urządzaniem ogrodów na swoim terenie.

Nieodzowny w budowaniu nowych ogrodów będzie także udział rodzin, które otrzymają działki, a więc nowych działkowców. Ten współudział winien odnosić się do spraw organizacyjnych, wykonawczych, a także powinien polegać na znacznym udziale finansowym.

Jednakże najważniejsze zadanie spocznie na Krajowej Radzie, która we współpracy z okręgami

przygotuje program i wszelkie niezbędne zasady, przepisy i dokumenty systemowe tworzące warunki dla realizacji tego programu.

Krajowa Rada będzie też na bieżąco koordynowała jego realizację i tworzyła warunki społeczne i polityczne dla całego przedsięwzięcia.

Nieocenioną pomocą będzie na pewno aktywne promowanie tematu w mediach związkowych, lokalnych, w prasie, na portalach społecznościowych na etapie rozwoju, jak i pokazywanie już dokonanych osiągnięć.

Obecnie równie ważna jest modernizacja istniejących ogrodów działkowych, tak aby poprawić ich wizerunek wśród społeczności lokalnej, władz samorządowych i państwowych. Należy tu wykorzystać to co już w Związku funkcjonuje, a więc programy, których realizacja przyczynia się do lepszego zagospodarowania ogrodów i działek, a więc program „Unowocześnianie infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych – ROD XXI wieku” przyjęty uchwałą Krajowej Rady PZD w 2015 roku, oraz „Otwarty Program Rozwoju Społecznego Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Nie zapominajmy też o przeprowadzonym w 2016 roku powszechnym przeglądzie zagospodarowania ROD i działek w całym kraju, który pokazał, gdzie jeszcze musimy włożyć więcej pracy i środków, aby nasze ogrody stały się piękniejsze.

Delegatki i Delegaci!

Drodzy Goście!

Zadania, które stawiamy przed Związkiem są trudne, ale możliwe do zrealizowania. Należy założyć, że gdy Związek opracuje program i zacznie szeroką współpracę z samorządami i organami państwa, a także będzie promował rozwój w społeczeństwie to zyska szerokie poparcie władz i niezbędną pomoc do jego realizacji.

Uważam, że rozwój ogrodów i jego realizacja określona w programie powinny być założeniem na wiele lat i realizowanym w miastach, w miarę pojawiających się potrzeb i możliwości.

Te działania Związku z pewnością przyczynią się do lepszego postrzegania ogrodów, które będą służyć jako miejsce rekreacji dla większej liczby mieszkańców. Możemy zapewnić wspaniały rozwój ogrodów działkowych. Dużo zależy od nas samych, od naszego zaangażowania, wiedzy i poświęcenia, ale i współpracy państwa i samorządów. Razem spełnimy oczekiwania społeczeństwa i stworzymy nowe, piękne ogrody na miarę XXI wieku.

10) Omówienie projektów stanowisk Zjazdu przez Prezesa PZD Eugeniusza Kon-drackiego

Pozwólcie Państwo, że pokrótce omówię projekty pięciu stanowisk, które zostaną poddane pod głosowanie. Krajowa Rada PZD zdecydowała, że Zjazd powinien wypowiedzieć się w 5 tematach. Przygotowaliśmy projekty stanowisk, które Państwo dostaliście wśród przekazanych dokumentów zjazdowych:

- 1) Stanowisko w sprawie roszczeń do gruntów rodzinnych ogrodów działkowych i znaczenia ustawy reprivatyzacyjnej – roszczenia są piętą achillesową Związku od 30 lat. Prowadzimy dziś wiele spraw sądowych w sprawach roszczeń, nieraz nieuzasadnionych. Ze zjawiskiem wykupu roszczeń za bezcen spotkaliśmy się w 1997 roku, kiedy zostały wykupione roszczenia za 80 000 zł za grunt wyceniany na wiele milionów zł. Za tydzień na posiedzeniu KR przedstawimy pełen raport dotyczący roszczeń do gruntów ROD oraz skutki finansowe, które już ponieśliśmy. Prawdą jest, że jesteśmy trudnym przeciwnikiem, bo w większości spraw udaje nam się wygrać. Chcemy wypowiedzieć się w tej sprawie. Chcemy również, żeby szeroki aktyw dowiedział się, o co tu chodzi. Chcemy wypowiedzieć się jak my sobie wyobrażamy dużą ustawę reprivatyzacyjną, bo w obecnym projekcie nie ma ogrodów działkowych. Teraz w trakcie prac nad ustawą, jest czas, żeby zadbać o to, by zostały wprowadzone do niej ogrody działkowe.
- 2) Stanowisko w sprawie szerszego otwarcia Polskiego Związku Działkowców na Rodzinne Ogrody Działkowe i działkowców – w tym stanowisku chodzi o to, żeby Związek zaistniał

w ogrodach. Naszym miejscem pracy nie jest tylko biuro. Naszym miejscem pracy są przede wszystkim ogrody działkowe. Chodzi o obecność w ogrodach, o życie ich problemami i pomoc w ich rozwiązywaniu, służenie poradnictwem we wszystkich niezbędnych dziedzinach, szukanie pomocy dla ROD w wszędzie tam, gdzie tę pomoc można uzyskać. Nie chodzi tu tylko o uczestnictwo w walnych zebraniach, ale o pracę na rzecz ROD i czerpanie wiedzy o ich potrzebach.

- 3) Stanowisko w sprawie współpracy PZD z samorządami lokalnymi – ta współpraca jest bardzo potrzebna. Samorządy zapraszają nas do współpracy, więc korzystajmy z tego i bądźmy dla nich partnerem.
- 4) Stanowisko w sprawie współpracy rodzinnych ogrodów działkowych z organizacjami pozarządowymi – Związek musi szerzej otworzyć się na taką współpracę, chodzi o to, żeby było nas widać w społeczeństwie. Żeby społeczeństwo widziało organizację, która ma dojrzałe programy i szerokie ambicje.
- 5) Stanowisko w sprawie szerszego otwierania ROD na potrzeby społeczeństwa – w stanowisku chodzi o przedstawienie jak otwierać się na społeczeństwo. Tysiące ogrodów wie, jak to robić, należy to robić, chcemy zachęcić wszystkie ogrody do otwarcia się. Chcemy się otwierać na społeczeństwo, chcemy być traktowani jako partner przez władze samorządowe i rządowe. Chcemy mieć to co można dać, jeśli docenia się ogrody jako urządzenia użyteczności publicznej, które należy zachować i rozwijać.

11) Dyskusja w sprawie rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych

- **Barbara Korolczuk, delegatka z Okręgu we Wrocławiu, Skarbnik PZD**

*Panie Prezesie, Szanowni Goście,
Koleżanki i Koledzy Działkowcy*

Mijający rok to okres wytężonej pracy we wszystkich ogrodach i organach Polskiego Związku Działkowców. Obchody 120-lecia ogrodnictwa działkowego, prace nad nowelizacją Statutu, codzienne działania na rzecz ogrodów i działkowców, wymagały od nas wszystkich dużego zaangażowania i wysiłku. Efekty tego widzi cały kraj – nasi przyjaciele, ale i przeciwnicy. Pokazaliśmy w czym tkwi nasza siła. Siła Polskiego Związku Działkowców. To nasza jedność w działaniach, troska o ogrody, stanie na straży prawa w obronie praw działkowców, świadomość, że tylko razem możemy obronić ogrody.

Skutki tego widać poprzez rozwijającą się współpracę z wieloma samorządami i realizowanie wspólnych projektów „rozwój infrastruktury ogrodowej poprzez udział w budżetach obywatelskich.

Barbara Korolczuk

Prawdą jest, że nie wszystkie miasta i samorządy gminne dostrzegają potrzebę takiej współpracy, dlatego powinniśmy dążyć do nawiązania takiej współpracy, pokazując rolę ogrodów jaką pełnią w społeczeństwie. Mamy przyjaciół w samorządach lokalnych, które doceniają wartość ogrodów i chętnie z nami współpracują. Wykorzystajmy to i rozwińmy poprzez nawiązanie kontaktów z organizacjami pozarządowymi. Nie bójmy się tego, przecież mamy ku temu bazę i ludzi w ogrodach. Sprawi to, że będziemy widoczni i potrzebni społeczeństwu.

Od dłuższego czasu możemy zaobserwować zwiększone zainteresowanie działkami wśród ludzi młodych i rodzin z małymi dziećmi. To sprawia, że nasze działki się zmieniają tak jak zmienia się pokolenie użytkowników. Równocześnie pojawiła się konieczność rozwoju ogrodów poprzez pozyskiwanie od gmin nowych terenów i zagospodarowywanie działek wolnych. Nasze ogrody są coraz ładniejsze, a będą jeszcze piękniejsze dzięki naszemu zaangażowaniu w rozwój infrastruktury

ogrodowej. To mają być ogrody na miarę XXI w. zelektryfikowane, z siecią wodociągową. I taką możliwość daje nam polityka PZD, która dzięki opracowanym programom nastawiona jest na realizowanie tych potrzeb poprzez daleko posuniętą współpracę z organami PZD tzn. okręgami i Krajową Radą, ale też z samorządami.

Wielorakość funkcji ogrodów sprawia, że w miastach coraz częściej mówi się o tworzeniu ogrodów społecznych, mikro ogrodów, które miałyby zaspokoić potrzeby społeczne w tym zakresie, a przecież wystarczyłoby skorzystać z istniejącej bazy obecnych ogrodów. I to jest zadanie dla nas, PZD. Musimy pokazać, że nasze ogrody z powodzeniem wpisują się w politykę tych miast, przekonać władze i samorządowców, że wykorzystanie istniejących ogrodów, wsparcie ich rozwoju, będzie korzystniejsze niż inwestowanie w tworzenie i utrzymanie nowych terenów miejskich. Pomóc nam w tym może otwarcie ogrodów na społeczeństwo i daleko posunięta współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi. To pozwoli na to, aby PZD stało się partnerem w tworzeniu planów zagospodarowania miasta, ale też sprawi, że staniemy się nieodłączną częścią społeczeństwa, w którym żyjemy. Programy aktywizujące seniorów czy też projekty kierowane do rodzin z dziećmi, mają na celu integrację wszystkich mieszkańców. Ważne jest, aby działkowcy widzieli nasze działania i zrozumieli, że istnienie ogrodów, a przede wszystkim ich bezpieczeństwo, to nasza wspólna sprawa. Sprawa PZD, a więc każdego z nas.

A co z naszymi przeciwnikami? Ludźmi, którzy w imię obrony swoich partykularnych interesów szkalują dobre imię Związku i jego działaczy? Musimy im powiedzieć zdecydowanie Nie! Nie wyrażamy zgody na łamanie prawa poprzez budownictwo ponadnormatywne, zamieszkiwanie na działkach, prowadzenie działalności gospodarczej itd. Należy głośno o tym mówić i piętnować takie zachowania. Działkowcy i społeczeństwo musi poznać prawdę o prawdziwych motywach działań takich osób. Bądźmy czujni, nie dajmy się zaskoczyć, nasi przeciwnicy nie śpią i my też nie powinniśmy. Im mniej ruchów z ich strony tym większa powinna być nasza czujność.

Dzisiejszy Zjazd potwierdził naszą jedność i gotowość do stania na straży prawa dla dobra wszystkich działkowców.

- **Krystyna Mazurek, delegatka z Okręgu Mazowieckiego**

Szanowni Państwo,

rok 2017 jest szczególnie dla wszystkich działkowców ze względu na szacowny jubileusz 120-lecia całego ruchu ogrodnictwa działkowego. Każdy jubileusz to zaszczyt, ale jednocześnie siła tradycji, budząca w nas poczucie obowiązku dalszego kontynuowania tego wspaniałego dzieła na ziemiach polskich. A oznacza to tylko jedno – stałe dążenie do unowocześniania i rozwoju ogrodów działkowych w kolejnych latach.

Musimy spoglądać w przyszłość ROD na terenie Mazowsza, a przyszłość ogrodów działkowych oparta powinna być na trzech filarach.

Po pierwsze, ogrody działkowe jutra, to młodzi ludzie, którzy niezmiennie, od kilku lat, na fali silnego trendu i mody na ogrody działkowe starają się o uzyskanie prawa użytkowania działek. Potwierdza to choćby frekwencja na szkoleniach dla nowych działkowców, na których rocznie w skali Okręgu od kilku już lat pojawia się średnio około 1000 osób. To właśnie dzisiejsi, nowi działkowcy będą decydować w przyszłości o obliczu ogrodów

i dlatego muszą być w pełni świadomi, jakie zadania, ale i zagrożenia stoją przed ogrodnictwem działkowym.

Drugi filar rozwoju i przyszłości ogrodów, to wyzwania związane z modernizacjami, inwestycjami i remontami, które są niezbędne, aby ogrody unowocześniać i poprawiać ich wizerunek. Jak wiemy, wiele ogrodów już korzysta z możliwości unowocześnienia infrastruktury ogrodowej przy pomocy dotacji z Okręgu i PZD.

Trzecia grupa zadań decydująca o przyszłości ogrodów, to stałe działania wpływające na zmianę myślenia o ogrodach. Nie mogą one już jawić się jako zamknięte tereny, ale jako część wspólnego dobra wszystkich mieszkańców miast. Z tej drogi nie można już zawrócić, nie można też zatrzymać się w połowie drogi, ponieważ od tego, jak zadbaemy o wizerunek naszych ogrodów, znacząco zależy także ich postrzeganie przez społeczności lokalne i władze, a co za tym idzie, także ich przyszłość.

Wyzwania te łączą się bezpośrednio z wytycznymi KR PZD zawartymi w Otwartym Programie Społecznego Rozwoju ROD. Dlatego też, należy podejmować działania na wielu polach, aby ogrody działkowe, jak najpełniej włączały się w inicjatywy lokalne, wychodziły naprzeciw potrzeb mieszkańców dzielnic, aby zaistniały w świadomości społecznej jako miejsce wspólnego – nie tylko działkowców – korzystania z dobrodziejstw ogrodu działkowego, rozumianego już nie tylko jako enklawa zieleni w mieście, ale także unikatowa wyspa bioróżnorodności oraz inicjatyw społecznych i sąsiedzkich.

Z pewnością odmienny jest dzisiaj sens istnienia ogrodów działkowych niż 120 lat temu, kiedy pionierzy ruchu działkowego tu na Mazowszu, a także w całym kraju siłą charakteru, ogromem pracy i pasji zakładali ogrody. Dziś ogrody to już nie tylko własne warzywa i owoce, ale głównie wypoczynek i rekreacja na skrawku zieleni. Jakie czasy, takie potrzeby – także w ogrodach działkowych – i nie możemy być głusi na te potrzeby nowego pokolenia działkowców.

Jednak pomimo wszystkich różnic pomiędzy historią, a teraźniejszością, najważniejszy cel się nie zmienia – ogrody działkowe nadal skupiają ludzi we wspólnym dziele, służą mieszkańcom miast i pozwalają na wypoczynek i realizację pasji całym pokoleniom, pomagają realizować ich potrzeby życiowe, zdrowotne, zapewniając niedrogi wypoczynek wśród zieleni. Dziś, po 120 latach możemy śmiało powiedzieć, że ten czas umocnił Związek, przekształcił organizację społeczną w ogólnopol-

Krystyna Mazurek

skie stowarzyszenie ogrodowe, które wciąż stara się rozwijać i unowocześniać ogrody na terenie całego kraju.

Mimo, iż ogrody są znów modne i pożądane, nie mają one łatwego życia. Nad wieloma ogrodami wisi widmo likwidacji, roszczeń i innych zagrożeń, w tym brak uregulowanego stanu prawnego gruntów.

Przykładem zagrożeń, jakie wiszą obecnie nad ogrodami jest sprawa jednego z najstarszych ogrodów działkowych w kraju, a najstarszego w Warszawie, czyli ROD „Obrońców Pokoju”, który założony został już w 1902 roku, a dziś, jak się niedawno okazało, grozi mu likwidacja i zamiana na park publiczny, co stanowi jeden przykładów postrzegania ROD przez władze. Problemy te dotyczą nie tylko Mazowsza, ale całego kraju i stanowią wciąż niezabliźnioną ranę na organizmie, jaki tworzą ogrody.

Jak widać, walka i zabiegi o spokojną przyszłość, bezpieczeństwo prawne ogrodów, obrona praw działkowców będą także bardzo znaczącym czynnikiem kształtowania przyszłości ROD na Mazowszu. Szczególnie ważna jest tutaj współpraca z władzami miast, dzielnic, powiatów i wszystkich innych szczebli, aby przekonywać je do potrzeby wspólnego dbania o przyszłość ogrodów, by były chlubą nie tylko działkowców, ale także lokalnych władz i mieszkańców.

Mówi się, że czas goi rany, dlatego mam nadzieję, że kolejne lata i jubileusze przyniosą nam spokojne funkcjonowanie, radość z wypoczynku i zdrowia wśród zieleni oraz stały rozwój wspólnego dzieła, jakim są nowoczesne Rodzinne Ogrody Działkowe.

• **Alfons Blachura, delegat z Okręgu Śląskiego**

Jak trudno jest zabrać głos po bardzo wyczerpującym wystąpieniu Prezesa PZD na temat rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych. Ale postaram się powiedzieć coś, co wynika z moich informacji i spostrzeżeń.

Sprawy na Zjeździe można przedstawiać różnie. Albo jako błahe, albo postawić taki problem, który jest bardzo trudny do zrealizowania i do zrealizowania go wymaga wielu lat. Chcę powiedzieć, że wywodzę się z tego rejonu Polski, gdzie na małej przestrzeni jest intensywna zabudowa mieszkaniowa, ale mimo to funkcjonuje wiele ogrodów działkowych. Śląsk najczęściej kojarzy nam się z kolorem czarnym. A on nie jest czarny.

Alfons Blachura

Ten kolor pochodzi od węgla. Śląsk jest zielony, ten kolor podkreślają ogrody działkowe, których jest tam dużo. Chcę powiedzieć, że do rejonu śląskiego należy też Podbeskidzie, gdzie jest dużo wzniesień, zalewów, gdzie można wypoczywać. Jest to bardzo atrakcyjny rejon. Żyjemy w zgodzie jak najlepsza polska rodzina. Potrafimy dobrze pracować dla rozwoju ogrodów działkowych i mieszkańców z tego rejonu. Sprawy przedstawione dzisiaj są trudne, ale czy my kiedyś mieliśmy łatwe sprawy? Dawniej było jeszcze trudniej. Mamy teraz trudne warunki, bo nieustannie jesteśmy obiektem ataków. Ale mimo tych wszystkich trudności, nasz Związek jest najliczniejszą organizacją gospodarującą 40 000 ha. Która organizacja dokonała tyle ile nasza? Co przyciąga ludzi do naszych ogrodów? Co roku nasze ogrody są piękniejsze, coraz lepiej zagospodarowane, więc przyciągają do nas tłumy, a my nie możemy zaspokoić ich potrzeb. Wymiana na działkach w większości odbywa się w ramach rodzin. Dlatego działka dla człowieka z ulicy jest w minimalnym stopniu dostępna. Zadanie rozwoju ogrodów działkowych trudno będzie zrealizować, bo nie wszystkie samorządy są przyjazne.

12) Uchwalenie zmian w Statucie PZD

UCHWAŁA NR 1 NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW

z dnia 9 grudnia 2017 r.

w sprawie zmiany Statutu Polskiego Związku Działkowców

Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców, działając na podstawie § 163 Statutu PZD, postanawia co następuje:

§ 1

W Statucie Polskiego Związku Działkowców uchwalonym w dniu 2 lipca 2015 roku, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) § 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. PZD opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków.”
- 2) § 5 ust. 1 pkt 8) otrzymuje brzmienie:
„8) organy zarządzające – zarząd ROD, okręgowy zarząd i Krajowy Zarząd;”
- 3) § 5 ust. 2 pkt 1), pkt 2), pkt 3) i pkt 4) otrzymują brzmienie:
„2. Organami wyższego stopnia w rozumieniu niniejszego statutu są:
 - 1) w stosunku do walnego zebrania (konferencji delegatów) ROD oraz okręgowego zjazdu delegatów – odpowiednio właściwy terytorialnie okręgowy zarząd oraz Krajowa Rada,
 - 2) w stosunku do zarządu ROD – właściwy terytorialnie okręgowy zarząd,
 - 3) w stosunku do okręgowej rady i okręgowego zarządu – Krajowy Zarząd,
 - 4) w stosunku do Krajowego Zarządu – Krajowa Rada,”
- 4) Dotychczasowa treść § 6 zostaje oznaczona jako ust. 1. Dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Podstawowymi celami ROD są:
 - 1) zaspokajanie wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa poprzez umożliwianie prowadzenia upraw ogrodniczych;
 - 2) poprawa warunków socjalnych członków społeczności lokalnych;
 - 3) pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans;
 - 4) integracja wielopokoleniowej rodziny, wychowanie dzieci w zdrowych warunkach oraz zachowanie aktywności i zdrowia emerytów i rencistów;
 - 5) integracja społeczna osób w wieku emerytalnym oraz niepełnosprawnych;
 - 6) przywracanie społeczności i przyrodzie terenów zdegradowanych;
 - 7) ochrona środowiska i przyrody;
 - 8) oddziaływanie na poprawę warunków ekologicznych w gminach;
 - 9) kształtowanie zdrowego otoczenia człowieka;
 - 10) tworzenie warunków do udostępniania terenów zielonych dla społeczności lokalnych.”
- 5) § 7 pkt 9) otrzymuje brzmienie:
„9) współpracę z samorządami terytorialnymi, administracją rządową, organizacjami społecznymi i zawodowymi oraz organizacjami zagranicznymi o pokrewnych celach i zadaniach, a także przedsiębiorcami i innymi instytucjami.”
- 6) § 13 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Do czasu powołania zarządu ROD w nowym (odtworzonym) ROD uchwałę w sprawie, o której mowa w ust. 1, podejmuje okręgowy zarząd.”
- 7) § 14 ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) brać udział w posiedzeniu organu PZD, na którym podejmowana jest uchwała dotycząca jego członkostwa w PZD w pierwszej instancji, zabierać głos i składać wyjaśnienia na takim posiedzeniu,”
- 8) § 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Do czasu powołania zarządu w nowym ROD uchwałę w sprawie, o której mowa w ust. 1, podejmuje okręgowy zarząd.”
- 9) Dotychczasowa treść § 26 zostaje oznaczona jako ust. 1. Dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Wygaśnięcie członkostwa w PZD stwierdza właściwy organ w formie uchwały.”

- 10) W § 27 skreśla się ust. 2, a dotychczasową treść ust. 1 pozostawia się w niezmienionym brzmieniu bez oznacznika numerem ustępu.
- 11) § 28 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W uzasadnionych przypadkach uchwałę o pozbawieniu członkostwa może podjąć właściwy terytorialnie okręgowy zarząd albo Krajowy Zarząd.”
- 12) § 32 pkt 2) i pkt 3) otrzymują brzmienie:
„2) w jednostce terenowej:
a) okręgowy zjazd delegatów,
b) okręgowa rada,
c) okręgowy zarząd,
d) okręgowa komisja rewizyjna,
3) w jednostce krajowej:
a) Krajowy Zjazd Delegatów,
b) Krajowa Rada,
c) Krajowy Zarząd,
d) Krajowa Komisja Rewizyjna.”
- 13) § 34 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Postanowienia ust. 2 – 3 nie mają zastosowania do walnych zebrań, konferencji delegatów oraz zjazdów okręgowych i krajowego.”
- 14) § 35 ust. 1 pkt 2) otrzymuje brzmienie:
„2) wykonywać obowiązki wynikające z pełnionej funkcji zgodnie z zakresem zadań organu, do którego został wybrany,”
- 15) Dotychczasowa treść § 36 zostaje oznaczona jako ust. 2. Dodaje się ust. 1 w brzmieniu:
„1. Posiedzenie organu PZD może być zwołane przez organ wyższego stopnia.”
- 16) W § 39 ust. 1 w pkt 5) przecinek zastępuje się kropką i skreśla się pkt 6).
- 17) § 39 ust. 2 pkt 1) otrzymuje brzmienie:
„1) właściwy organ PZD, którego był członkiem – w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1- 2,”
- 18) W § 40 dotychczasowa treść ust. 3 zostaje oznaczona jako ust. 4, a ust. 2 i ust. 3 otrzymują brzmienie:
„2. Mandat członka organu powołanego w trybie określonym w ust. 1 wygasa, o ile na najbliższym walnym zebraniu (konferencji) nie zostanie podjęta uchwała o zatwierdzeniu powołania tej osoby w skład organu, a także w przypadku uchylenia albo stwierdzenia nieważności uchwały o odwołaniu członka organu, na miejsce którego został dokooptowany.
3. Organ, który powołał członka w trybie określonym w ust. 1, obowiązany jest przedstawić na najbliższym walnym zebraniu (konferencji) informację o tym powołaniu celem umożliwienia podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 2.”
- 19) § 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Odwołanie organu PZD lub jego członka może nastąpić w razie stwierdzenia, że nie wykonuje obowiązków lub działa w sposób godzący w PZD.”
- 20) W § 42 ust. 5 skreśla się zdanie drugie.
- 21) W § 44 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Osoba naruszająca niniejsze postanowienie odpowiada osobiście za wszelkie szkody wyrządzone PZD na skutek dokonanego naruszenia.”
- 22) § 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Decyzję o powołaniu rodzinnego ogrodu działkowego, jako podstawowej jednostki organizacyjnej PZD, podejmuje okręgowy zarząd.”
- 23) § 59 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:
„1. Walne zebranie zwołuje zarząd ROD i proponuje porządek obrad. O terminie i proponowanym porządku zebrania zarząd ROD zawiadamia okręgowy zarząd.
2. Walne zebranie odbywa się do 15 maja danego roku. Odstępstwa od tego terminu dopuszczalne są za zgodą okręgowego zarządu.”
- 24) W § 60 dotychczasowy ust. 2 zostaje oznaczony jako ust. 3, a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, podaje się ponadto miejsce, termin i godziny wyłożenia materiałów sprawozdawczych zgodnie z zasadami określonymi przez Krajowy Zarząd.”
- 25) § 66 pkt 6) i pkt 7) otrzymują brzmienie:
„6) wybór członków zarządu ROD i komisji rewizyjnej,
7) wybór delegatów na okręgowy zjazd (rejonową konferencję przedzjazdową).”
- 26) § 67 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Stwierdzenie nieważności walnego zebrania należy do okręgowego zarządu.”
- 27) § 71 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Posiedzenia zarządu ROD zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes. Posiedzenie należy zwołać także na żądanie co najmniej 1/3 liczby członków zarządu ROD, na żądanie komisji rewizyjnej lub organu wyższego stopnia. Posiedzenie zarządu ROD może również zwołać prezes okręgowego zarządu.”
- 28) § 72 pkt 4) otrzymuje brzmienie:

- „4) wypowiada umowy dzierżawy działkowej na zasadach określonych w § 85”
- 29) § 73 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Z zastrzeżeniem ust. 4, zarząd ROD może reprezentować PZD w sprawie przekraczającej zakres zwykłego zarządu, o ile uzyska uprzednią zgodę okręgowego zarządu pod rygorem nieważności.”
- 30) § 74 otrzymuje brzmienie:
- „1. W powiatach, gminach, miastach i dzielnicach miast okręgowy zarząd może powołać i rozwiązać kolegium prezesów zarządów ROD.
2. Kolegia prezesów stanowią forum wymiany doświadczeń i ustalają kierunek współpracy zainteresowanych ROD z samorządem terytorialnym.
3. Zasady funkcjonowania kolegiów prezesów określa Krajowy Zarząd.”
- 31) § 77 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Do czasu powołania zarządu ROD w nowym (odtworzonym) ROD umowę dzierżawy działkowej w imieniu PZD zawiera okręgowy zarząd.”
- 32) § 79 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki może nastąpić z ważnych powodów.”
- 33) § 80 otrzymuje brzmienie:
- „1. Decyzję w przedmiocie zatwierdzenia albo odmowy zatwierdzenia przeniesienia praw do działki podejmuje zarząd ROD w formie uchwały.
2. Oświadczenie, w przedmiocie zatwierdzenia albo odmowy zatwierdzenia przeniesienia praw do działki, składa w imieniu PZD zarząd ROD działając na zasadach określonych w § 73 ust. 2 i doręcza je obu stronom umowy za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Oświadczenie sporządza się w formie pisemnej, przy czym odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki jest sporządzana w formie pisemnej z uzasadnieniem pod rygorem nieważności.”
- 34) § 83 ust. 2 pkt 2) otrzymuje brzmienie:
- „2) okręgowy zarząd – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.”
- 35) § 85 ust. 2, ust. 3, ust. 4, ust. 5 i ust. 6 otrzymują brzmienie:
- „2. Podstawę wypowiedzenia umowy stanowi uchwała zarządu ROD, która musi być zatwierdzona przez okręgowy zarząd.
3. Zatwierdzenie, o którym mowa w ust. 2, stanowi zgodę na złożenie, w imieniu PZD, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o treści przedłożonej przez zarząd ROD.
4. W razie spełnienia warunków określonych w ust. 1-3, zarząd ROD może wypowiedzieć umowę w drodze pisemnego oświadczenia, które doręcza zainteresowanemu działkowcowi.
5. Wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4, dokonuje się na piśmie pod rygorem nieważności. Wypowiedzenie określa przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie. Postanowienia § 77 stosuje się odpowiednio.
6. W uzasadnionych przypadkach, okręgowy zarząd może samodzielnie wypowiedzieć umowę. W takim przypadku ust. 2-4 oraz § 111 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”
- 36) § 88 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, działkowiec składa na piśmie najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia likwidacji ROD lub jego części do właściwego okręgowego zarządu.”
- 37) § 90 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Posiedzenia komisji rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego. Posiedzenie komisji rewizyjnej może również zwołać przewodniczący okręgowej komisji rewizyjnej.”
- 38) § 91 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę z własnej inicjatywy, na polecenie okręgowej komisji rewizyjnej albo na wniosek okręgowego zarządu.”
- 39) § 92 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Komisja rewizyjna bada i opiniuje roczne sprawozdanie zarządu ROD i sprawozdanie finansowe ROD a także opiniuje preliminarze finansowe ROD.
2. Wyniki kontroli oraz ocenę rocznego sprawozdania zarządu ROD i rocznego sprawozdania finansowego ROD wraz z opinią preliminarza finansowego ROD komisja rewizyjna przedstawia wraz z wnioskami na walnym zebraniu. Ocena za okres kadencji przedstawiana jest na walnym zebraniu sprawozdawczo – wyborczym z wnioskiem w sprawie absolutorium dla ustępującego zarządu ROD.”
- 40) § 99 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada w ostatnim roku kadencji.”

41) § 101 otrzymuje brzmienie:

„O terminie, miejscu i porządku obrad okręgowego zjazdu okręgowy zarząd zawiadamia pisemnie – za pośrednictwem poczty lub doręczając zawiadomienie bezpośrednio za pokwitowaniem – wybranych delegatów na co najmniej 14 dni przed terminem okręgowego zjazdu. Postanowienie § 60 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”

42) § 102 otrzymuje brzmienie:

„Do zwyczajnego okręgowego zjazdu należy:

- 1) wytyczanie kierunków działalności PZD na terenie okręgu,
- 2) zatwierdzenie sprawozdania z działalności okręgowej rady za okres kadencji,
- 3) zatwierdzenie sprawozdania z działalności okręgowej komisji rewizyjnej za okres kadencji,
- 4) udzielenie absolutorium ustępującemu okręgowemu zarządowi,
- 5) uchwalenie programu działania okręgu,
- 6) ustalenie liczby i wybór członków okręgowej rady i okręgowej komisji rewizyjnej oraz wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów PZD,
- 7) rozpatrzenie wniosków, zgłoszonych na zjeździe i podjęcie stosownych uchwał zgodnie z niniejszym statutem,
- 8) rozpatrzenie wszystkich innych spraw, dotyczących ROD na terenie okręgu, nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów PZD.”

43) § 104 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje bezwzględną większością głosów okręgowa rada z własnej inicjatywy lub na żądanie Krajowej Rady, a także na wniosek co najmniej 1/3 liczby delegatów na okręgowy zjazd lub na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej, uchwalony bezwzględną większością głosów.”

44) Tytuł umieszczony przed § 105 otrzymuje brzmienie:

„Okręgowa Rada i Okręgowy Zarząd”

45) §105-§112 otrzymują brzmienie:

„§ 105

1. Okręgowa rada jest najwyższym organem w okręgu między okręgowymi zjazdami delegatów.

2. Okręgowa rada składa się z 19 – 39 członków.

3. Liczbę członków okręgowej rady ustala okręgowy zjazd delegatów w granicach określonych w ust. 2.

§ 106

1. Okręgowa rada wybiera ze swego grona prezesa okręgu, wiceprezesa (wiceprezesów) okręgu, sekretarza okręgu i skarbnika okręgu.
2. Prezes okręgu kieruje i odpowiada za całokształt prac okręgowej rady.
3. Wiceprezes okręgu odpowiada za powierzone dziedziny działalności okręgowej rady oraz zastępuje prezesa okręgu w pełnieniu obowiązków. W przypadku wyboru więcej niż jednego wiceprezesa okręgu, okręgowa rada powołuje pierwszego wiceprezesa okręgu zastępującego prezesa okręgu w pełnieniu obowiązków.
4. Sekretarz okręgu odpowiada za dokumentowanie działalności okręgowej rady.
5. Skarbnik okręgu odpowiada za prowadzenie spraw finansowych i dokumentacji finansowej jednostki terenowej PZD.

§ 107

1. Okręgowa rada wybiera ze swego grona okręgowy zarząd.
2. Okręgowy zarząd składa się z 7 – 11 członków. W skład okręgowego zarządu wchodzi:
 - 1) prezes okręgu,
 - 2) wiceprezes (wiceprezesi) okręgu,
 - 3) sekretarz okręgu,
 - 4) skarbnik okręgu,
 - 5) członkowie okręgowego zarządu.
3. Okręgowy zarząd dokonuje podziału obowiązków pomiędzy swoich członków. Postanowienia § 106 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

§ 108

1. Posiedzenia okręgowej rady zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes. Posiedzenie należy także zwołać w terminie trzydziestu dni od złożenia pisemnego żądania przez okręgową komisję rewizyjną, Krajową Radę lub co najmniej 1/3 liczbę członków okręgowej rady. Posiedzenie okręgowej rady może również zwołać Prezes PZD.

2. Posiedzeniu okręgowej rady przewodniczy prezes lub zastępujący go wiceprezes.
3. Posiedzenia okręgowej rady powinny odbywać się co najmniej trzy razy w roku.
4. Tryb pracy okręgowej rady określa regulamin uchwalony przez okręgową radę. Regulamin podlega rejestracji przez Krajową Radę.

§ 109

Do okręgowej rady należy:

- 1) realizacja kierunków działalności PZD na terenie okręgu ustalonych przez okręgowy zjazd,
- 2) uchwalanie rocznych planów pracy i preliminarzy finansowych okręgu,
- 3) zatwierdzenie rocznego sprawozdania z działalności okręgowego zarządu,
- 4) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego okręgu sporządzanego przez okręgowy zarząd,
- 5) zatwierdzanie rocznych zbiorczych preliminarzy finansowych i sprawozdań finansowych ROD,
- 6) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków okręgowego zarządu oraz podejmowanie stosownych uchwał i stanowisk,
- 7) ustalanie liczby delegatów na okręgowy zjazd PZD,
- 8) nadawanie nazw ROD z obszaru swojego działania,
- 9) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja okręgowej rady.

§ 110

1. Okręgowy zarząd prowadzi sprawy okręgu, działa na rzecz ROD oraz współpracuje z organami samorządu terytorialnego i terenową administracją rządową z obszaru działania okręgu w zakresie tworzenia, funkcjonowania i rozwoju ROD.
2. Do okręgowego zarządu należy:
 - 1) udzielanie pomocy zarządom ROD w zakresie spraw określonych w § 72,
 - 2) podejmowanie inicjatyw w celu tworzenia i rozwoju ROD,
 - 3) gospodarowanie i rozporządzanie środkami finansowymi okręgu,
 - 4) zarządzanie majątkiem trwałym i utrzymywanie go w należyтым stanie,

- 5) rozporządzanie majątkiem ruchomym pozostającymi w dyspozycji okręgu,
- 6) sprawowanie nadzoru nad zarządami ROD w zakresie wypełniania ich obowiązków,
- 7) udzielanie zgody zarządom ROD na działanie przekraczające zakres zwykłego zarządu, z wyłączeniem spraw określonych w § 134 ust. 2 pkt 13,
- 8) podejmowanie działań w celu uzyskania i rozliczenia dotacji celowej ze środków publicznych,
- 9) prowadzenie inwestycji związanych z zakładaniem i modernizacją ROD,
- 10) sprawowanie nadzoru nad zarządami ROD w zakresie zgodnego z regulaminem ROD zagospodarowania ogrodu,
- 11) rozpatrywanie i załatwianie skarg dotyczących działalności zarządów ROD oraz zagospodarowania ROD,
- 12) stwierdzanie nieważności walnych zebrzań (konferencji delegatów),
- 13) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał walnych zebrzań (konferencji delegatów),
- 14) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał zarządów ROD,
- 15) podejmowanie uchwał w przedmiocie zatwierdzenia uchwał zarządów ROD o wypowiedzeniu umowy dzierżawy działkowej,
- 16) zawieszanie lub odwoływanie zarządów ROD lub ich członków oraz powoływanie zarządów komisarycznych ROD, a także stwierdzanie wygaśnięcia mandatów członków zarządów ROD,
- 17) zatwierdzanie planów zagospodarowania nowych oraz zmian planów zagospodarowania istniejących ogrodów,
- 18) podejmowanie uchwał w sprawie łączenia lub podziału ROD,
- 19) podejmowanie uchwał w sprawie wyrażania zgody na czasowe zajęcia terenu ROD oraz opiniowanie wniosków o ustanowienie służebności na nieruchomościach PZD,
- 20) opiniowanie żądań właścicieli nieruchomości w zakresie likwidacji całości lub części ROD oraz uczestniczenie w jej przebiegu,

- 21) terminowe rozliczanie i odprowadzanie należnej składki członkowskiej i innych należności wewnątrzorganizacyjnych do organu wyższego stopnia,
 - 22) organizowanie i prowadzenie ośrodków szkolenia oraz ośrodków finansowo-księgowych dla ROD,
 - 23) prowadzenie Rejestru Członków Organów PZD w części dotyczącej członków organów ROD z obszaru działania okręgu,
 - 24) wykonywanie zadań określonych w innych postanowieniach niniejszego statutu odnoszących się do okręgowego zarządu.
3. Postanowienia § 108 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do okręgowego zarządu, z tym że regulamin uchwalony według § 108 ust. 4 podlega rejestracji przez Krajowy Zarząd.

§ 111

1. W zakresie swoich kompetencji określonych niniejszym statutem okręgowy zarząd samodzielnie reprezentuje PZD, w tym w sprawach sądowych, administracyjnych i podatkowych. W tym zakresie okręgowy zarząd może samodzielnie zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD.
2. Okręgowy zarząd może przejąć prowadzenie spraw i postępowań sądowych, administracyjnych i podatkowych prowadzonych przez zarząd ROD.
3. Do składania oświadczeń woli w zakresie określonym w ust. 1 i 2, w tym ustanawiania pełnomocników procesowych, konieczne jest współdziałanie:
 - 1) prezesa okręgu z innym członkiem okręgowego zarządu albo,
 - 2) wiceprezesa (pierwszego wiceprezesa) okręgu ze skarbnikiem albo sekretarzem okręgu.

§ 112

1. Okręgowy zarząd może tworzyć delegatury rejonowe jako swoje jednostki pomocnicze, których zadaniem jest usprawnienie działania okręgowego zarządu, obsługi statutowej członków oraz ułatwienie współpracy z ROD.
2. Zasady funkcjonowania i zakres działania delegatur rejonowych określa Krajowy Zarząd."

46) § 114 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Okręgowa komisja rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę (zastępców) i sekretarza. W przypadku wyboru więcej niż jednego zastępcy przewodniczącego, okręgowa komisja rewizyjna powołuje pierwszego zastępcę przewodniczącego zastępującego przewodniczącego w pełnieniu obowiązków.
2. Posiedzenia okręgowej komisji rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności pierwszy zastępca przewodniczącego. Posiedzenie okręgowej komisji rewizyjnej może zwołać również przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej.”

47) § 115 otrzymuje brzmienie:

- „1. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę i ocenę działalności okręgowej rady i okręgowego zarządu, w tym finansowej.
2. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę działalności ROD w miarę potrzeby.
3. Okręgowa komisja rewizyjna bada i opiniuje roczne sprawozdanie okręgowego zarządu i sprawozdania finansowe okręgu oraz zbiorcze sprawozdania finansowe z ROD, a także opiniuje preliminarze finansowe okręgu oraz zbiorcze preliminarze finansowe ROD.
4. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrole z własnej inicjatywy, na polecenie Krajowej Komisji Rewizyjnej. Okręgowa komisja rewizyjna może przeprowadzić kontrolę na wniosek okręgowego zarządu.
5. Okręgowa komisja rewizyjna nadzoruje komisje rewizyjne ROD.”

48) § 122 otrzymuje brzmienie:

- „O terminie, miejscu i porządku obrad Krajowego Zjazdu Delegatów Krajowa Rada zawiadamia pisemnie – za pośrednictwem poczty lub doręczając zawiadomienie bezpośrednio za pokwitowaniem – wybranych delegatów na co najmniej 14 dni przed terminem Krajowego Zjazdu Delegatów. Postanowienie § 60 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”

49) § 130 otrzymuje brzmienie:

- „Do Krajowej Rady należy:
 - 1) realizowanie postanowień ustawy, statutu oraz uchwał Krajowego Zjazdu,
 - 2) ustalanie kierunków polityki PZD,

- 3) określanie kierunków rozwoju ROD,
 - 4) zajmowanie stanowisk w sprawach istotnych dla PZD i ogrodnictwa działkowego,
 - 5) uchwalanie regulaminu ROD,
 - 6) interpretowanie postanowień statutu,
 - 7) uchwalanie rocznych planów pracy i preliminarzy finansowych jednostki krajowej,
 - 8) zatwierdzenie rocznego sprawozdania z działalności Krajowego Zarządu,
 - 9) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego jednostki krajowej sporządzanego przez Krajowy Zarząd,
 - 10) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego PZD sporządzanego przez Krajowy Zarząd,
 - 11) udzielenie absolutorium Krajowemu Zarządowi za okres kadencji,
 - 12) ustalanie wysokości składki członkowskiej oraz zasad jej podziału pomiędzy jednostki organizacyjne PZD,
 - 13) ustalanie zasad prowadzenia i finansowania inwestycji w PZD,
 - 14) stwierdzanie nieważności okręgowych zjazdów,
 - 15) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał okręgowych zjazdów,
 - 16) ustalanie ilości delegatów na zwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów wybieranych przez poszczególne okręgowe zjazdy delegatów,
 - 17) nadawanie sztandarów dla jednostek organizacyjnych PZD,
 - 18) ustanawianie tytułów honorowych i odznaczeń związkowych innych niż określone w § 141 i 142,
 - 19) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja Krajowej Rady.”
- 50) Tytuł umieszczony przed § 131 otrzymuje brzmienie:
„Krajowy Zarząd”
- 51) § 131 otrzymuje brzmienie:
„1. Krajowy Zarząd jest zarządem PZD.
1. Krajowy Zarząd reprezentuje i prowadzi sprawy PZD na zasadach określonych niniejszym statutem.”
- 52) § 132 otrzymuje brzmienie:
„1. Krajowy Zarząd wybiera Krajowa Rada spośród swoich członków.
2. Krajowy Zarząd składa się z 7 – 11 członków. W skład Krajowego Zarządu wchodzi:
1) Prezes PZD,
2) wiceprezesi PZD,
3) Sekretarz PZD,
4) Skarbnik PZD,
5) członkowie Krajowego Zarządu.
3. Krajowy Zarząd dokonuje podziału obowiązków pomiędzy swoich członków. Postanowienia § 128 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.
- 53) § 133 otrzymuje brzmienie:
„1. Posiedzenia Krajowego Zarządu zwołuje Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD. Posiedzenie należy także zwołać w terminie trzydziestu dni od złożenia pisemnego żądania przez Krajową Komisję Rewizyjną lub co najmniej 1/3 liczbę członków Krajowego Zarządu.
2. Posiedzeniu Krajowego Zarządu przewodniczy Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD.
3. Tryb pracy Krajowego Zarządu określa regulamin uchwalony przez Krajowy Zarząd.”
- 54) § 134 otrzymuje brzmienie:
„1. Krajowy Zarząd prowadzi sprawy PZD, działa na rzecz członków i jednostek organizacyjnych PZD oraz współpracuje z organami władzy publicznej, organizacjami społecznymi, zawodowymi i politycznymi.
2. Do Krajowego Zarządu należy:
1) kierowanie bieżącą działalnością PZD,
2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów i Krajowej Rady,
3) zawieszanie lub odwoływanie okręgowych zarządów lub ich członków oraz powoływanie okręgowych zarządów komisarycznych, a także stwierdzanie wygaśnięcia mandatów członków okręgowych zarządów,
4) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał organów PZD niższego stopnia,
5) zarządzanie majątkiem jednostki krajowej oraz gospodarowanie jej funduszami,
6) określanie zasad zarządzania majątkiem i funduszami PZD pozostającymi w dyspozycji jednostek organizacyjnych PZD,

- 7) sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych PZD, w tym nad prawidłową gospodarką finansową,
 - 8) przyjmowanie preliminarzy finansowych i sprawozdań finansowych okręgów oraz zbiorczych preliminarzy i sprawozdań finansowych ROD i okręgów,
 - 9) określanie zasad tworzenia biur, zatrudniania i wynagradzania w jednostkach organizacyjnych PZD,
 - 10) podejmowanie decyzji w przedmiocie likwidacji całości lub części ROD,
 - 11) podejmowanie decyzji o współpracy lub przynależności do organizacji krajowych i zagranicznych o pokrewnych celach i zadaniach,
 - 12) prowadzenie Rejestru Rodzinnych Ogrodów Działkowych i Rejestru Członków Organów PZD w części dotyczącej członków organów okręgowych i krajowych,
 - 13) podejmowanie decyzji w sprawie nabycia, zbycia lub obciążenia majątku trwałego PZD,
 - 14) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja Krajowego Zarządu.”
- 55) § 135 otrzymuje brzmienie:
- „1. Krajowy Zarząd reprezentuje PZD oraz ma prawo zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD.
 2. Z uzasadnionych względów Krajowy Zarząd może przejąć prowadzenie spraw sądowych i administracyjnych prowadzonych przez inne organy PZD.
 3. Do składania oświadczeń woli, w tym ustanawiania pełnomocników procesowych, konieczne jest współdziałanie:
 - 6) Prezesa PZD z innym członkiem Krajowego Zarządu albo,
 - 7) Wiceprezesa PZD (pierwszego wiceprezesa PZD) z drugim wiceprezesem PZD, Skarbnikiem PZD albo Sekretarzem PZD.”
- 56) § 137 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę (zastępców) i sekretarza. W przypadku wyboru więcej niż jednego zastępcy przewodniczącego, Krajowa Komisja Rewizyjna powołuje pierwszego zastępcę przewodniczącego zastępującego przewodniczącego w pełnieniu obowiązków.
2. Posiedzenia Krajowej Komisji Rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności pierwszy zastępca przewodniczącego.”
- 57) § 138 otrzymuje brzmienie:
- „Krajowa Komisja Rewizyjna bada i opiniuje:
- 1) roczne sprawozdanie finansowe jednostki krajowej,
 - 2) roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Zarządu,
 - 3) zbiorcze sprawozdanie finansowe z ROD i okręgów,
 - 4) roczne sprawozdanie finansowe PZD,
 - 5) preliminarz finansowy jednostki krajowej,
 - 6) zbiorcze preliminarze finansowe ROD i okręgów.”
- 58) § 139 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Krajowa Komisja Rewizyjna przeprowadza kontrolę i ocenę działalności Krajowej Rady i Krajowego Zarządu, w tym finansową oraz kontrolę okręgów i ROD.
 2. Krajowa Komisja Rewizyjna przeprowadza kontrole z własnej inicjatywy. Krajowa Komisja Rewizyjna może przeprowadzić kontrolę na wniosek Krajowego Zarządu.”
- 59) § 141 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Tytuły, o których mowa w ust. 1 -3, można nadać również osobie, której ustało członkostwo w PZD.”
- 60) § 142 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 otrzymują brzmienie:
- „1. Za szczególnie aktywną działalność społeczną i wzorową uprawę działki, członek PZD może być wyróżniony odznaką „Zasłużony Działkowiec” lub odznaką „Za Zasługi dla Polskiego Związku Działkowców”, a także odznaką „Za Zasługi dla Rodzinnego Ogrodu Działkowego”.
 2. Odznaka „Za Zasługi dla Polskiego Związku Działkowców” lub odznaka „Za Zasługi dla Rodzinnego Ogrodu Działkowego” może być nadana osobie nie będącej członkiem PZD.
 3. Warunki i tryb nadawania oraz pozbawiania odznak związkowych określa regulamin uchwalony przez Krajową Radę.”
- 61) W § 144 dodaje się ust. 4 i ust. 5 w brzmieniu:
- „4. Właściwy okręgowy zarząd może podjąć uchwałę obowiązującą działkowców

z określonego ROD do uiszczenia opłaty ogrodowej na pokrycie kosztów wynikających z tytułu prawnego do nieruchomości zajętej przez ROD, a w szczególności opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste. Postanowienia ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Jeżeli działkowiec nie uiszcza opłat ogrodowych w całości lub w części, może zwolnić się od tego obowiązku także w ten sposób, że za zgodą zarządu ROD bezpłatnie wykona osobiście lub poprzez osobę bliską prace na rzecz ROD odpowiadające wartości zobowiązania z tytułu opłat ogrodowych, o ile walne zebranie dopuści taką możliwość w drodze uchwały. Walne zebranie określa w takiej uchwale w szczególności rodzaje prac do wykonania, stawki godzinowe za ich wykonanie oraz zasady organizacji prac. Realizacja uchwały należy do zarządu ROD.”
- 62) W § 145 skreśla się ust. 3 i ust. 4.
- 63) § 147 ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) opłatę ogrodową przeznaczoną na pokrycie wydatków, o których mowa w § 144 ust. 3 pkt 5, podwyższoną o kwotę określoną przez okręgową radę PZD; kwota ta nie może przekroczyć 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w obowiązujących przepisach.”
- 62) § 147 ust. 4 i ust. 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Postanowień ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do działkowca, który nabył prawo do działki po osobie bliskiej.
5. Postanowień ust. 1 pkt 1 i 2 nie stosuje się do działkowca, który nabył prawo do działki swojego współmałżonka albo nabył prawo do działki po zmarłym małżonku.”
- 63) Dotychczasowa treść § 148 zostaje oznaczona jako ust. 2, a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Z zastrzeżeniem obowiązku określonego w § 147 ust. 1 pkt 1 i 2, w roku nabycia prawa do działki działkowiec jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłat ogrodowych do wysokości uiszczonych za ten rok opłat ogrodowych przypadających na działkę.”
- 64) § 150 otrzymuje brzmienie:
- „1. W przypadku nie opłacenia w terminie do 30 czerwca składki członkowskiej lub opłat ogrodowych w ustalonym przez walne zebranie ROD terminie, zarząd ROD obowiązany jest naliczać odsetki ustawo-

we za opóźnienie licząc od dnia następnego po ustalonym terminie.

2. Jeżeli dzień oznaczony jako termin wpłaty przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub sobotę, termin upływa dnia następnego, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.”
- 65) § 156 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Jednostki organizacyjne PZD prowadzą rachunkowość na zasadach określonych w przepisach powszechnie obowiązujących oraz przez Zakładowy Plan Kont PZD uchwalony przez Krajowy Zarząd.”
- 66) § 161 otrzymuje brzmienie:
- „Szczegółowe zasady funkcjonowania ewidencji działek określa uchwała Krajowego Zarządu.”
- 67) § 162 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Zasady prowadzenia i funkcjonowania rejestrów, o których mowa w ust. 1, określa uchwała Krajowego Zarządu.”

§ 2

W celu realizacji obowiązku wynikającego z art. 8 ustawy z 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015. 1923), w Statucie Polskiego Związku Działkowców uchwalonym w dniu 2 lipca 2015 roku, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W § 35 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Członek organu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.”
- 2) W § 70 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
- „7. Członek zarządu ROD może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.”
- 3) Do zmienionego § 107 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Członek okręgowego zarządu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.”
- 4) Do zmienionego § 132 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Członek Krajowego Zarządu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.”

§ 3

1. Osoby wchodzące w dniu wejścia w życie zmian w statucie w skład dotychczasowego okręgowego zarządu zachowują swoje mandaty jako członkowie okręgowej rady i realizują jej zadania.
2. Osoby wchodzące w dniu wejścia w życie zmian w statucie w skład prezydium okręgowego zarządu zachowują swoje mandaty jako członkowie okręgowego zarządu i realizują jego zadania.
3. Osoby wchodzące w dniu wejścia w życie zmian w statucie w skład Prezydium Krajowej Rady zachowują swoje mandaty jako członkowie Krajowego Zarządu i realizują jego zadania.

Sekretarz Zjazdu

§ 4

1. Do spraw wszczętych a niezakończonych, do dnia wejścia w życie niniejszej uchwały stosuje się dotychczasowe postanowienia statutu.
2. Do spraw, w których – przed dniem wejścia w życie zmian w statucie – zarząd ROD podjął uchwałę o wypowiedzeniu umowy dzierżawy działkowej, stosuje się dotychczasowe postanowienia statutu.

§ 5

Zmiany w statucie przyjęte niniejszą uchwałą wchodzą w życie z dniem zarejestrowania ich przez Sąd, z wyjątkiem zmian określonych w **§ 1 pkt 18, § 1 pkt 24 i § 1 pkt 61 niniejszej uchwały, które wchodzą w życie 1 stycznia 2019 roku.**

Przewodniczący Zjazdu

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

- **Statut PZD – tekst jednolity.**

Stowarzyszenie ogrodowe
POLSKI ZWIĄZEK DZIAŁKOWCÓW

S T A T U T

POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW

uchwalony przez
XII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców
w dniu 2 lipca 2015 roku
ze zmianami wprowadzonymi przez
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców
w dniu 9 grudnia 2017 roku

- tekst jednolity -

Warszawa, 2017 roku

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Polski Związek Działkowców, zwany dalej „PZD”, jest ogólnopolskim stowarzyszeniem ogrodowym powołanym do zakładania i prowadzenia rodzinnych ogrodów działkowych oraz reprezentacji i obrony interesów swoich członków.
2. PZD działa na podstawie ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz niniejszego statutu.
3. PZD opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków.

§ 2

1. Terenem działania PZD jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Siedzibą PZD jest miasto stołeczne Warszawa.
3. PZD ma prawo używać własnego godła, hymnu, sztandarów, odznak i pieczęci.

§ 3

1. PZD posiada osobowość prawną.
2. PZD działa poprzez swoje organy ustanowione niniejszym statutem.

§ 4

PZD może być członkiem innych organizacji krajowych i zagranicznych o pokrewnych celach i zadaniach.

§ 5

1. Użyte w niniejszym statucie określenia oznaczają:
 - 1) ustawa – ustawę z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40);
 - 2) ROD – rodzinny ogród działkowy prowadzony przez PZD;
 - 3) działkowiec – pełnoletnią osobę fizyczną uprawnioną do korzystania z działki w ROD na podstawie prawa do działki;
 - 4) prawo do działki – ustanowiony zgodnie z ustawą tytuł prawny uprawniający do korzystania z działki;
 - 5) infrastruktura ogrodowa – budynki i budowle, ogrodzenia, aleje i drogi ogrodowe, place zabaw, świetlice, hydrofornie,

sieci wodociągowe i energetyczne oraz inne urządzenia znajdujące się na terenie rodzinnego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego używania przez osoby korzystające z działek oraz służące do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzinnego ogrodu działkowego, o ile nie wchodzi w skład przedsiębiorstwa;

- 6) opłaty ogrodowe – uiszczane przez działkowca opłaty wynikające z uczestnictwa w pokrywaniu kosztów funkcjonowania rodzinnego ogrodu działkowego, a w szczególności związane z zarządzaniem, utrzymaniem terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej;
 - 7) przepisy związkowe – postanowienia uchwał organów PZD, w tym statutu PZD i regulaminu ROD;
 - 8) organy zarządzające – zarząd ROD, okręgowy zarząd i Krajowy Zarząd;
 - 9) osoba bliska – małżonka, zstępnych, wstępnych, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa oraz osoby pozostające w stosunku przysposobienia;
 - 10) głosy – głosy „za”, „przeciw” lub „wstrzymujące się” oddane podczas głosowania w sposób zgodny ze statutem;
 - 11) zwykła większość – więcej głosów oddanych „za” niż „przeciw”;
 - 12) bezwzględna większość – więcej niż połowa głosów oddanych „za”.
2. Organami wyższego stopnia w rozumieniu niniejszego statutu są:
- 1) w stosunku do walnego zebrania (konferencji delegatów) ROD oraz okręgowego zjazdu delegatów – odpowiednio właściwy terytorialnie okręgowy zarząd oraz Krajowa Rada,
 - 2) w stosunku do zarządu ROD – właściwy terytorialnie okręgowy zarząd,
 - 3) w stosunku do okręgowej rady i okręgowego zarządu – Krajowy Zarząd,
 - 4) w stosunku do Krajowego Zarządu – Krajowa Rada,
 - 5) w stosunku do komisji rewizyjnej ROD oraz okręgowej komisji rewizyjnej – odpowiednio właściwa terytorialnie okręgowa komisja rewizyjna oraz Krajowa Komisja Rewizyjna,
 - 6) w stosunku do Krajowej Rady i Krajowej Komisji Rewizyjnej – Krajowy Zjazd Delegatów.

ROZDZIAŁ II

Cele i zadania PZD

§ 6

1. Celem PZD jest:
 - 1) zakładanie i prowadzenie ROD,
 - 2) rozwój ROD w sposób zapewniający działkowcom i ich rodzinom aktywny wypoczynek i możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby,
 - 3) przywracanie społeczności i przyrodzie terenów zdegradowanych,
 - 4) ochrona środowiska przyrodniczego,
 - 5) podnoszenie standardów ekologicznych otoczenia,
 - 6) kształtowanie zdrowego otoczenia człowieka,
 - 7) ochrona przyrody,
 - 8) poprawa warunków socjalnych społeczności lokalnych.
2. Podstawowymi celami ROD są:
 - 1) zaspokajanie wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa poprzez umożliwianie prowadzenia upraw ogrodniczych;
 - 2) poprawa warunków socjalnych członków społeczności lokalnych;
 - 3) pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans;
 - 4) integracja wielopokoleniowej rodziny, wychowanie dzieci w zdrowych warunkach oraz zachowanie aktywności i zdrowia emerytów i rencistów;
 - 5) integracja społeczna osób w wieku emerytalnym oraz niepełnosprawnych;
 - 6) przywracanie społeczności i przyrodzie terenów zdegradowanych;
 - 7) ochrona środowiska i przyrody;
 - 8) oddziaływanie na poprawę warunków ekologicznych w gminach;
 - 9) kształtowanie zdrowego otoczenia człowieka;
 - 10) tworzenie warunków do udostępniania terenów zielonych dla społeczności lokalnych.

§ 7

PZD realizuje swoje cele poprzez:

- 1) propagowanie idei ogrodnictwa działkowego w społeczeństwie, a szczególnie wszechstronnego znaczenia ROD dla ro-

dzin działkowców i mieszkańców miast oraz racjonalnego wykorzystania gruntów miejskich,

- 2) działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju ogrodnictwa działkowego,
- 3) zagospodarowywanie ROD,
- 4) ustanawianie prawa do działek,
- 5) wszechstronne działanie na rzecz ochrony przyrody i środowiska,
- 6) organizowanie i udzielanie pomocy oraz poradnictwa w zagospodarowaniu działek i prowadzeniu upraw ogrodniczych,
- 7) propagowanie wiedzy ogrodniczej, zwłaszcza poprzez szkolenia i prowadzenie działalności wydawniczej,
- 8) prowadzenie działalności społecznej, wychowawczej, wypoczynkowej, rekreacyjnej i innej na rzecz działkowców, ich rodzin oraz społeczności lokalnych,
- 9) współpracę z samorządami terytorialnymi, administracją rządową, organizacjami społecznymi i zawodowymi oraz organizacjami zagranicznymi o pokrewnych celach i zadaniach, a także przedsiębiorcami i innymi instytucjami.

ROZDZIAŁ III

Członkowie PZD – prawa i obowiązki

Rodzaje członkostwa

§ 8

Członkostwo w PZD jest otwarte dla wszystkich działkowców lub osób zainteresowanych zawarciem umowy dzierżawy działkowej.

§ 9

1. Członkami PZD mogą być:
 - 1) osoby fizyczne pełnoletnie, zamieszkałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) osoby prawne.
2. Osoby prawne mogą być jedynie członkami wspierającymi PZD.

§ 10

Członkowie PZD dzielą się na:

- 1) członków zwyczajnych,
- 2) członków współdziałających,
- 3) członków wspierających.

Członkowie zwyczajni

§ 11

1. Członkiem zwyczajnym może być osoba fizyczna mająca prawo do działki w ROD.
2. PZD nie może odmówić przyjęcia w poczet członków zwyczajnych działkowca mającego prawo do działki w ROD.
3. Postanowienia ust. 2 nie stosuje się wobec działkowca wcześniej pozbawionego członkostwa w PZD lub wykorzystującego działkę sprzecznie z ustawą lub rażąco naruszającego regulamin ROD.

§ 12

Osoba ubiegająca się o członkostwo zwyczajne składa pisemne oświadczenie woli o chęci przystąpienia do PZD w formie deklaracji członkowskiej.

§ 13

1. Przyjęcie w poczet członków zwyczajnych następuje na mocy uchwały zarządu ROD.
2. Do czasu powołania zarządu ROD w nowym (odtworzonym) ROD uchwałę w sprawie, o której mowa w ust. 1, podejmuje okręgowy zarząd.
3. Organ, o którym mowa w ust. 1 albo 2, udziela działkowcowi informacji w przedmiocie nabycia członkostwa w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia deklaracji członkowskiej. Bezskuteczny upływ tego terminu jest równoznaczny z przyjęciem w poczet członków PZD.

§ 14

1. Członek zwyczajny ma prawo:
 - 1) brać udział w walnym zebraniu ROD,
 - 2) wybierać i być wybieranym do organów PZD,
 - 3) uzyskiwać informacje o działalności PZD,
 - 4) zwracać się do organów PZD o ochronę swoich praw i interesów w zakresie członkostwa w PZD i prawa do działki,
 - 5) występować z wnioskami i postulatami do organów PZD,
 - 6) składać odwołania od uchwał organów PZD bezpośrednio dotyczących jego osoby,
 - 7) brać udział w posiedzeniu organu PZD, na którym podejmowana jest uchwała dotycząca jego członkostwa w PZD w pierwszej instancji, zabierać głos i składać wyjaśnienia na takim posiedzeniu,

- 8) korzystać z poradnictwa związkowego w zakresie zagospodarowania działki i upraw ogrodnich,
 - 9) wglądu w dokumentację dotyczącą jego członkostwa.
2. Prawa członkowskie wykonywane są osobiście.

§ 15

Członek zwyczajny ma obowiązek:

- 1) przestrzegać ustawę, niniejszy statut oraz wydane na jego podstawie uchwały organów PZD,
- 2) przestrzegać zasad współżycia społecznego,
- 3) dbać o dobre imię PZD i polskiego ogrodnictwa działkowego,
- 4) działać w interesie PZD i jego członków,
- 5) brać czynny udział w życiu PZD,
- 6) uiszczać składkę członkowską do 30 czerwca danego roku,
- 7) aktualizować dane osobowe i adres do korespondencji,
- 8) otaczać opieką mienie PZD.

Członkowie współdziałający

§ 16

1. Członkowie współdziałający udzielają moralnego, materialnego oraz merytorycznego wsparcia realizacji zadań i celów PZD, a także propagują idee ogrodnictwa działkowego.
2. Członkiem współdziałającym może być pełnoletnia osoba fizyczna zainteresowana zawarciem umowy dzierżawy działkowej.

§ 17

1. Przyjęcie w poczet członków współdziałających następuje na mocy uchwały zarządu ROD po złożeniu pisemnej deklaracji członkowskiej.
2. Do czasu powołania zarządu w nowym ROD uchwałę w sprawie, o której mowa w ust. 1, podejmuje okręgowy zarząd.

§ 18

1. Członek współdziałający ma prawo:
 - 1) uzyskiwać informacje o działalności PZD,
 - 2) zwracać się do organów PZD o ochronę swoich praw i interesów w zakresie członkostwa w PZD,
 - 3) występować z wnioskami i postulatami do organów PZD,

- 4) składać odwołania od uchwał organów PZD bezpośrednio dotyczących jego osoby,
- 5) brać udział w posiedzeniu organu PZD, na którym podejmowana jest uchwała dotycząca jego osoby w pierwszej instancji, zabierać głos i składać wyjaśnienia na takim posiedzeniu,
- 6) wglądu w dokumentację dotyczącą jego członkostwa.

2. Prawa członkowskie wykonywane są osobiście.

§ 19

Członek współdziałający ma obowiązek:

- 1) przestrzegać niniejszy statut oraz wydane na jego podstawie uchwały organów PZD,
- 2) przestrzegać zasad współżycia społecznego,
- 3) dbać o dobre imię PZD i polskiego ogrodnictwa działkowego,
- 4) działać w interesie PZD i jego członków,
- 5) brać czynny udział w życiu PZD,
- 6) uiszczać składkę członkowską do 30 czerwca danego roku,
- 7) aktualizować dane osobowe i adres do korespondencji,
- 8) otaczać opieką mienie PZD.

Członkowie wspierający

§ 20

Członkiem wspierającym może być osoba prawna deklarująca wspieranie celów i zadań PZD, a w szczególności poprzez udzielanie pomocy finansowej lub rzeczowej na rzecz wybranej jednostki organizacyjnej PZD.

§ 21

1. Ubiegający się o członkostwo wspierające składa pisemne oświadczenie woli o chęci przystąpienia do PZD w formie deklaracji członkowskiej.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa osoba lub organ umocowany do reprezentowania ubiegającego się o członkostwo wspierające.

§ 22

Przyjęcie w poczet członków wspierających następuje na mocy uchwały organu zarządzającego jednostki organizacyjnej PZD, do której wpłynęła deklaracja członkowska.

§ 23

Członek wspierający ma prawo:

- 1) brać udział w zebraniu organu PZD, na którym rozpatrywane są sprawy jego dotyczące,
- 2) do uzyskania informacji o realizacji wspieranych celów,
- 3) zwracania się do organów PZD w sprawach dotyczących rozwoju ROD.

§ 24

Członek wspierający ma obowiązek:

- 1) dbać o dobre imię PZD i polskiego ogrodnictwa działkowego,
- 2) działać w interesie PZD i jego członków,
- 3) uiszczać składkę członkowską,
- 4) aktualizować dane i adres do korespondencji,
- 5) wywiązywać się z zadeklarowanej formy wsparcia.

Ustanie członkostwa

§ 25

Członkostwo w PZD ustaje na skutek:

- 1) wygaśnięcia,
- 2) pozbawienia.

§ 26

1. Członkostwo w PZD wygasa w razie:
 - 1) śmierci lub utraty osobowości prawnej przez członka PZD,
 - 2) zrzeczenia się na piśmie członkostwa w PZD,
 - 3) wygaśnięcia prawa do działki w ROD,
 - 4) wyodrębnienia ROD, w którym członek zwyczajny posiada prawo do działki,
 - 5) nie wywiązywania się przez członka wspierającego z zadeklarowanej formy wsparcia przez okres co najmniej jednego roku.
2. Wygaśnięcie członkostwa w PZD stwierdza właściwy organ w formie uchwały.

§ 27

Pozbawienie członkostwa może nastąpić w razie rażącego naruszenia przepisów ustawy, postanowień statutu, regulaminu ROD, zasad współzycia społecznego oraz działania na szkodę PZD.

§ 28

1. Pozbawienie członkostwa następuje w drodze uchwały zarządu ROD.

2. W uzasadnionych przypadkach uchwałę o pozbawieniu członkostwa może podjąć właściwy terytorialnie okręgowy zarząd albo Krajowy Zarząd.

§ 29

1. Przed podjęciem uchwały o pozbawieniu członkostwa właściwy organ obowiązany jest przesłać do zainteresowanego członka PZD zawiadomienie o terminie posiedzenia, na którym jego sprawa ma być rozpatrywana oraz umożliwić mu złożenie wyjaśnień. Zawiadomienie przesyła się listem poleconym na co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia.
2. Niezgłoszenie się członka PZD nie wstrzymuje podjęcia uchwały.
3. Odpis uchwały, o której mowa w ust. 1, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o prawie i terminie złożenia odwołania doręcza się członkowi za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

§ 30

1. Członkowi przysługuje prawo odwołania się od uchwały, o której mowa w § 29, do właściwego organu wyższego stopnia nad organem wydającym uchwałę w ciągu 14 dni od daty otrzymania uchwały.
2. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się za pośrednictwem organu, który podjął uchwałę, który w ciągu 14 dni przesyła odwołanie wraz z dokumentacją uzasadniającą podjęcie uchwały do właściwego organu wyższego stopnia.
3. Wniesienie odwołania w terminie i trybie, określonym w ust. 1 i 2, wstrzymuje wykonanie zaskarżonej uchwały.

ROZDZIAŁ IV

Struktura i organy PZD

§ 31

Jednostkami organizacyjnymi PZD są:

- 1) rodzinne ogrody działkowe,
- 2) jednostki terenowe,
- 3) jednostka krajowa.

§ 32

Organami PZD są:

- 1) w ROD:
 - a) walne zebranie (konferencja delegatów),

- b) zarząd,
- c) komisja rewizyjna,
- 2) w jednostce terenowej:
 - a) okręgowy zjazd delegatów,
 - b) okręgowa rada,
 - c) okręgowy zarząd,
 - d) okręgowa komisja rewizyjna,
- 3) w jednostce krajowej:
 - a) Krajowy Zjazd Delegatów,
 - b) Krajowa Rada,
 - c) Krajowy Zarząd,
 - d) Krajowa Komisja Rewizyjna.

ROZDZIAŁ V

Zasady organizacyjne PZD

§ 33

1. Organy PZD pochodzą z wyborów, za wyjątkiem walnego zebrania ROD.
2. Wybory do organów PZD przeprowadzane są w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów. Na żądanie co najmniej połowy obecnych na walnym zebraniu (konferencji lub zjeździe) członków PZD uprawnionych do głosowania, wybór organów PZD odbywa się w głosowaniu tajnym.

§ 34

1. Członkiem organu PZD może być jedynie członek PZD.
2. Można być członkiem tylko jednego organu PZD w danej jednostce organizacyjnej PZD.
3. Osoba bliska członka organu PZD nie może być członkiem organu w tej samej jednostce organizacyjnej PZD. Zakaz ten dotyczy również małżonka osoby bliskiej członka organu PZD.
4. Postanowienia ust. 2 – 3 nie mają zastosowania do walnych zebrań, konferencji delegatów oraz zjazdów okręgowych i krajowego.
5. Przewodniczącym walnego zebrania, konferencji delegatów, zjazdów okręgowych i krajowego nie może być prezes organu zarządzającego oraz przewodniczący komisji rewizyjnej odpowiedniej jednostki organizacyjnej PZD, a także osoba w trakcie trwania obowiązującego co do niej zakazu wynikającego z § 42 ust. 5.

§ 35

1. Członek PZD wybrany do organu PZD ma obowiązki:

- 1) reprezentować godnie interesy PZD,
- 2) wykonywać obowiązki wynikające z pełnionej funkcji zgodnie z zakresem zadań organu, do którego został wybrany,
- 3) aktywnie uczestniczyć w pracach organu, którego jest członkiem.
2. Członek organu winny działania lub zaniechania, przez które PZD poniósł szkodę, odpowiada za nią osobiście.
3. Członek organu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.

§ 36

1. Posiedzenie organu PZD może być zwołane przez organ wyższego stopnia.
2. Przewodniczący komisji rewizyjnej lub jego zastępca mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym w zebraniach innego organu danej jednostki organizacyjnej PZD.

§ 37

1. Kadencja organów PZD trwa cztery lata.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Krajowa Rada może przedłużyć lub skrócić kadencję organów PZD.

§ 38

Członek organu PZD, w tym delegat wybrany na zjazd (konferencję), zachowuje mandat na czas trwania kadencji.

§ 39

1. Mandat członka organu PZD wygasa przed upływem kadencji z chwilą:
 - 1) pisemnej rezygnacji z mandatu,
 - 2) ustania członkostwa w PZD,
 - 3) odwołania,
 - 4) likwidacji lub łączenia jednostek organizacyjnych PZD,
 - 5) wygaśnięcia mandatów członków organu PZD powyżej 50% jego składu.
2. Wygaśnięcie mandatu członka organu PZD stwierdza w formie uchwały:
 - 1) właściwy organ PZD, którego był członkiem – w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1- 2,
 - 2) organ dokonujący odwołania – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3,
 - 3) właściwy organ wyższego stopnia – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5.

§ 40

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, organ PZD powinien dokooptować do swojego składu innego członka w terminie do 3 miesięcy od chwili zmniejszenia się liczby członków organu z przyczyn wymienionych w § 39 ust. 1 pkt 1-3.
2. Mandat członka organu powołanego w trybie określonym w ust. 1 wygasa, o ile na najbliższym walnym zebraniu (konferencji) nie zostanie podjęta uchwała o zatwierdzeniu powołania tej osoby w skład organu, a także w przypadku uchylenia albo stwierdzenia nieważności uchwały o odwołaniu członka organu, na miejsce którego został dokooptowany.
3. Organ, który powołał członka w trybie określonym w ust. 1, obowiązany jest przedstawić na najbliższym walnym zebraniu (konferencji) informację o tym powołaniu celem umożliwienia podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 2.
4. Jeżeli mandat delegata wybranego na zjazd (konferencję) wygaś przed upływem kadencji, mandat ten obejmuje osoba wybrana przez właściwy organ PZD w drodze wyborów uzupełniających podczas najbliższego posiedzenia tego organu.

§ 41

1. Organ wyższego stopnia powołuje organ komisaryczny dla jednostki organizacyjnej PZD w razie:
 - 1) odwołania (zawieszenia) organu,
 - 2) nie dokonania wyboru organu przez walne zebranie (konferencję lub zjazd), na którym ciążył taki obowiązek,
 - 3) wygaśnięcia mandatów członków organu PZD powyżej 50% jego składu.
2. Liczbę członków organu komisarycznego określa organ dokonujący powołania.
3. Organ komisaryczny działa do czasu wyboru zastępowanego organu przez walne zebranie (konferencję lub zjazd), nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od powołania. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ PZD może przedłużać okres działania organu komisarycznego, który łącznie nie może przekroczyć dwóch lat.
4. Członkiem organu komisarycznego może być każdy członek, z wyjątkiem osób, które na podstawie niniejszego statutu mają zakaz sprawowania mandatu w organach PZD.
5. Organowi komisarycznemu przysługują kompetencje zastępowanego organu, za wyjątkiem kompetencji wynikającej z § 40 ust. 1.

§ 42

1. Odwołanie organu PZD lub jego członka może nastąpić w razie stwierdzenia, że nie wykonuje obowiązków lub działa w sposób godzący w PZD.
2. Odwołania organu PZD lub jego członka dokonuje organ wyższego stopnia. Członka organu PZD może odwołać również organ, którego jest członkiem.
3. Odwołanie następuje w drodze uchwały. Postanowienia § 29 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
4. Odwołanym członkom organu PZD przysługuje prawo odwołania się od uchwały, o której mowa w ust. 3, do organu wyższego stopnia w terminie 14 dni od daty otrzymania uchwały. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji o odwołaniu. Postanowienia § 30 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
5. Odwołani członkowie organów nie mogą do końca następnej kadencji wchodzić w skład organów PZD pochodzących z wyboru i pełnić funkcji w organach PZD.
6. Postanowienia ust. 1-4 stosuje się odpowiednio wobec osoby, której mandat wygaś na skutek pisemnie złożonej rezygnacji, jeżeli przed wygaśnięciem mandatu zachodziły co do tej osoby podstawy do odwołania. W takim przypadku właściwy organ stwierdza zakaz sprawowania mandatu i pełnienia funkcji w organach PZD na zasadach określonych w ust. 5.

§ 43

1. Zawieszenie organu PZD lub jego członka może nastąpić w razie konieczności wyjaśnienia uzasadnionych wątpliwości co do ich działalności zgodnej z prawem lub interesem PZD.
2. Okres zawieszenia trwa do 3 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu wyższego stopnia nad dokonującym zawieszenie, okres zawieszenia może być przedłużony, nie więcej jednak niż o dalsze 3 miesiące.
3. Postanowienia § 42 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

§ 44

1. Z chwilą wygaśnięcia mandatu członka organu PZD tracą ważność udzielone mu pełnomocnictwa i upoważnienia, w tym także do dysponowania środkami finansowymi znajdującymi się w kasie i na rachunkach bankowych danej jednostki organizacyjnej PZD.

2. Ustępujący organ PZD wydaje nowo wybranemu organowi posiadane ruchomości i nieruchomości oraz dokumentację i pieczętki PZD w formie protokołu zdawczo – odbiorczego. Wydania dokonuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od wygaśnięcia mandatu. Szczegółowe zasady w tym względzie określa Krajowa Rada.
3. Osoba naruszająca niniejsze postanowienie odpowiada osobiście za wszelkie szkody wyrządzone PZD na skutek dokonanego naruszenia.

§ 45

Dla sprawnego wykonywania swoich zadań organy PZD mogą, w zależności od potrzeb, powoływać i odwoływać komisje problemowe stałe i doraźne jako jednostki pomocniczo-doradcze, w szczególności można powołać komisje do badania występujących sporów i proponowania rozstrzygnięć w tych sprawach.

§ 46

1. Organy PZD podejmują decyzje w formie uchwał.
2. Uchwały organów PZD sporządzane są w formie pisemnej, pod rygorem ich nieważności.
3. Uchwałę podpisuje co najmniej dwóch członków właściwego organu PZD na zasadach określonych w odrębnych przepisach związkowych.
4. Uchwała organu PZD jest ważna, jeżeli została podjęta zwykłą większością głosów przy obecności ponad połowy liczby członków danego organu w czasie podejmowania uchwały, chyba że statut stanowi inaczej.
5. Członek organu PZD zostaje wyłączony od rozstrzygania spraw, jeżeli jest osobą bezpośrednio zainteresowaną albo istnieje inna okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenia dokonuje dany organ PZD; w głosowaniu nie bierze udziału członek tego organu, którego wyłączenia głosowanie dotyczy.
6. Postanowienia ust. 5 nie stosuje się w przypadku głosowania w sprawie wyboru albo odwołania ze składu organu PZD.

§ 47

1. Uchwały organów wyższego stopnia, podjęte zgodnie z postanowieniami statutu, są obowiązujące dla niższych organów i członków PZD.

2. Uchwały organów PZD wiążą wszystkich działkowców w ROD, jeżeli przewiduje to ustawa.

§ 48

1. Od uchwał organów PZD bezpośrednio dotyczących indywidualnego członka PZD, podjętych w pierwszej instancji, zainteresowanym stronom w sprawie przysługuje odwołanie w przypadkach określonych w niniejszym statucie.
2. Odwołanie składa się do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu, który podjął uchwałę.

§ 49

1. Odwołanie składa się na piśmie w terminie 14 dni od daty otrzymania uchwały.
2. Złożenie odwołania w trybie i terminie określonym statutem wstrzymuje wykonanie uchwały podjętej w pierwszej instancji do czasu rozpatrzenia tego odwołania przez organ odwoławczy, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 50

1. W zależności od dokonanych ustaleń organ odwoławczy:
 - 1) odwołania nie uwzględnia;
 - 2) uchyla zaskarżoną uchwałę w całości lub części i orzeka co do istoty sprawy;
 - 3) zmienia zaskarżoną uchwałę i orzeka co do istoty,
 - 4) uchyla zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania;
 - 5) uchyla zaskarżoną uchwałę i umarza postępowanie.
2. Uchwały organów PZD podjęte w trybie odwoławczym są ostateczne i nie przysługują od nich odwołanie.
3. Uchwały organów PZD podjęte w trybie odwoławczym mogą być wzruszone jedynie w trybie określonym w § 51 i § 52.

§ 51

1. Uchwała organu PZD sprzeczna z prawem, postanowieniami statutu, regulaminu ROD lub uchwałami nadrzędnych organów PZD, jest z mocy prawa nieważna.
2. Nieważność uchwały stwierdza organ, który wydał uchwałę lub organ wyższego stopnia niezwłocznie po powzięciu wiadomości o zaistnieniu przesłanek określonych w ust. 1.

3. Stwierdzenie nieważności następuje w drodze uchwały zawierającej uzasadnienie wykazujące zasadność podjętego rozstrzygnięcia.

§ 52

1. Uchwała organu PZD może być uchylona w przypadku, gdy przy jej podejmowaniu nie zostały uwzględnione wszystkie znane okoliczności lub gdy zostały ujawnione po jej podjęciu nowe okoliczności mogące mieć wpływ na treść uchwały.
2. Uchwała organu PZD może być sprostowana w przypadku, gdy zawiera błędy lub inne oczywiste omyłki nie wpływające na ważność i treść rozstrzygnięcia.
3. Uchylenie lub sprostowanie uchwały należy do organu wyższego stopnia lub organu, który wydał uchwałę, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o zaistnieniu okoliczności określonych w ust. 1 lub 2. Postanowienie § 51 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ VI

Rodzinny ogród działkowy

Zasady ogólne

§ 53

1. Rodzinny ogród działkowy, jako podstawową jednostkę organizacyjną PZD, tworzą członkowie zwyczajni z tego ROD.
2. Na zasadach określonych w niniejszym statucie, rodzinny ogród działkowy zarządza infrastrukturą ogrodową oraz rozporządza środkami finansowymi i majątkiem ruchomym pozostającymi w dyspozycji ROD.

§ 54

1. Decyzję o powołaniu rodzinnego ogrodu działkowego, jako podstawowej jednostki organizacyjnej PZD, podejmuje okręgowy zarząd.
2. ROD staje się podstawową jednostką organizacyjną PZD z chwilą wpisania do Rejestru Rodzinnych Ogrodów Działkowych.
3. Postanowienia ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do podziału, połączenia lub zniesienia rodzinnego ogrodu działkowego jako podstawowej jednostki organizacyjnej PZD.

§ 55

1. Szczegółowe zasady dotyczące zagospodarowania i użytkowania działki oraz funkcjonowania i zagospodarowania ROD, a także zasady współzycia społecznego obowiązujące na terenie ogrodów określa Regulamin ROD.
2. Uchwalanie i dokonywanie zmian w Regulaminie ROD następuje w drodze uchwały Krajowej Rady podjętej większością 2/3 głosów.

Walne zebranie

§ 56

1. Najwyższym organem PZD w ROD jest walne zebranie.
2. Prawo uczestniczenia w walnym zebraniu oraz prawo wybierania i bycia wybieranym do organów PZD ma każdy członek zwyczajny z danego ROD.
3. W walnym zebraniu mogą brać udział z głosem doradczym przedstawiciele organów wyższego stopnia.

§ 57

1. W ROD posiadającym ponad 300 członków zwyczajnych lub składającym się z kilku terenów, zamiast walnych zebrań, mogą odbywać się konferencje delegatów.
2. Prawo uczestniczenia w konferencji delegatów mają delegaci wybrani na zebraniach sektorów.
3. Decyzję o odbywaniu w ROD konferencji delegatów podejmuje zarząd ROD w drodze uchwały, określając w niej podział ROD na sektory oraz ilość delegatów wybieranych z tych sektorów na konferencję delegatów.
4. Zebrania w sektorach zwołuje zarząd ROD.
5. Zebrania zwoływane są i przeprowadzane na zasadach określonych przez statut PZD dla walnych zebrań.
6. Prawo udziału w zebraniu sektora mają wyłącznie członkowie PZD mający prawo do działek na obszarze sektora.
7. Do konferencji delegatów mają zastosowanie postanowienia dotyczące walnych zebrań, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 58

1. Walne zebrania mogą być zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne walne zebrania dzielą się na:
 - 1) sprawozdawczo-wyborcze,
 - 2) sprawozdawcze, odbywane corocznie.

§ 59

1. Walne zebranie zwołuje zarząd ROD i proponuje porządek obrad. O terminie i proponowanym porządku zebrania zarząd ROD zawiadamia okręgowy zarząd.
2. Walne zebranie odbywa się do 15 maja danego roku. Odstępstwa od tego terminu dopuszczalne są za zgodą okręgowego zarządu.
3. Nie zwołanie walnego zebrania do dnia 15 maja może stanowić podstawę do odwołania zarządu ROD i ustanowienia organu komisarycznego, który działa do chwili odbycia walnego zebrania i wyboru nowego zarządu ROD.

§ 60

1. O terminie, miejscu i porządku obrad walnego zebrania zarząd ROD zawiadamia pisemnie – za pośrednictwem poczty lub doręczając zawiadomienie bezpośrednio za pokwitowaniem – członków zwyczajnych na co najmniej 14 dni przed terminem walnego zebrania.
2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, podaje się ponadto miejsce, termin i godziny wyłożenia materiałów sprawozdawczych zgodnie z zasadami określonymi przez Krajowy Zarząd.
3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może być wysłane członkowi zwyczajnemu pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane.

§ 61

1. Walne zebranie w pierwszym terminie jest prawomocne przy obecności ponad połowy członków zwyczajnych danego ROD.
2. Walne zebranie może odbyć się w drugim terminie, co najmniej pół godziny po wyznaczonej godzinie rozpoczęcia w pierwszym terminie, o ile w zawiadomieniu o zebraniu podano również możliwość odbycia go w drugim terminie i pouczone członków o tym, że uchwały podjęte w drugim terminie są ważne i obowiązują bez względu na liczbę obecnych na zebraniu.
3. Przepisy ust. 2 nie mają zastosowania do konferencji delegatów.

§ 62

1. Uchwały walnych zebrań odbytych w drugim terminie są ważne bez względu na liczbę członków zwyczajnych obecnych na tym zebraniu.

2. Uchwały konferencji delegatów są ważne, jeżeli zostały podjęte przy obecności ponad połowy liczby wybranych delegatów.

§ 63

Przewodniczącego walnego zebrania wybierają spośród siebie obecni na zebraniu członkowie zwyczajni z ROD w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem § 34 ust. 5.

§ 64

Do walnego zebrania sprawozdawczego należy:

- 1) zatwierdzenie rocznego sprawozdania zarządu ROD,
- 2) zatwierdzenie rocznego sprawozdania komisji rewizyjnej ROD za okres sprawozdawczy,
- 3) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego ROD sporządzanego przez zarząd ROD,
- 4) rozpatrzenie wniosków komisji rewizyjnej dotyczących działalności zarządu ROD,
- 5) zapoznanie się z wynikami kontroli działalności zarządu ROD przeprowadzonej przez organ wyższego stopnia,
- 6) uchwalanie rocznych planów pracy i preliminarzy finansowych ROD,
- 7) uchwalanie opłat ogrodowych oraz określanie terminu ich uiszczenia,
- 8) podjęcie oddzielnej uchwały w sprawie każdego zadania inwestycyjnego lub remontowego w ROD,
- 9) podjęcie uchwały w sprawie wniosku o zmianę planu zagospodarowania ROD,
- 10) rozpatrzenie wniosków zgłaszanych na zebraniu i podjęcie stosownych uchwał.

§ 65

1. Walne zebranie sprawozdawcze może złożyć wniosek w formie uchwały o odwołanie organu ROD w przypadku nie przyjęcia sprawozdania z jego działalności. Wnioski o odwołanie przedkłada się właściwemu organowi wyższego stopnia.
2. W razie nie przyjęcia sprawozdania organu ROD walne zebranie sprawozdawcze może go odwołać i powołać w jego miejsce nowy organ ROD, jeżeli podczas głosowania obecnych jest ponad połowa członków zwyczajnych danego ROD, a uchwała zapadła bezwzględną większością głosów. Postanowienie § 42 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

3. Z zastrzeżeniem § 40 ust. 2, walne zebranie sprawozdawcze może dokonywać wyborów uzupełniających do organów ROD lub delegatów na okręgowy zjazd (rejonową konferencję przedzjazdową).

§ 66

Do kompetencji walnego zebrania sprawozdawczo – wyborczego należy ponadto:

- 1) uchwalenie programu działania ROD na okres kadencji,
- 2) udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi ROD,
- 3) zatwierdzenie sprawozdania zarządu ROD za okres kadencji,
- 4) zatwierdzenie sprawozdania komisji rewizyjnej ROD za okres kadencji,
- 5) ustalenie liczby członków zarządu ROD i komisji rewizyjnej w granicach przewidzianych w statucie,
- 6) wybór członków zarządu ROD i komisji rewizyjnej,
- 7) wybór delegatów na okręgowy zjazd (rejonową konferencję przedzjazdową).

§ 67

1. Naruszenie postanowień statutu dotyczących zwołania i obowiązków walnego zebrania może stanowić podstawę do stwierdzenia jego nieważności.
2. W przypadku nie dokonania wyboru organów, o których mowa w § 66 pkt 6, walne zebranie jest nieważne.
3. Stwierdzenie nieważności walnego zebrania należy do okręgowego zarządu.

§ 68

1. Nadzwyczajne walne zebranie może być zwołane w każdym czasie do rozpatrzenia spraw należących do kompetencji walnych zebrań sprawozdawczych i sprawozdawczo-wyborczych.
2. Z własnej inicjatywy bezwzględną większością głosów, na żądanie 1/3 liczby członków zwyczajnych danego ROD (delegatów) albo na polecenie organu nadrzędnego, zarząd ROD zwołuje nadzwyczajne walne zebranie w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia pisemnego żądania. Postanowienie § 59 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. Zarząd ROD zwołuje nadzwyczajne walne zebranie na wniosek komisji rewizyjnej ROD uchwalony bezwzględną większością głosów.

4. Do kompetencji nadzwyczajnego walnego zebrania należy rozpoznanie spraw, dla których zostało zwołane.
5. Nadzwyczajne walne zebranie, zwołane w trybie i na zasadach określonych statutem, może podejmować uchwały wyłącznie w sprawach, dla których zostało zwołane i uwidocznionych w zawiadomieniach dostarczonych członkom zwyczajnym.

Zarząd ROD

§ 69

1. Zarząd ROD prowadzi sprawy ROD.
2. Zarząd ROD reprezentuje PZD w zakresie i na zasadach określonych niniejszym statutem.
3. Zarząd ROD składa się z 5 – 11 członków.
4. Liczbę członków zarządu ROD ustala walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze w granicach określonych w ust. 3.

§ 70

1. Zarząd ROD wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesa (wiceprezesów), sekretarza i skarbnika.
2. Zarząd ROD dokonuje podziału obowiązków pomiędzy swoich członków.
3. Prezes kieruje i odpowiada za całokształt prac zarządu ROD.
4. Wiceprezes odpowiada za powierzone dziedziny działalności zarządu ROD oraz zastępuje prezesa w pełnieniu obowiązków. W przypadku wyboru więcej niż jednego wiceprezesa, zarząd ROD powołuje pierwszego wiceprezesa zastępującego prezesa w pełnieniu obowiązków.
5. Sekretarz odpowiada za dokumentowanie działalności zarządu ROD.
6. Skarbnik odpowiada za prowadzenie spraw finansowych i dokumentacji finansowej.
7. Członek zarządu ROD może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.

§ 71

1. Posiedzenia zarządu ROD zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes. Posiedzenie należy zwołać także na żądanie co najmniej 1/3 liczby członków zarządu ROD, na żądanie komisji rewizyjnej lub organu wyższego stopnia. Posiedzenie zarządu ROD może również zwołać prezes okręgowego zarządu.

2. Posiedzeniu zarządu ROD przewodniczy prezes lub zastępujący go wiceprezes.
3. Posiedzenia zarządu ROD powinny odbywać się co najmniej raz w miesiącu.

§ 72

Zarząd ROD prowadzi sprawy ROD polegające na realizacji zadań koniecznych do zapewnienia bieżącego funkcjonowania ROD (sprawy zwykłego zarządu), a w szczególności:

- 1) realizuje obowiązki wynikające z prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisów podatkowych i regulujących kwestie porządku i czystości,
- 2) realizuje uchwały walnego zebrania,
- 3) ustanawia prawa do działek w ROD, zatwierdza przeniesienia praw do działek w ROD i stwierdza wstąpienie w stosunek prawny wynikający z prawa do działki w ROD,
- 4) wypowiada umowy dzierżawy działkowej na zasadach określonych w § 85,
- 5) przyjmuje w poczet członków PZD,
- 6) nadzoruje przestrzeganie regulaminu ROD,
- 7) czuwa nad przestrzeganiem przepisów związkowych przez członków PZD,
- 8) prowadzi i odpowiednio zabezpiecza dokumentację ROD, w tym dotyczącą działkowców oraz członków PZD,
- 9) prowadzi ewidencję działek,
- 10) dba o estetyczny wygląd ROD, organizując konkursy i podejmując inne działania służące dla osiągnięcia tego celu,
- 11) rozpatruje sprawy dotyczące wypełniania przez działkowców ich obowiązków,
- 12) rozpatruje sprawy dotyczące wypełniania przez członków PZD ich obowiązków wynikających z przepisów związkowych, a także sporów między nimi,
- 13) powołuje ogrodowych instruktorów Społecznej Służby Instruktorskiej,
- 14) udostępnia członkom PZD publikacje i inne materiały informacyjne pochodzące od organów nadrzędnych,
- 15) zarządza infrastrukturą ogrodową i utrzymuje ją w należytym stanie,
- 16) opracowuje plany oraz realizuje inwestycje i remonty zgodnie z trybem i zasadami obowiązującymi w PZD,
- 17) podejmuje działania w celu uzyskania i rozliczenia dotacji celowej ze środków publicznych,

- 18) rozporządza majątkiem ruchomym pozostającymi w dyspozycji ROD,
- 19) gospodaruje i rozporządza środkami finansowymi ROD w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami i planem finansowym uchwalonym przez walne zebranie,
- 20) pobiera składki członkowskie, opłaty ogrodowe oraz inne należności,
- 21) terminowo reguluje zobowiązania ROD,
- 22) terminowo rozlicza i odprowadza należności wewnątrzorganizacyjne do organu wyższego stopnia według zasad ustalonych przez Krajową Radę.

§ 73

1. W zakresie spraw zwykłego zarządu, o których mowa w § 72, zarząd ROD samodzielnie reprezentuje PZD, w tym w sprawach sądowych, administracyjnych i podatkowych. W tym zakresie zarząd ROD może samodzielnie zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD.
2. W sprawach określonych w ust. 1 prezes zarządu ROD (pierwszy wiceprezes) łącznie z innym członkiem zarządu ROD umocowany jest do składania oświadczeń woli w imieniu PZD, w tym do ustanawiania pełnomocników procesowych.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, zarząd ROD może reprezentować PZD w sprawie przekraczającej zakres zwykłego zarządu, o ile uzyska uprzednią zgodę okręgowego zarządu pod rygorem nieważności.
4. Zarząd ROD nie może reprezentować PZD w sprawach zastrzeżonych do kompetencji innych organów PZD.

§ 74

1. W powiatach, gminach, miastach i dzielnicach miast okręgowy zarząd może powołać i rozwiązać kolegium prezesów zarządów ROD.
2. Kolegia prezesów stanowią forum wymiany doświadczeń i ustalają kierunek współpracy zainteresowanych ROD z samorządem terytorialnym.
3. Zasady funkcjonowania kolegiów prezesów określa Krajowy Zarząd.

Nabywanie i wygaśnięcie prawa do działki w ROD

§ 75

Prawo do działki w ROD nabywa się w drodze:

- 1) ustanowienia prawa do działki,

- 2) przeniesienia prawa do działki,
- 3) wstąpienia w stosunek prawny wynikający z prawa do działki.

§ 76

1. Ustanowienie prawa do działki w ROD następuje na podstawie umowy dzierżawy działkowej zawieranej w formie pisemnej pomiędzy PZD a pełnoletnią osobą fizyczną. Umowa może być również zawarta z małżonkiem działkowca, jeżeli żąda ustanowienia prawa do działki wspólnie ze swoim współmałżonkiem.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, nie może być zawarta w celu ustanowienia prawa do więcej niż jednej działki.
3. Przy ustanowieniu prawa do działki uwzględnia się w szczególności ustawowe funkcje ROD i działki, a także miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o działkę.

§ 77

1. Umowę dzierżawy działkowej w imieniu PZD zawiera zarząd ROD reprezentowany na zasadach określonych w § 73 ust. 2, po wyrażeniu zgody na tę czynność przez zarząd ROD w formie uchwały.
2. Do czasu powołania zarządu ROD w nowym (odtworzonym) ROD umowę dzierżawy działkowej w imieniu PZD zawiera okręgowy zarząd.

§ 78

1. Przeniesienie prawa do działki w ROD następuje w drodze umowy pomiędzy działkowcem a pełnoletnią osobą fizyczną zawartej w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.
2. Skuteczność przeniesienia praw do działki zależy od zatwierdzenia przez PZD.
3. PZD składa oświadczenie w przedmiocie zatwierdzenia przeniesienia praw do działki w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania pisemnego wniosku o zatwierdzenie; bezskuteczny upływ tego terminu jest jednoznaczny z zatwierdzeniem przeniesienia praw do działki.
4. We wniosku, o którym mowa w ust. 3, działkowiec obowiązany jest wskazać uzgodnioną przez strony umowy, o której mowa w ust. 1, wysokość uzgodnionego pomiędzy stronami wynagrodzenia za znajdujące się na działce nasadzenia, urządzenia i obiekty.

§ 79

1. Odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki może nastąpić z ważnych powodów.
2. PZD może również odmówić zatwierdzenia przeniesienia praw do działki, jeżeli jednocześnie wskaże osobę, na rzecz której może nastąpić takie przeniesienie; osoba ta składa pisemne oświadczenie o gotowości zapłaty na rzecz działkowca wynagrodzenia w wysokości wskazanej we wniosku, o którym mowa w § 78 ust. 3, w terminie 2 tygodni od dnia wskazania. Bezskuteczny upływ terminu jest równoznaczny z uwzględnieniem wniosku.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku przeniesienia praw do działki na rzecz osoby bliskiej.

§ 80

1. Decyzję w przedmiocie zatwierdzenia albo odmowy zatwierdzenia przeniesienia praw do działki podejmuje zarząd ROD w formie uchwały.
2. Oświadczenie, w przedmiocie zatwierdzenia albo odmowy zatwierdzenia przeniesienia praw do działki, składa w imieniu PZD zarząd ROD działając na zasadach określonych w § 73 ust. 2 i doręcza je obu stronom umowy za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Oświadczenie sporządza się w formie pisemnej, przy czym odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki jest sporządzana w formie pisemnej z uzasadnieniem pod rygorem nieważności.

§ 81

1. W razie śmierci działkowca prawo do działki, które przysługiwało obojgu małżonkom, przypada drugiemu małżonkowi.
2. Jeżeli małżonek zmarłego działkowca nie posiadał prawa do działki, może w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci małżonka złożyć oświadczenie woli o wstąpieniu w stosunek prawny wynikający z tego prawa, pod rygorem wygaśnięcia prawa do działki.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, składa się do właściwego zarządu ROD.
4. Na podstawie oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, zarząd ROD podejmuje uchwałę o wstąpieniu małżonka w stosunek prawny wynikający z prawa do działki po zmarłym działkowcu.

5. Odpis uchwały, o której mowa w ust. 4, doręcza się zainteresowanemu.

§ 82

1. PZD może oddać działkę w bezpłatne używanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną, oświatową, kulturalną, wychowawczą, rehabilitacyjną, dobroczynną lub opieki społecznej.
2. Oddanie działki w bezpłatne używanie instytucjom, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie umowy według wzoru określonego przez Krajową Radę PZD.
3. Postanowienia § 77 stosuje się odpowiednio.

§ 83

1. Prawo do działki w ROD wygasa z chwilą:
 - 1) rozwiązania umowy za zgodą obu stron albo upływu terminu wypowiedzenia;
 - 2) śmierci działkowca, o ile ustawa nie stanowi inaczej;
 - 3) likwidacji części ROD, na której znajduje się działka;
 - 4) likwidacji ROD;
 - 5) w innych przypadkach przewidzianych w ustawie.
2. Wygaśnięcie prawa do działki w ROD stwierdza w formie uchwały:
 - 1) zarząd ROD – w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3,
 - 2) okręgowy zarząd – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.

§ 84

1. Rozwiązanie umowy za zgodą obu stron następuje na podstawie pisemnego porozumienia pomiędzy PZD a działkowcem.
2. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się w szczególności termin rozwiązania umowy i wydania działki zarządowi ROD. Porozumienie może określać warunki zapłaty i wysokość wynagrodzenia za znajdujące się na działce nasadzenia, urządzenia i obiekty stanowiące własność działkowca.
3. Postanowienia § 77 stosuje się odpowiednio.

§ 85

1. PZD może wypowiedzieć umowę, nie później niż na miesiąc naprzód, na koniec miesiąca kalendarzowego, jeżeli działkowiec:
 - 1) pomimo pisemnego upomnienia nadal korzysta z działki lub altany w sposób

sprzeczny z przepisami ustawy lub regulaminem, niszczy infrastrukturę ogrodową albo wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi ogrodowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych działek lub

- 2) wybudował, nadbudował lub rozbudował na terenie działki altanę lub inny obiekt z naruszeniem przepisów prawa stwierdzonym przez właściwy organ administracji publicznej,
 - 3) jest w zwłoce z zapłatą opłat ogrodowych lub opłat związanych z utrzymaniem działki na rzecz stowarzyszenia ogrodowego za korzystanie z działki co najmniej przez 6 miesięcy pomimo uprzedzenia go na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, miesięcznego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności, lub
 - 4) oddał działkę lub jej część osobie trzeciej do płatnego lub bezpłatnego używania.
2. Podstawę wypowiedzenia umowy stanowi uchwała zarządu ROD, która musi być zatwierdzona przez okręgowy zarząd.
 3. Zatwierdzenie, o którym mowa w ust. 2, stanowi zgodę na złożenie, w imieniu PZD, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o treści przedłożonej przez zarząd ROD.
 4. W razie spełnienia warunków określonych w ust. 1-3, zarząd ROD może wypowiedzieć umowę w drodze pisemnego oświadczenia, które doręcza zainteresowanemu działkowcowi.
 5. Wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4, dokonuje się na piśmie pod rygorem nieważności. Wypowiedzenie określa przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie. Postanowienia § 77 stosuje się odpowiednio.
 6. W uzasadnionych przypadkach, okręgowy zarząd może samodzielnie wypowiedzieć umowę. W takim przypadku ust. 2-4 oraz § 111 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 86

1. W razie wygaśnięcia prawa do działki w ROD na skutek wypowiedzenia umowy, warunki zapłaty i wysokość wynagrodzenia za znajdujące się na działce nasadzenia, urządzenia i obiekty stanowiące własność działkowca ustala się w drodze pisemnego porozumienia pomiędzy PZD i działkowcem. Postanowienie § 77 stosuje się odpowiednio.

2. W razie braku porozumienia, o którym mowa w ust. 1, PZD może w trybie procesu żądać sprzedaży nasadzeń, urządzeń i obiektów w drodze licytacji sądowej. Postanowienie sądu o przysądzeniu własności nasadzeń, urządzeń i obiektów jest równoznaczne z ustanowieniem prawa do działki przez PZD.
3. Na podstawie postanowienia sądu, o którym mowa w ust. 2, zarząd ROD w drodze uchwały stwierdza ustanowienie prawa do działki.
4. Odpis uchwały, o której mowa w ust. 3, doręcza się zainteresowanemu.

§ 87

1. W razie śmierci działkowca prawo do działki w ROD wygasa w następstwie niedokonania czynności, o której mowa w § 81 ust. 2.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawo do działki ustanawiane jest na rzecz osoby bliskiej zmarłego, która w terminie 3 miesięcy od wygaśnięcia prawa do działki zgłosiła wniosek o ustanowienie prawa do działki po zmarłym.
3. Ustanowienie prawa do działki na rzecz osoby bliskiej zmarłego działkowca nie może nastąpić przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 2.
4. W razie śmierci działkowca niepozostającego w związku małżeńskim, przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio, z tym że terminy, o których mowa w tych ustępach, wynoszą 6 miesięcy od dnia śmierci działkowca.
5. W przypadku zgłoszenia wniosku przez kilka osób bliskich, ustanowienie prawa do działki następuje na rzecz tej osoby bliskiej wskazanej w orzeczeniu sądowym. Postanowienia § 86 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

§ 88

1. W przypadku wygaśnięcia prawa do działki w ROD w związku z likwidacją ROD lub jego części na warunkach określonych w art. 21 lub art. 24 ust. 3 lub art. 26 ustawy, działkowcowi przysługuje prawo do działki zamiennej pod warunkiem zgłoszenia do PZD odpowiedniego żądania.
2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, działkowiec składa na piśmie najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia likwidacji ROD lub jego części do właściwego okręgowego zarządu.
3. Prawo do działki zamiennej ustanawiane jest na zasadach określonych w § 77.

Komisja rewizyjna ROD

§ 89

1. Działalność kontrolną w ROD prowadzi komisja rewizyjna.
2. Komisja rewizyjna ROD składa się z 3 – 9 członków.
3. Liczbę członków komisji rewizyjnej ustala walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze w granicach określonych w ust. 2.

§ 90

1. Komisja rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.
2. Posiedzenia komisji rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego. Posiedzenie komisji rewizyjnej może również zwołać przewodniczący okręgowej komisji rewizyjnej.
3. Uchwały komisji rewizyjnej są ważne, jeżeli zostały podjęte zwykłą większością głosów jej członków przy udziale przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 91

1. Komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę i ocenę działalności zarządu ROD, w tym finansowej.
2. Komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę z własnej inicjatywy, na polecenie okręgowej komisji rewizyjnej albo na wniosek okręgowego zarządu.

§ 92

1. Komisja rewizyjna bada i opiniuje roczne sprawozdanie zarządu ROD i sprawozdanie finansowe ROD a także opiniuje preliminarze finansowe ROD.
2. Wyniki kontroli oraz ocenę rocznego sprawozdania zarządu ROD i rocznego sprawozdania finansowego ROD wraz z opinią preliminarza finansowego ROD komisja rewizyjna przedstawia wraz z wnioskami na walnym zebraniu. Ocena za okres kadencji przedstawiana jest na walnym zebraniu sprawozdawczo – wyborczym z wnioskiem w sprawie absolutorium dla ustępującego zarządu ROD.
3. Wyniki kontroli wraz z wnioskami komisja przedstawia na posiedzeniu zarządu ROD.
4. Protokoły kontroli oraz wnioski komisja rewizyjna przekazuje zarządowi ROD w terminie 14 dni od daty przeprowadzenia kontroli, a w

razie stwierdzenia uchybień także okręgowemu zarządowi.

§ 93

Szczegółowy tryb działania komisji rewizyjnej określa regulamin komisji rewizyjnych PZD uchwalany przez Krajową Komisję Rewizyjną.

ROZDZIAŁ VII

Jednostka terenowa PZD

Zasady ogólne

§ 94

1. Jednostka terenowa PZD, zwana dalej okręgiem, działa na rzecz i w interesie członków PZD oraz ROD na obszarze swego działania.
2. Na zasadach określonych w niniejszym statucie, okręg zarządza majątkiem trwałym oraz rozporządza środkami finansowymi i majątkiem ruchomym pozostającymi w jego dyspozycji.

§ 95

1. Decyzję o powołaniu okręgu i ustaleniu jego obszaru działania podejmuje Krajowa Rada.
2. Decyzję o likwidacji, połączeniu lub zmianie obszaru działania okręgu podejmuje Krajowa Rada.

Okręgowy Zjazd Delegatów

§ 96

1. Najwyższym organem PZD w okręgu jest okręgowy zjazd delegatów.
2. Prawo uczestniczenia w okręgowym zjeździe delegatów mają delegaci ROD, wybrani na walnych zebraniach (konferencjach delegatów) sprawozdawczo – wyborczych, z zastrzeżeniem § 97.
3. W okręgowych zjazdach delegatów biorą udział z głosem doradczym członkowie ustępujących władz okręgu nie będący delegatami oraz przedstawiciele organów wyższego stopnia.
4. Okręgowy zjazd delegatów ma prawo wybrać w skład organów, określonych w § 102 pkt 6, każdego członka mającego prawo do udziału w zjeździe.

§ 97

1. W okręgach posiadających ponad 25000 członków delegaci na okręgowy zjazd delegatów mogą być wybierani na rejonowych konferencjach przedjazdowych.
2. Prawo uczestniczenia w rejonowych konferencjach przedjazdowych mają delegaci wybrani na walnych zebraniach (konferencjach delegatów).
3. Decyzję o odbywaniu rejonowych konferencji przedjazdowych podejmuje okręgowa rada w drodze uchwały, określając w niej podział okręgu na rejony oraz ilość delegatów wybieranych przez te konferencje na okręgowy zjazd.
4. Wybór delegatów na okręgowy zjazd odbywa się w sposób jednolity w całym okręgu – bezpośrednio na walnych zebraniach (konferencjach delegatów) albo na rejonowych konferencjach przedjazdowych.

§ 98

Okręgowy zjazd delegatów może być:

- 1) zwyczajny,
- 2) nadzwyczajny.

§ 99

1. Zwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada w ostatnim roku kadencji.
2. Ostateczny termin odbycia zwyczajnych okręgowych zjazdów ustala Krajowa Rada.

§ 100

Nie zwołanie zwyczajnego okręgowego zjazdu w terminie określonym w § 99 ust. 2, stanowi podstawę do jego zwołania przez Krajową Radę.

§ 101

O terminie, miejscu i porządku obrad okręgowego zjazdu okręgowy zarząd zawiadamia pisemnie – za pośrednictwem poczty lub doręczając zawiadomienie bezpośrednio za pokwitowaniem – wybranych delegatów na co najmniej 14 dni przed terminem okręgowego zjazdu. Postanowienie § 60 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 102

Do zwyczajnego okręgowego zjazdu należy:

- 1) wytyczanie kierunków działalności PZD na terenie okręgu,
- 2) zatwierdzenie sprawozdania z działalności okręgowej rady za okres kadencji
- 3) zatwierdzenie sprawozdania z działalności okręgowej komisji rewizyjnej za okres kadencji,

- 4) udzielenie absolutorium ustępującemu okręgowemu zarządowi,
- 5) uchwalenie programu działania okręgu,
- 6) ustalenie liczby i wybór członków okręgowej rady i okręgowej komisji rewizyjnej oraz wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów PZD,
- 7) rozpatrzenie wniosków, zgłoszonych na zjeździe i podjęcie stosownych uchwał zgodnie z niniejszym statutem,
- 8) rozpatrzenie wszystkich innych spraw, dotyczących ROD na terenie okręgu, nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów PZD.

§ 103

1. Naruszenie postanowień statutu dotyczących zwołania i obowiązków okręgowego zjazdu może stanowić podstawę do stwierdzenia jego nieważności.
2. W przypadku nie dokonania wyboru organów, o których mowa w § 102 pkt 6, okręgowy zjazd jest nieważny.
3. Stwierdzenie nieważności okręgowego zjazdu należy do Krajowej Rady.

§ 104

1. Nadzwyczajny okręgowy zjazd delegatów zwołuje się w razie konieczności rozpatrzenia spraw należących do kompetencji zwyczajnego okręgowego zjazdu.
2. Do nadzwyczajnego okręgowego zjazdu należy rozpoznanie spraw, dla których został zwołany.
3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje bezwzględną większością głosów okręgowa rada z własnej inicjatywy lub na żądanie Krajowej Rady, a także na wniosek co najmniej 1/3 liczby delegatów na okręgowy zjazd lub na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej, uchwalony bezwzględną większością głosów.
4. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje się w ciągu 3 miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku. Postanowienie § 100 stosuje się odpowiednio.
5. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołany w trybie i na zasadach określonych statutem, może podejmować uchwały wyłącznie w sprawach, dla których został zwołany i uwiaryściwionych w zawiadomieniach dostarczonych delegatom.

Okręgowa Rada i Okręgowy Zarząd

§ 105

1. Okręgowa rada jest najwyższym organem w okręgu między okręgowymi zjazdami delegatów.
2. Okręgowa rada składa się z 19 – 39 członków.
3. Liczbę członków okręgowej rady ustala okręgowy zjazd delegatów w granicach określonych w ust. 2.

§ 106

1. Okręgowa rada wybiera ze swego grona prezesa okręgu, wiceprezesa (wiceprezesów) okręgu, sekretarza okręgu i skarbnika okręgu.
2. Prezes okręgu kieruje i odpowiada za całość prac okręgowej rady.
3. Wiceprezes okręgu odpowiada za powierzone dziedziny działalności okręgowej rady oraz zastępuje prezesa okręgu w pełnieniu obowiązków. W przypadku wyboru więcej niż jednego wiceprezesa okręgu, okręgowa rada powołuje pierwszego wiceprezesa okręgu zastępującego prezesa okręgu w pełnieniu obowiązków.
4. Sekretarz okręgu odpowiada za dokumentowanie działalności okręgowej rady.
5. Skarbnik okręgu odpowiada za prowadzenie spraw finansowych i dokumentacji finansowej jednostki terenowej PZD.

§ 107

1. Okręgowa rada wybiera ze swego grona okręgowy zarząd.
2. Okręgowy zarząd składa się z 7 – 11 członków. W skład okręgowego zarządu wchodzi:
 - 1) prezes okręgu,
 - 2) wiceprezes (wiceprezesi) okręgu,
 - 3) sekretarz okręgu,
 - 4) skarbnik okręgu,
 - 5) członkowie okręgowego zarządu.
3. Okręgowy zarząd dokonuje podziału obowiązków pomiędzy swoich członków. Postanowienia § 106 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.
4. Członek okręgowego zarządu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.

§ 108

1. Posiedzenia okręgowej rady zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes. Posiedzenie należy także zwołać w terminie trzydziestu dni od złożenia pisemnego żądania przez okręgo-

wą komisję rewizyjną, Krajową Radę lub co najmniej 1/3 liczbę członków okręgowej rady. Posiedzenie okręgowej rady może również zwołać Prezes PZD.

2. Posiedzeniu okręgowej rady przewodniczy prezes lub zastępujący go wiceprezes.
3. Posiedzenia okręgowej rady powinny odbywać się co najmniej trzy razy w roku.
4. Tryb pracy okręgowej rady określa regulamin uchwalony przez okręgową radę. Regulamin podlega rejestracji przez Krajową Radę.

§ 109

Do okręgowej rady należy:

- 1) realizacja kierunków działalności PZD na terenie okręgu ustalonych przez okręgowy zjazd,
- 2) uchwalanie rocznych planów pracy i preliminarzy finansowych okręgu,
- 3) zatwierdzenie rocznego sprawozdania z działalności okręgowego zarządu,
- 4) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego okręgu sporządzanego przez okręgowy zarząd,
- 5) zatwierdzanie rocznych zbiorczych preliminarzy finansowych i sprawozdań finansowych ROD,
- 6) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków okręgowego zarządu oraz podejmowanie stosownych uchwał i stanowisk,
- 7) ustalanie ilości delegatów na okręgowy zjazd PZD,
- 8) nadawanie nazw ROD z obszaru swojego działania,
- 9) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja okręgowej rady.

§ 110

1. Okręgowy zarząd prowadzi sprawy okręgu, działa na rzecz ROD oraz współpracuje z organami samorządu terytorialnego i terenową administracją rządową z obszaru działania okręgu w zakresie tworzenia, funkcjonowania i rozwoju ROD.
2. Do okręgowego zarządu należy:
 - 1) udzielanie pomocy zarządom ROD w zakresie spraw określonych w § 72,
 - 2) podejmowanie inicjatyw w celu tworzenia i rozwoju ROD,
 - 3) gospodarowanie i rozporządzanie środkami finansowymi okręgu,

- 4) zarządzanie majątkiem trwałym i utrzymywanie go w należytym stanie,
- 5) rozporządzanie majątkiem ruchomym pozostającymi w dyspozycji okręgu,
- 6) sprawowanie nadzoru nad zarządami ROD w zakresie wypełniania ich obowiązków,
- 7) udzielanie zgody zarządom ROD na działania przekraczające zakres zwykłego zarządu, z wyłączeniem spraw określonych w § 134 ust. 2 pkt 13,
- 8) podejmowanie działań w celu uzyskania i rozliczenia dotacji celowej ze środków publicznych,
- 9) prowadzenie inwestycji związanych z zakładaniem i modernizacją ROD,
- 10) sprawowanie nadzoru nad zarządami ROD w zakresie zgodnego z regulaminem ROD zagospodarowania ogrodu,
- 11) rozpatrywanie i załatwianie skarg dotyczących działalności zarządów ROD oraz zagospodarowania ROD,
- 12) stwierdzanie nieważności walnych zebrań (konferencji delegatów),
- 13) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał walnych zebrań (konferencji delegatów),
- 14) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał zarządów ROD,
- 15) podejmowanie uchwał w przedmiocie zatwierdzenia uchwał zarządów ROD o wypowiedzeniu umowy dzierżawy działkowej,
- 16) zawieszanie lub odwoływanie zarządów ROD lub ich członków oraz powoływanie zarządów komisarycznych ROD, a także stwierdzanie wygaśnięcia mandatów członków zarządów ROD,
- 17) zatwierdzanie planów zagospodarowania nowych oraz zmian planów zagospodarowania istniejących ogrodów,
- 18) podejmowanie uchwał w sprawie łączenia lub podziału ROD,
- 19) podejmowanie uchwał w sprawie wyrażania zgody na czasowe zajęcia terenu ROD oraz opiniowanie wniosków o ustanowienie służebności na nieruchomościach PZD,
- 20) opiniowanie żądań właścicieli nieruchomości w zakresie likwidacji całości lub części ROD oraz uczestniczenie w jej przebiegu,
- 21) terminowe rozliczanie i odprowadzanie należnej składki członkowskiej i innych

- należności wewnątrzorganizacyjnych do organu wyższego stopnia,
- 22) organizowanie i prowadzenie ośrodków szkolenia oraz ośrodków finansowo-księgowych dla ROD,
 - 23) prowadzenie Rejestru Członków Organów PZD w części dotyczącej członków organów ROD z obszaru działania okręgu,
 - 24) wykonywanie zadań określonych w innych postanowieniach niniejszego statutu odnoszących się do okręgowego zarządu.
3. Postanowienia § 108 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do okręgowego zarządu, z tym że regulamin uchwalony według § 108 ust. 4 podlega rejestracji przez Krajowy Zarząd.

§ 111

1. W zakresie swoich kompetencji określonych niniejszym statutem okręgowy zarząd samodzielnie reprezentuje PZD, w tym w sprawach sądowych, administracyjnych i podatkowych. W tym zakresie okręgowy zarząd może samodzielnie zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD.
2. Okręgowy zarząd może przejąć prowadzenie spraw i postępowań sądowych, administracyjnych i podatkowych prowadzonych przez zarząd ROD.
3. Do składania oświadczeń woli w zakresie określonym w ust. 1 i 2, w tym ustanawiania pełnomocników procesowych, konieczne jest współdziałanie:
 - 1) prezesa okręgu z innym członkiem okręgowego zarządu albo,
 - 2) wiceprezesa (pierwszego wiceprezesa) okręgu ze skarbnikiem albo sekretarzem okręgu.

§ 112

1. Okręgowy zarząd może tworzyć delegatury rejonowe jako swoje jednostki pomocnicze, których zadaniem jest usprawnienie działania okręgowego zarządu, obsługi statutowej członków oraz ułatwienie współpracy z ROD.
2. Zasady funkcjonowania i zakres działania delegatur rejonowych określa Krajowy Zarząd.

Okręgowa Komisja Rewizyjna

§ 113

1. Działalność kontrolną w okręgu prowadzi okręgowa komisja rewizyjna.

2. Okręgowa komisja rewizyjna składa się z 5 – 11 członków.
3. Liczbę członków okręgowej komisji rewizyjnej ustala okręgowy zjazd delegatów w granicach określonych w ust. 2.

§ 114

1. Okręgowa komisja rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę (zastępców) i sekretarza. W przypadku wyboru więcej niż jednego zastępcy przewodniczącego, okręgowa komisja rewizyjna powołuje pierwszego zastępcę przewodniczącego zastępującego przewodniczącego w pełnieniu obowiązków.
2. Posiedzenia okręgowej komisji rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności pierwszy zastępca przewodniczącego. Posiedzenie okręgowej komisji rewizyjnej może zwołać również przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej.
3. Uchwały okręgowej komisji rewizyjnej są ważne, jeżeli zostały podjęte zwykłą większością głosów jej członków przy udziale przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 115

1. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę i ocenę działalności okręgowej rady i okręgowego zarządu, w tym finansowej.
2. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrolę działalności ROD w miarę potrzeby.
3. Okręgowa komisja rewizyjna bada i opiniuje roczne sprawozdanie okręgowego zarządu i sprawozdania finansowe okręgu oraz zbiorcze sprawozdania finansowe z ROD, a także opiniuje preliminarze finansowe okręgu oraz zbiorcze preliminarze finansowe ROD.
4. Okręgowa komisja rewizyjna przeprowadza kontrole z własnej inicjatywy, na polecenie Krajowej Komisji Rewizyjnej. Okręgowa komisja rewizyjna może przeprowadzić kontrolę na wniosek okręgowego zarządu.
5. Okręgowa komisja rewizyjna nadzoruje komisje rewizyjne ROD.

§ 116

Do okręgowej komisji rewizyjnej należy opracowywanie sprawozdań i wniosków na okręgowy zjazd delegatów oraz stawianie wniosku w sprawie udzielenia okręgowemu zarządowi absolutorium.

§ 117

Szczegółowy tryb działania komisji rewizyjnej określa regulamin komisji rewizyjnych uchwalany przez Krajową Komisję Rewizyjną.

ROZDZIAŁ VIII

Jednostka krajowa PZD

Zasady ogólne

§ 118

Jednostka krajowa PZD działa na rzecz i w interesie wszystkich członków PZD oraz ROD i pozostałych jednostek organizacyjnych PZD.

Krajowy Zjazd Delegatów

§ 119

1. Najwyższym organem PZD jest Krajowy Zjazd Delegatów.
2. Prawo uczestniczenia w Krajowym Zjeździe Delegatów mają delegaci wybrani na okręgowych zjazdach delegatów.
3. W Krajowym Zjeździe Delegatów biorą udział z głosem doradczym członkowie ustępujących władz krajowych nie będący delegatami.
4. Krajowy Zjazd Delegatów ma prawo wybrać w skład organów, określonych w § 123 pkt 6, każdego członka mającego prawo do udziału w zjeździe.

§ 120

Krajowy Zjazd Delegatów może być:

- 1) zwyczajny,
- 2) nadzwyczajny.

§ 121

Zwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwołuje Krajowa Rada w ostatnim roku kadencji.

§ 122

O terminie, miejscu i porządku obrad Krajowego Zjazdu Delegatów Krajowa Rada zawiadamia pisemnie – za pośrednictwem poczty lub doręczając zawiadomienie bezpośrednio za pokwitowaniem – wybranych delegatów na co najmniej 14 dni przed terminem Krajowego Zjazdu Delegatów. Postanowienie § 60 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 123

Do zwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) zatwierdzenie sprawozdania Krajowej Rady za okres kadencji,
- 2) zatwierdzenie sprawozdania Krajowej Komisji Rewizyjnej za okres kadencji,
- 3) udzielanie absolutorium ustępującej Krajowej Radzie,
- 4) uchwalenie statutu PZD lub jego zmian,
- 5) uchwalenie programu działania PZD,
- 6) ustalenie liczby i wybór członków Krajowej Rady i Krajowej Komisji Rewizyjnej,
- 7) podejmowanie uchwały w przedmiocie rozwiązania PZD na wniosek co najmniej 3/4 okręgowych zjazdów delegatów,
- 8) rozpatrzenie zgłoszonych wniosków i podjęcie stosownych uchwał.

§ 124

1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwołuje Krajowa Rada bezwzględną większością głosów z własnej inicjatywy, a także co najmniej 1/3 liczby delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów lub na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej, uchwalony bezwzględną większością głosów.
2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwołuje się w ciągu 3 miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.
3. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów może być zwołany w każdym czasie do rozpatrzenia spraw należących do kompetencji zwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów.
4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwołany w trybie i na zasadach określonych statutem, może podejmować uchwały wyłącznie w sprawach, dla których został zwołany i uwidocznionych w zawiadomieniach dostarczonych delegatom.

§ 125

1. Pomiędzy zwyczajnymi Krajowymi Zjazdami Delegatów Krajowa Rada może zwołać Kongres PZD dla oceny sytuacji i wyrażenia stanowiska PZD w sprawach szczególnie istotnych dla ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce.
2. Kongres nie jest organem PZD i nie może podejmować uchwał zastrzeżonych do kompetencji organów PZD.

§ 126

1. W Kongresie uczestniczą członkowie Krajowej Rady i Krajowej Komisji Rewizyjnej, prezesi okręgowych zarządów i przewodniczący okręgowych komisji rewizyjnych.
2. Uchwała Krajowej Rady o zwołaniu Kongresu może przewidywać uczestnictwo innych członków PZD niż wskazanych w ust. 1.

Krajowa Rada

§ 127

1. Krajowa Rada jest najwyższym organem PZD między Krajowymi Zjazdami Delegatów.
2. Krajowa Rada składa się z 27 – 45 członków.
3. Liczbę członków Krajowej Rady ustala Krajowy Zjazd Delegatów w granicach określonych w ust. 2.

§ 128

1. Krajowa Rada wybiera ze swego grona Prezesa PZD, wiceprezesa (wiceprezesów) PZD, Sekretarza PZD i Skarbnika PZD.
2. Prezes PZD kieruje i odpowiada za całokształt prac Krajowej Rady.
3. Wiceprezes PZD odpowiada za powierzone dziedziny działalności Krajowej Rady oraz zastępuje Prezesa PZD w pełnieniu obowiązków. W przypadku wyboru więcej niż jednego wiceprezesa PZD, Krajowa Rada powołuje pierwszego wiceprezesa PZD zastępującego Prezesa PZD w pełnieniu obowiązków.
4. Sekretarz PZD odpowiada za dokumentowanie działalności Krajowej Rady.
5. Skarbnik PZD odpowiada za prowadzenie spraw finansowych i dokumentacji finansowej jednostki krajowej PZD.

§ 129

1. Posiedzenia Krajowej Rady zwołuje Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD. Posiedzenie należy także zwołać w terminie trzydziestu dni od złożenia pisemnego żądania przez Krajową Komisję Rewizyjną lub co najmniej 1/3 liczbę członków Krajowej Rady.
2. Posiedzeniu Krajowej Rady przewodniczy Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD.
3. Posiedzenia Krajowej Rady powinny odbywać się co najmniej trzy razy w roku.
4. Tryb pracy Krajowej Rady określa regulamin uchwalony przez Krajową Radę.

§ 130

Do Krajowej Rady należy:

- 1) realizowanie postanowień ustawy, statutu oraz uchwał Krajowego Zjazdu,
- 2) ustalanie kierunków polityki PZD,
- 3) określanie kierunków rozwoju ROD,
- 4) zajmowanie stanowisk w sprawach istotnych dla PZD i ogrodnictwa działkowego,
- 5) uchwalanie regulaminu ROD,
- 6) interpretowanie postanowień statutu,
- 7) uchwalanie rocznych planów pracy i preli-minarzy finansowych jednostki krajowej,
- 8) zatwierdzenie rocznego sprawozdania z działalności Krajowego Zarządu,
- 9) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego jednostki krajowej sporządza-nego przez Krajowy Zarząd,
- 10) zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego PZD sporządzanego przez Krajowy Zarząd,
- 11) udzielenie absolutorium Krajowemu Zarządowi za okres kadencji,
- 12) ustalanie wysokości składki członkow-skiej oraz zasad jej podziału pomiędzy jednostki organizacyjne PZD,
- 13) ustalanie zasad prowadzenia i finansowa-nia inwestycji w PZD,
- 14) stwierdzanie nieważności okręgowych zjazdów,
- 15) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał okręgowych zjazdów,
- 16) ustalanie ilości delegatów na zwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów wybieranych przez poszczególne okręgowe zjazdy de-legatów,
- 17) nadawanie sztandarów dla jednostek orga-nizacyjnych PZD,
- 18) ustanawianie tytułów honorowych i od-znaczeń związkowych innych niż określo-ne w § 141 i 142,
- 19) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja Krajowej Rady.

Krajowy Zarząd

§ 131

1. Krajowy Zarząd jest zarządem PZD.
2. Krajowy Zarząd reprezentuje i prowadzi sprawy PZD na zasadach określonych niniejszym statutem.

§ 132

1. Krajowy Zarząd wybiera Krajowa Rada spośród swoich członków.
2. Krajowy Zarząd składa się z 7 – 11 członków. W skład Krajowego Zarządu wchodzi:
 - 1) Prezes PZD,
 - 2) wiceprezesi PZD,
 - 3) Sekretarz PZD,
 - 4) Skarbnik PZD,
 - 5) członkowie Krajowego Zarządu.
3. Krajowy Zarząd dokonuje podziału obowiązków pomiędzy swoich członków. Postanowienia § 128 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.
4. Członek Krajowego Zarządu może otrzymywać wynagrodzenie za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją na zasadach określonych przez Krajową Radę.

§ 133

1. Posiedzenia Krajowego Zarządu zwołuje Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD. Posiedzenie należy także zwołać w terminie trzydziestu dni od złożenia pisemnego żądania przez Krajową Komisję Rewizyjną lub co najmniej 1/3 liczbę członków Krajowego Zarządu.
2. Posiedzeniu Krajowego Zarządu przewodniczy Prezes PZD lub zastępujący go wiceprezes PZD.
3. Tryb pracy Krajowego Zarządu określa regulamin uchwalony przez Krajowy Zarząd.

§ 134

1. Krajowy Zarząd prowadzi sprawy PZD, działa na rzecz członków i jednostek organizacyjnych PZD oraz współpracuje z organami władzy publicznej, organizacjami społecznymi, zawodowymi i politycznymi.
2. Do Krajowego Zarządu należy:
 - 1) kierowanie bieżącą działalnością PZD,
 - 2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów i Krajowej Rady,
 - 3) zawieszanie lub odwoływanie okręgowych zarządów lub ich członków oraz powoływanie okręgowych zarządów komisarycznych, a także stwierdzanie wygaśnięcia mandatów członków okręgowych zarządów,
 - 4) zmienianie, uchylanie lub stwierdzanie nieważności uchwał organów PZD niższego stopnia,
 - 5) zarządzanie majątkiem jednostki krajowej oraz gospodarowanie jej funduszami,
 - 6) określanie zasad zarządzania majątkiem i funduszami PZD pozostającymi w dyspozycji jednostek organizacyjnych PZD,

- 7) sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych PZD, w tym nad prawidłową gospodarką finansową,
- 8) przyjmowanie preliminarzy finansowych i sprawozdań finansowych okręgów oraz zbiorczych preliminarzy i sprawozdań finansowych ROD i okręgów,
- 9) określanie zasad tworzenia biur, zatrudniania i wynagradzania w jednostkach organizacyjnych PZD,
- 10) podejmowanie decyzji w przedmiocie likwidacji całości lub części ROD,
- 11) podejmowanie decyzji o współpracy lub przynależności do organizacji krajowych i zagranicznych o pokrewnych celach i zadaniach,
- 12) prowadzenie Rejestru Rodzinnych Ogrodów Działkowych i Rejestru Członków Organów PZD w części dotyczącej członków organów okręgowych i krajowych,
- 13) podejmowanie decyzji w sprawie nabycia, zbycia lub obciążenia majątku trwałego PZD,
- 14) wykonywanie zadań i podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w postanowieniach niniejszego statutu jako kompetencja Krajowego Zarządu

§ 135

1. Krajowy Zarząd reprezentuje PZD oraz ma prawo zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD.
2. Z uzasadnionych względów Krajowy Zarząd może przejąć prowadzenie spraw sądowych i administracyjnych prowadzonych przez inne organy PZD.
3. Do składania oświadczeń woli, w tym ustanawiania pełnomocników procesowych, konieczne jest współdziałanie:
 - 1) Prezesa PZD z innym członkiem Krajowego Zarządu albo,
 - 2) Wiceprezesa PZD (pierwszego wiceprezesa PZD) z drugim wiceprezesem PZD, Skarbnikiem PZD albo Sekretarzem PZD.

Krajowa Komisja Rewizyjna

§ 136

1. Krajowa Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę nad działalnością statutową i finansową PZD.
2. Krajowa Komisja Rewizyjna składa się z 11 – 13 członków.

3. Liczbę członków Krajowej Komisji Rewizyjnej ustala Krajowy Zjazd Delegatów w granicach określonych w ust. 2.

§ 137

1. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę (zastępców) i sekretarza. W przypadku wyboru więcej niż jednego zastępcy przewodniczącego, Krajowa Komisja Rewizyjna powołuje pierwszego zastępcę przewodniczącego zastępującego przewodniczącego w pełnieniu obowiązków.
2. Posiedzenia Krajowej Komisji Rewizyjnej zwołuje i prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności pierwszy zastępca przewodniczącego.
3. Uchwały Krajowej Komisji Rewizyjnej są ważne, jeżeli zostały podjęte zwykłą większością głosów jej członków przy udziale przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 138

Krajowa Komisja Rewizyjna bada i opiniuje:

- 1) roczne sprawozdanie finansowego jednostki krajowej,
- 2) roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Zarządu,
- 3) zbiorcze sprawozdanie finansowe z ROD i okręgów,
- 4) roczne sprawozdanie finansowe PZD,
- 5) preliminarz finansowy jednostki krajowej,
- 6) zbiorcze preliminarze finansowe ROD i okręgów.

§ 139

1. Krajowa Komisja Rewizyjna przeprowadza kontrolę i ocenę działalności Krajowej Rady i Krajowego Zarządu, w tym finansową oraz kontrolę okręgów i ROD.
2. Krajowa Komisja Rewizyjna przeprowadza kontrole z własnej inicjatywy. Krajowa Komisja Rewizyjna może przeprowadzić kontrolę na wniosek Krajowego Zarządu.
3. Krajowa Komisja Rewizyjna sprawuje nadzór nad okręgowymi komisjami rewizyjnymi.

§ 140

Do Krajowej Komisji Rewizyjnej należy ponadto:

- 1) opracowywanie sprawozdań i wniosków na Krajowy Zjazd Delegatów oraz stawianie wniosku w sprawie udzielenia Krajowej Radzie absolutorium,
- 2) uchwalanie regulaminu komisji rewizyjnych PZD.

ROZDZIAŁ IX

Tytuły honorowe i odznaczenia

§ 141

1. Osobie fizycznej, która w okresie wieloletniej działalności szczególnie zasłużyła się dla PZD i rozwoju ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce, Krajowa Rada PZD może nadać tytuł „Honorowego Członka PZD”.
2. Za szczególne zasługi dla ROD walne zebranie może nadać tytuł „Honorowego Członka ROD”.
3. W dowód szczególnego uznania za zaangażowanie i osiągnięcia podczas kierowania statutowym organem PZD, organ, który ma prawo wybierać prezesa (przewodniczącego komisji statutowej), może nadać tytuł Honorowego Prezesa (Honorowego Przewodniczącego) po zaprzestaniu pełnienia tej funkcji.
4. Tytuły, o których mowa w ust. 1 -3, można nadać również osobie, której ustało członkostwo w PZD.

§ 142

1. Za szczególnie aktywną działalność społeczną i wzorową uprawę działki, członek PZD może być wyróżniony odznaką „Zasłużony Działkowiec” lub odznaką „Za Zasługi dla Polskiego Związku Działkowców”, a także odznaką „Za Zasługi dla Rodzinnego Ogrodu Działkowego”.
2. Odznaka „Za Zasługi dla Polskiego Związku Działkowców” lub odznaka „Za Zasługi dla Rodzinnego Ogrodu Działkowego” może być nadana osobie nie będącej członkiem PZD.
3. Warunki i tryb nadawania oraz pozbawiania odznak związkowych określa regulamin uchwalony przez Krajową Radę.
4. Członek PZD może również być wyróżniony dyplomami uznania i listami pochwalnymi lub w inny sposób.

ROZDZIAŁ X

Składka członkowska i opłaty ogrodowe

§ 143

1. Członek PZD uiszcza corocznie w terminie do 30 czerwca składkę członkowską w wysokości uchwalonej przez Krajową Radę PZD na dany rok kalendarzowy. W przypadku gdy członka-

mi PZD są oboje małżonkowie, każdy z nich opłaca składkę w wysokości 50%.

2. Składka członkowska jest przeznaczona na realizację celów statutowych PZD i podlega podziałowi według zasad określonych przez Krajową Radę PZD.
3. Wysokość składki członkowskiej ustala Krajowa Rada w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością głosów, określając jednocześnie podział wpływów ze składki pomiędzy jednostki organizacyjne PZD.

§ 144

1. Działkowiec jest obowiązany uczestniczyć w pokrywaniu kosztów funkcjonowania ROD w częściach przypadających na jego działkę, przez uiszczanie opłat ogrodowych.
2. Opłaty ogrodowe są uchwalane corocznie przez walne zebranie, które określa wysokość lub sposób wyliczenia tych opłat oraz termin jej uiszczenia, jednak nie później niż do 30 czerwca.
3. Na koszty funkcjonowania ROD składają się w szczególności:
 - 1) wydatki na inwestycje, remonty i bieżącą konserwację infrastruktury ogrodowej;
 - 2) opłaty za dostawę energii elektrycznej i ciepłej, gazu i wody, w części dotyczącej terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej;
 - 3) ubezpieczenia, podatki i inne opłaty publicznoprawne;
 - 4) wydatki na utrzymanie porządku i czystości;
 - 5) wydatki związane z zarządzaniem ROD.
4. Właściwy okręgowy zarząd może podjąć uchwałę obowiązującą działkowców z określonego ROD do uiszczenia opłaty ogrodowej na pokrycie kosztów wynikających z tytułu prawnego do nieruchomości zajętej przez ROD, a w szczególności opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste. Postanowienia ust. 2 stosuje się odpowiednio.
5. Jeżeli działkowiec nie uiszcza opłat ogrodowych w całości lub w części, może zwolnić się od tego obowiązku także w ten sposób, że za zgodą zarządu ROD bezpłatnie wykona osobiście lub poprzez osobę bliską prace na rzecz ROD odpowiadające wartości zobowiązania z tytułu opłat ogrodowych, o ile walne zebranie dopuści taką możliwość w drodze uchwały. Walne zebranie określa w takiej uchwale w szczególności rodzaje prac do wykonania, stawki

godzinowe za ich wykonanie oraz zasady organizacji prac. Realizacja uchwały należy do zarządu ROD.

§ 145

1. Uchwalając opłaty ogrodowe walne zebranie uwzględnia koszty ponoszone przez ROD z tytułu partycypacji w finansowaniu działalności prowadzonej przez jednostkę okręgową i krajową PZD na rzecz ROD i działkowców.
2. Partycypację, o której mowa w ust. 1, określa uchwała Krajowej Rady.

§ 146

1. Zarząd ROD zawiadamia działkowców o zmianie wysokości opłat ogrodowych poprzez zamieszczenie informacji w miejscu umożliwiającym każdemu działkowcowi zapoznanie się z tą informacją, a w szczególności poprzez jej zamieszczenie na tablicy informacyjnej lub stronie internetowej ROD.
2. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, zarząd ROD dokonuje co najmniej 14 dni przed upływem terminu do wnoszenia opłat ogrodowych, nie później jednak niż do końca miesiąca poprzedzającego ten termin.

§ 147

1. W roku nabycia prawa do działki działkowiec uiszcza opłaty ogrodowe uchwalone przez walne zebranie, z tym że:
 - 1) opłatę ogrodową przeznaczoną na pokrycie wydatków, o których mowa w § 144 ust. 3 pkt 1, podwyższoną o kwotę określoną przez zarząd ROD; kwota ta nie może przekroczyć wartości infrastruktury ogrodowej przypadającej na jedną działkę w ROD,
 - 2) opłatę ogrodową przeznaczoną na pokrycie wydatków, o których mowa w § 144 ust. 3 pkt 5, podwyższoną o kwotę określoną przez okręgową radę PZD; kwota ta nie może przekroczyć 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w obowiązujących przepisach.
2. Podział wpływów pochodzących z podwyższenia opłat ogrodowych, zgodnie z ust. 1 pkt 2, określa uchwała Krajowej Rady.
3. Postanowień ust. 1 pkt 1 i 2 nie stosuje się do działkowca, który prawo do działki nabył w ramach uprawnień do działki zamiennej w związku z likwidacją ROD lub jego części

oraz w drodze zamiany praw do działek w tym samym ROD.

4. Postanowień ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do działkowca, który nabył prawo do działki po osobie bliskiej.
5. Postanowień ust. 1 pkt 1 i 2 nie stosuje się do działkowca, który nabył prawo do działki swojego współmałżonka albo nabył prawo do działki po zmarłym małżonku.

§ 148

1. Z zastrzeżeniem obowiązku określonego w § 147 ust. 1 pkt 1 i 2, w roku nabycia prawa do działki działkowiec jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłat ogrodowych do wysokości uiszczonych za ten rok opłat ogrodowych przypadających na działkę.
2. Małżonkowie posiadający wspólnie prawo do działki opłacają opłaty ogrodowe w wymiarze przypadającym na jedną działkę.

§ 149

1. Zarząd ROD przyjmuje od działkowców wszystkie wpłaty na konto bankowe.
2. W uzasadnionych przypadkach działkowiec może dokonać wpłaty do kasy ROD na zasadach określonych w przepisach związkowych.

§ 150

1. W przypadku nie opłacenia w terminie do 30 czerwca składki członkowskiej lub opłat ogrodowych w ustalonym przez walne zebranie ROD terminie, zarząd ROD obowiązany jest naliczać odsetki ustawowe za opóźnienie licząc od dnia następnego po ustalonym terminie.
2. Jeżeli dzień oznaczony jako termin wpłaty przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub sobotę, termin upływa dnia następnego, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

ROZDZIAŁ XI

Majątek i Fundusze PZD

§ 151

1. Majątek PZD stanowią: nieruchomości, ruchomości, środki pieniężne oraz inne prawa majątkowe.
2. Majątek PZD powstaje ze składek członkowskich, opłat ogrodowych, dotacji, daro-

wizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku PZD oraz z ofiarności publicznej.

3. Majątek PZD nie podlega podziałowi między jego członków.

§ 152

Środki pieniężne pochodzące ze składek członkowskich, opłat ogrodowych, darowizn, spadków, zapisów i innych źródeł stanowią podstawę funkcjonowania wszystkich jednostek organizacyjnych PZD w celu realizacji zadań PZD określonych ustawą i niniejszym statutem.

§ 153

Funduszami PZD są:

- 1) fundusz statutowy,
- 2) fundusze celowe.

§ 154

1. Fundusz statutowy tworzy się we wszystkich jednostkach organizacyjnych PZD.
2. Fundusz statutowy jest podstawowym funduszem jednostek organizacyjnych PZD przeznaczonym na finansowanie działalności statutowej prowadzonej przez te jednostki.
3. Szczegółowe zasady funkcjonowania funduszu statutowego określa uchwała Krajowej Rady.

§ 155

1. Krajowa Rada w drodze uchwały może utworzyć fundusze celowe przeznaczone na finansowanie wyodrębnionej sfery działalności statutowej PZD.
2. Uchwałą, o której mowa w ust. 1, określa szczegółowe zasady funkcjonowania funduszu celowego.

§ 156

1. Jednostki organizacyjne PZD wydatkują środki finansowe na podstawie rocznych preliminarzy finansowych obejmujących rok obrotowy.
2. Rokiem obrotowym w PZD jest rok kalendarzowy.
3. Dysponentem funduszy jest odpowiedni organ zarządzający.
4. Nadzór nad prawidłowym wykorzystaniem funduszy w jednostkach organizacyjnych PZD sprawuje odpowiednia komisja rewizyjna.
5. Jednostki organizacyjne PZD prowadzą rachunkowość na zasadach określonych w prze-

pisach powszechnie obowiązujących oraz przez Zakładowy Plan Kont PZD uchwalony przez Krajowy Zarząd.

ROZDZIAŁ XII

Ewidencje i rejestry

§ 157

1. Zarząd ROD prowadzi ewidencję działek w ROD.
2. Ewidencja działek obejmuje:
 - 1) numer porządkowy działki,
 - 2) powierzchnię działki,
 - 3) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania osoby lub osób, którym przysługuje prawo do działki w ROD i rodzaj tego prawa.
3. Ewidencję działek prowadzi się w formie pisemnej lub elektronicznej pozwalającej na sporządzanie wydruków.

§ 158

1. Podstawę wpisu do ewidencji działek stanowi dokument potwierdzający nabycie prawa do działki w ROD.
2. Podstawę wykreślenia z ewidencji stanowi dokument potwierdzający wygaśnięcie prawa do działki w ROD.

§ 159

1. Dla każdej działki w ROD prowadzi się oddzielne akta ewidencyjne.
2. Akta ewidencyjne składają się w szczególności z dokumentów będących podstawą dokonania wpisu do ewidencji działek, zmiany jego treści, wniosków o wydanie wypisu, korespondencji ogólnej oraz dokumentów dotyczących zmiany wpisu lub wykreślenia z ewidencji działek.

§ 160

1. Działkowiec zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia zarządu ROD w formie pisemnej o zmianie swojego miejsca zamieszkania w celu aktualizacji wpisu w ewidencji działek.
2. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, korespondencja skierowana do działkowca na adres ujawniony w ewidencji działek, po jej zwrocie przez pocztę, uważana jest za skutecznie doręczoną.

§ 161

Szczegółowe zasady funkcjonowania ewidencji działek określa uchwała Krajowego Zarządu.

§ 162

1. PZD prowadzi rejestry:
 - 1) Członków PZD,
 - 2) Członków Organów PZD,
 - 3) Rodzinnych Ogrodów Działkowych.
2. Zasady prowadzenia i funkcjonowania rejestrów, o których mowa w ust. 1, określa uchwała Krajowego Zarządu.

ROZDZIAŁ XIII

Postanowienia przejściowe i końcowe

§ 163

Zmiany w statucie lub uchwalenie nowego może dokonać Krajowy Zjazd Delegatów większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy delegatów.

§ 164

1. Rozwiązanie PZD następuje na podstawie uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów większością 3/4 głosów wybranych delegatów podjętej na wniosek co najmniej 3/4 okręgowych zjazdów delegatów.
2. Uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów o rozwiązaniu PZD określa sposób przeprowadzenia likwidacji oraz przeznaczenie majątku PZD.
3. Likwidatorami PZD są Prezes PZD i pierwszy wiceprezes PZD, chyba że uchwała, o której mowa w ust. 2, stanowi inaczej.

§ 165

Z dniem wejścia w życie niniejszego statutu wszystkie jednostki i organy PZD działają według zasad i kompetencji przez niego określonych.

§ 166

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 oraz § 168 ust. 3, osoby wchodzące, w dniu uchwalenia niniejszego statutu, w skład organów PZD, zachowują swoje mandaty jako członkowie właściwych organów PZD oraz dotychczasowe funkcje.
2. Osoby wchodzące, w dniu uchwalenia niniejszego statutu, w skład Prezydium Krajowej Rady w rozumieniu dotychczas obowiązujące-

- go statutu, wchodzi w skład Prezydium Krajowej Rady w rozumieniu niniejszego statutu.
3. Z dniem uchwalenia niniejszego statutu osoby pełniące funkcję skarbnika oraz sekretarza wybranych przez Krajową Radę PZD, stają się odpowiednio Skarbnikiem PZD i Sekretarzem PZD.
 4. W terminie 3 miesięcy od uchwalenia statutu, Krajowa Rada PZD, okręgowe zarządy PZD oraz zarządy ROD dokonają wyboru odpowiednio: pierwszego wiceprezesa PZD, pierwszego wiceprezesa okręgowego zarządu i pierwszego wiceprezesa zarządu ROD, o ile w organie tym wybrano więcej niż jednego wiceprezesa.

§ 167

Delegaci wybrani w 2015 roku na zjazdy (konferencje), z dniem uchwalenia niniejszego statutu, zachowują swoje mandaty do czasu następnych wyborów.

§ 168

1. Do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego statutu, sto-

suje się odpowiednie postanowienia niniejszego statutu.

2. Sprawy wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszego statutu, prowadzone przez dotychczasowe komisje rozjemcze, podlegają przekazaniu do rozpatrzenia przez:
 - 1) właściwy okręgowy zarząd – w przypadku sprawy prowadzonej przez komisję rozjemczą ROD lub okręgową komisję rozjemczą jako organ odwoławczy od orzeczenia komisji rozjemczych ROD,
 - 2) Prezydium Krajowej Rady – w przypadku sprawy prowadzonej przez Krajową Komisję Rozjemczą albo okręgową komisję rozjemczą jako organ odwoławczy od uchwały okręgowego zarządu (jego prezydium).
3. Z dniem wejścia w życie niniejszego statutu rozwiązaniu ulegają Krajowa Komisja Rozjemcza, okręgowe komisje rozjemcze i komisje rozjemcze w rodzinnych ogrodach działkowych w rozumieniu dotychczas obowiązującego statutu PZD. Z tym dniem wygasają mandaty członków tych organów.
4. Do przekazania, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio § 44 ust. 2.

13) Uchwały i Stanowiska

UCHWAŁA NR 2
NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 9 grudnia 2017 r.
w sprawie rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców stwierdza, że stały rozwój rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce to kierunek działań wszystkich organów Związku, wynikający z realizacji ustawowych i statutowych obowiązków Związku oraz wyjście naprzeciw oczekiwaniom społecznym.

Wysoki potencjał, jaki posiada ogrodnictwo działkowe w Polsce, skupione w Polskim Związku Działkowców, wyrażony jest obecnie w milionie działkowych rodzin i 40 tys. ha rodzinnych ogrodów działkowych.

Potencjał ten jednak nie zaspokaja wszystkich potrzeb. Zatem rozwój ROD to dzisiejsze oczekiwanie tysięcy polskich rodzin: od młodych małżeństw po osoby w wieku emerytalnym. Aby sprostać tym oczekiwaniom Zjazd uznaje za konieczne

opracowanie „**Programu rozwoju ROD**”. Jego przygotowanie i realizacja stały się konieczne i wymagają prowadzenia spójnej i długotrwałej polityki we współpracy z władzami publicznymi, państwowymi i samorządowymi.

Mając na względzie potrzebny rozwój rodzinnych ogrodów działkowych potwierdzony badaniami oraz stanowiskami i informacjami z okręgów, a także referatem Prezesa Związku i wystąpieniami delegatów, Zjazd postanawia:

§ 1

1. Zobowiązać Krajową Radę Polskiego Związku Działkowców do opracowania we współpracy z okręgami kompleksowego „**Programu rozwoju ROD**” z wykorzystaniem wszystkich badań, ale i z uwzględnieniem dalszych uzy-
skiwanych analiz i informacji.

2. Przyjąć w Programie mechanizmy i działania dla wszystkich struktur Polskiego Związku Działkowców.
3. Uznać, że Program rozwoju powinien być długotrwały i stać się stałym zadaniem Związku i jego struktur.
4. Zobowiązać Krajową Radę Polskiego Związku Działkowców do przygotowania, w oparciu o opracowany Program, wszelkich niezbędnych zasad, przepisów i dokumentów systemowych umożliwiających realizację tego Programu.
5. Włączyć do realizacji Programu kolegia prezesów, które są najlepszym przedstawicielem wspólnych interesów ogrodów działkowych i działkowców w stosunku do samorządów i organizacji społecznych współpracujących w realizacji zadań Związku.
6. Uznać za nieodzowny w realizacji Programu współdział rodzin działkowych, który odnosić się będzie do spraw organizacyjnych, wykonawczych, a szczególnie finansowych.
7. Objąć szeroką promocją medialną Program oraz jego realizację.

§ 2

Przedstawić Program władzom publicznym na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym, a także uzyskać ich poparcie i pomoc w jego realizacji.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Tradycją ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce, w tym szczególnie Polskiego Związku Działkowców, jest rozwój rodzinnych ogrodów działkowych na miarę potrzeb społeczeństwa. Wynika to ze 120-letniej tradycji ogrodnictwa, doświadczenia, które posiada Polski Związek Działkowców, a także roli Związku w sprawie rozwoju ROD zapisanej ustawie i statucie Polskiego Związku Działkowców.

Związek musi postawić silny nacisk na rozwój ogrodnictwa działkowego w Polsce. Jesteśmy to winni społeczeństwu. Zwłaszcza że w ostatnim czasie obserwujemy duże zapotrzebowanie na działki, w szczególności w dużych i średnich miastach. Jest to temat, który coraz częściej pojawia

się w doniesieniach medialnych, publicystycznej prasie ogólnokrajowej, a także w mediach społecznościowych.

Badania przeprowadzone przez Polski Związek Działkowców pokazały, że liczba rodzinnych ogrodów działkowych w średnich i dużych miastach nie jest wystarczająca. Dlatego rozwój jest potrzebny i winien być realizowany tam, gdzie występuje zapotrzebowanie na działki. Fakt ten potwierdziła również zamieszczona przez Krajową Radę Polskiego Związku Działkowców ankieta na Facebooku. Wyniki tych badań mogą stać się punktem wyjścia do opracowania Programu rozwoju ogrodów działkowych.

Na rozwój należy spojrzeć z szerszej perspektywy. Najlepszym wyjściem byłoby budowanie ogrodów blisko miejsca zamieszkania, ale możliwości niekiedy są bardzo ograniczone. Trzeba więc z nimi wychodzić poza miasta. W tych sprawach nieodzowna będzie niekiedy współpraca między okręgowymi zarządami.

Wszystko zależy od zaangażowania, determinacji i podejmowanych działań, ale i postawy samorządów w konkretnych miastach. Dlatego też w wielu przypadkach zadaniem organów Polskiego Związku Działkowców będzie przekonanie władz samorządowych, że rozwój rodzinnych ogrodów działkowych jest konieczny, potrzebny i możliwy. W niektórych miastach może nie będzie możliwości budowy nowych ogrodów, ale będzie możliwość powiększania obecnych ogrodów.

Realizacja Programu to działanie na rzecz rodziny, więc należy oczekiwać na pomoc ze strony władz państwowych i samorządowych, których obecna polityka nastawiona jest na rodzinę.

Istotne jest włączenie do przygotowania i realizacji Programu rozwoju ogrodów działkowych wszystkich struktur Związku, poczynając od zarządów ROD przez kolegia prezesów, okręgi a na Krajowej Radzie kończąc. W jego realizację muszą włączyć się także przyszli działkowcy.

Program winien być aktywnie promowany w mediach związkowych, lokalnych, w prasie, oraz na portalach społecznościowych.

W świetle powyższego, opracowanie „**Programu rozwoju ROD**” i jego realizacja znajduje pełne uzasadnienie.

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

STANOWISKO
NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW

z dnia 9 grudnia 2017 r.

w sprawie roszczeń do gruntów rodzinnych ogrodów działkowych
i znaczenia ustawy reprivatyzacyjnej

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd uznaje, że w dalszym ciągu jednym z kluczowych zadań Polskiego Związku Działkowców powinna być obrona gruntów rodzinnych ogrodów działkowych przed zgłaszanymi roszczeniami.

Ostatnie badanie wykazało, że problem roszczeń jest naprawdę poważny i wymaga dużo uwagi i zaangażowania. Aktualnie objętych jest nimi 330 ROD o powierzchni blisko 878 ha i liczbie działek rodzinnych – ponad 20 tys., z czego aż 2/3 roszczeń realizowanych jest na drodze postępowania sądowego i administracyjnego. Żądania w zakresie gruntów zgłaszane są przede wszystkim przez osoby fizyczne. Nie brakuje jednak wystąpień innych podmiotów. Dużą grupę stanowią też roszczenia jednostek samorządu terytorialnego oraz Skarbu Państwa, których od wejścia w życie ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych stopniowo ubywa dzięki decyzjom potwierdzającym użytkowanie PZD wydawanym na podstawie art. 75 i art. 76. Mimo zaangażowania PZD wiele spraw kończy się jednak negatywnymi rozstrzygnięciami zwłaszcza dla ogrodów w dużych miastach, takich jak Kraków, Poznań, Warszawa, Lublin, Katowice, Łódź czy Rzeszów. Wciąż pojawiają się też nowe, rodzące poważne skutki finansowe i społeczne.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd stwierdza, że Polski Związek Działkowców będzie dalej pomagał rodzinnym ogrodom działkowym objętym roszczeniami. Tak jak dotychczas będzie monitorował stan prawny gruntów ogrodów, podejmował działania na rzecz jego regulacji, bronił ogrody w postępowaniach sądowych i administracyjnych, prowadził negocjacje z podmiotami zgłaszającymi roszczenia oraz z władzami gmin i miast na temat wykupu, zamiany czy też zasiedzenia, celem zachowania dalszego istnienia ROD.

Musimy uświadomić sobie jednak, że nie wszystkie sprawy roszczeniowe zakończą się sukcesem. Sądy/organy administracji wydają i będą wydawały niekorzystne orzeczenia, zwłaszcza gdy

będzie brakowało podstawowych dokumentów związanych ze stanem prawnym gruntu. Zaniebdania w dokumentacji dotyczącej ROD są często niezawinione przez jednostki organizacyjne PZD. Ogrody powstawały bowiem żywiołowo, przez 120 lat. Początkowo były tworzone przez gminy i zakłady pracy, które nie przywiązywały uwagi do dokumentacji związanej z ogrodem, a która to obecnie ma strategiczne znaczenie dla wykazania legalności korzystania przez Związek i działkowców z terenów ogrodów czy też obalenia praw innych podmiotów. Brak dokumentacji źródłowej, jak również nieprawidłowości w przejmowaniu, wywłaszczaniu i przekazywaniu gruntów pod ogrody działkowe to jedne z głównych przyczyn roszczeń.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zajmuje stanowisko, że w każdej sprawie roszczeniowej należy bronić interesów ROD i działkowców. Nie wolno dopuszczać, aby wskutek błędów urzędniczych i zaniedbań grunty ogrodów były zwracane na rzecz dawnych właścicieli bądź ich następców prawnych, kosztem krzywdy tysięcy działkowców. Poza dotychczasowymi działaniami i metodami Związku, które są słuszne i prawidłowe, Polski Związek Działkowców powinien nawiązać ściślejszą i stałą współpracę z samorządami, które również są narażone na skutki roszczeń do gruntów ROD (utrata własności nieruchomości, konieczność większego zaangażowania, w tym obsługi prawnej spraw roszczeniowych, obowiązek wypłaty odszkodowań na rzecz PZD i działkowców na podstawie art. 25 i art. 26 ustawy o ROD czy też odszkodowań w postępowaniach regresowych, utrata zaufania obywateli do Państwa i stanowionego prawa). Polski Związek Działkowców powinien kontynuować działania związane ze stworzeniem własnej służby prawnej, na miarę potrzeb występujących w PZD. Działkowcom, którzy wskutek roszczenia zostali zmuszeni do opuszczenia działki, Związek powinien pomóc w uzyskaniu odszkodowania za nasadzenia, urządzenia i obiekty, a także wesprzeć w postępowaniach sądowych związanych z zapłatą za bezumowne korzystanie. Winien również dążyć do zapewnienia działek zamiennych, najlepiej na

pozyskanym w tym celu nowym rodzinnym ogrodzie działkowym czy też podejmować starania na rzecz pozyskania środków finansowych na odtworzenie infrastruktury ogrodowej, która musiała być usunięta z częściowo likwidowanego ogrodu roszczeniowego.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd stwierdza, że niezbędne jest również zaangażowanie Związku w prace nad tzw. dużą ustawą repriwatyzacyjną, która pozbawia byłych właścicieli gruntów i ich spadkobierców prawa do uzyskania zwrotu „w naturze” gruntów przejętych przez Skarb Państwa/

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

gminę na mocy przepisów tzw. nacjonalizacyjnych i wywłaszczeniowych (w zamian za rekompensatę/odszkodowanie). Polski Związek Działkowców powinien przedstawić m.in. w Sejmie problem roszczeń do gruntów ROD i jego skutki celem doprowadzenia do uchwalenia przez polskiego ustawodawcę rozwiązań prawnych zabezpieczających w pełni interesy rodzinnych ogrodów działkowych i działkowców.

Nadzwyczajny
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

STANOWISKO
NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 9 grudnia 2017 r.
w sprawie szerszego otwarcia Polskiego Związku Działkowców
na Rodzinne Ogrody Działkowe i działkowców

Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZD stwierdza, że Polski Związek Działkowców jest organizacją zrzeszającą działkowców, dlatego jego rola, zadania i działania muszą być ukierunkowane na rzecz działkowców. Te cele PZD potwierdzają odpowiednie zapisy w statucie PZD, regulaminie ROD i w wewnątrzorganizacyjnych uchwałach systemowych. Zmieniające się potrzeby i rzeczywistość wymagają ciągłego ulepszania podejmowanych w interesie działkowców i ogrodów działań oraz udzielanej pomocy.

Zjazd stwierdza, że otwarcie Związku na działkowców i ROD odnosi się do Krajowej Rady oraz okręgów i nie sprowadza się tylko do zapisu w statucie PZD, czy w innych aktach prawnych regulujących funkcjonowanie Związku. Chodzi o obecność tych organów w ogrodach, o życie ich problemami i pomoc w rozwiązywaniu tychże, służenie poradnictwem we wszystkich niezbędnych dziedzinach, szukanie pomocy dla ROD w samorządach i wszędzie tam, gdzie tę pomoc można uzyskać, zarówno w zakresie wizerunku ogrodów, jak i zdobywania pomocy finansowej. Konieczne

jest uzyskanie takiego efektu, żeby zarządy i działkowcy, nie tylko mieli świadomość, że organy wyższe są dla nich i z nimi, ale przede wszystkim doświadczyli tego. Żeby to osiągnąć, potrzebna jest obecność tych organów w ogrodach. Nie chodzi tu tylko o uczestnictwo w walnych zebraniach, ale o pracę na rzecz ROD i czerpanie wiedzy o ich potrzebach. Dotyczy to zarówno działaczy okręgowych, krajowych i instruktorów SSI, jak i inspektorów ds. inwestycyjnych, terenowo-prawnych i instruktorów ogrodniczych.

Jednym z najważniejszych zagadnień, do których Związek przywiązuje ogromną wagę, są walne zebrania w ROD. Jest to najwyższy organ w ogrodzie złożony wyłącznie z członków Związku decydujący o jego funkcjonowaniu oraz rozwoju. Istotne są podejmowane tam decyzje dotyczące inwestycji i remontów infrastruktury ogrodowej. Szersze otwarcie to również pomoc w ich planowaniu, wykonawstwie oraz w pozyskiwaniu środków finansowych, w tym korzystaniu z dotacji gminnych. Wyraża się to w niesieniu praktycznej i bezpośredniej współpracy ze strony okręgowych

służb inwestycyjnych i terenowo-prawnych na rzecz realizowanych zadań przez zarządy ROD.

Szczególną jednak rolę w szerszym otwarciu PZD na ROD przypisać należy radcom prawnym i prawnikom biur okręgów, którzy mogą służyć swoją wiedzą prowadząc systematyczne szkolenia dla członków organów ogrodowych, reprezentując je w sprawach prawnych, udzielając porad i będąc obecnym w ogrodach. Wychodząc naprzeciw potrzebom działkowców oraz zarządów rodzinnych ogrodów działkowych, Prezydium Krajowej Rady PZD podjęło uchwałę w *sprawie obsługi prawnej dla ROD*. Okręgi PZD prowadzą telefoniczne dyżury prawne w swoich biurach, z których mogą skorzystać wszyscy działkowcy oraz członkowie zarządów ROD należących do PZD. Dzięki temu na bieżąco są wyjaśniane pojawiające się wątpliwości wynikające z funkcjonowania w zgodzie z przepisami prawnymi obowiązującymi w PZD. Jest to bardzo istotna forma pomocy ogrodom, bo wsparcie w sprawach prawnych, będzie skutkowało bezpieczeństwem nie tylko danego ogrodu, ale również Związku. Poprawieniu bezpieczeństwa prawnego ma również służyć jedna ze zmian zaproponowanych w statucie PZD – kontrola poprawności i zasadności pozbawiania praw do działki poprzez wprowadzenie mechanizmu wewnątrzorganizacyjnego, jako narzędzia prewencji.

Funkcjonowanie całego ogrodu zależy od podstawy, zaangażowania oraz wiedzy członków organów ogrodowych i działkowców. Tylko dobrze działające organy ogrodowe, stosunki panujące

w ogrodach, dobra współpraca z działkowcami, ich wspólne zintegrowanie, a także pomoc nadrzędnych struktur, mogą się przyczynić do rozwoju ogrodów działkowych dla wspólnego dobra działkowych rodzin i społeczności lokalnych, ale również obronić je przed zewnętrznymi i wewnętrznymi zagrożeniami. Nie bez znaczenia jest też wykorzystanie kontaktów poprzez wszystkie media związkowe.

Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZD uznaje, że w działalności Związku to rodzinne ogrody działkowe, a w nich zarządy i działkowcy realizują podstawowe zadania Związku. Stąd zadaniem wyższych struktur PZD jest tworzenie zarządom warunków do pracy, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu spraw, z jakimi się borykają, a działkowcom tworzenie warunków do spokojnego korzystania z uroków ich działek w rodzinnych ogrodach działkowych.

Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZD podkreśla, że zadaniem tego stanowiska jest przekazanie nowego spojrzenia wszystkim, którzy działają dla dobra ROD i działkowców. Działania organów Związku powinny przynieść efekt w postaci aktywizacji zarządów, działkowców, właściwego zagospodarowania i funkcjonowania ROD i działek, ale ma też pomóc w krzewieniu tej aktywności i w prowadzeniu ROD.

Nadzwyczajny
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

STANOWISKO
NADZWYCAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 9 grudnia 2017 r.
w sprawie szerszego otwierania ROD na potrzeby społeczeństwa

Ogrodnictwo działkowe w Polsce istnieje już od 120 lat. W tym czasie ogrody ewoluowały, zmieniając swój charakter i rolę, jaką odgrywają zarówno dla ich użytkowników, jak i całej społeczności lokalnej. Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd

Polskiego Związku Działkowców podkreśla, że idea, która przyświecała prekursorom ogrodów działkowych, jest wciąż aktualna, a ogrody nieustająco odkrywają przed nami swoje możliwości i udowadniają, jak bardzo są potrzebne i atrak-

cyjne także obecnie. Wiek temu najważniejszym celem ogrodów było ekonomiczne wsparcie dla rodzin. Uprawy pomagały odciążyć domowe budżety. Dziś aspekt ekonomiczny nie odgrywa już decydującego znaczenia, choć owoce i warzywa pozyskiwane z działek wciąż są cenione, np. za ich walory ekologiczne. Rola Rodzinnych Ogrodów Działkowych przestała ograniczać się już do zaspokajania potrzeb tylko ich użytkowników. Polski Związek Działkowców jest organizacją społeczną, a rodzinne ogrody działkowe są urządzeniami użyteczności publicznej, które przeznaczone są nie tylko dla działkowców, ale także dla całego społeczeństwa. Spełniają pozytywną funkcję w tworzeniu warunków życia społeczności lokalnych i działkowych rodzin, a także służą prowadzeniu szerokiej działalności na rzecz wspólnoty lokalnej. Współczesne ogrody to miejsca, gdzie w sposób niespotykany dotąd rozwijają się więzi społeczne, do czego przyczyniają się m.in. tereny wspólne w ROD, które służą jako miejsce codziennych czy weekendowych spotkań, spacerów, sportowych aktywności, ale również i dłuższego wypoczynku. Z kolei działka ma szczególne znaczenie dla integracji wielopokoleniowej rodziny, wychowania dzieci i młodzieży, zachowania aktywności i zdrowia ludzi starszych oraz poprawy warunków bytowych rodzin.

Zjazd zauważa, że ustawa o ROD z 13 grudnia 2013 roku, w artykule 26, nałożyła na PZD niezwykle trudne zadanie polegające na prowadzeniu m.in. działalności społecznej i wychowawczej na rzecz członków PZD, ich rodzin oraz społeczności lokalnych. Nie ulega wątpliwości, że umieszczając ten zapis w ustawie, wzięto pod uwagę, iż PZD posiada w tej mierze niezwykle bogaty dorobek. Ma również szczególne możliwości i predyspozycje do realizacji pożytecznych zadań na rzecz całego społeczeństwa. Prowadzenie terenów zielonych, jakimi są ogrody działkowe, stwarza całe spektrum możliwości podjęcia wielu inicjatyw dla różnych grup społecznych. Dotyczy to zwłaszcza tych grup, które wymagają szczególnego wsparcia. Wśród nich można wymienić emerytów, rencistów, niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzież.

Zjazd podkreśla, że realizując swoje podstawowe cele, Polski Związek Działkowców inicjuje i realizuje w ogrodach działania prospołeczne i wychowawcze. Działalność ta miała miejsce w większym lub mniejszym stopniu praktycznie od samego początku istnienia ogrodów. Formy takich działań są różnorodne. Można, chociażby wymienić kluby seniora i koła specjalistyczne

w domach działkowca, działalność socjalno-edukacyjną w porozumieniu ze szkołami, współpracę z domami dziecka, małe formy wczasów dla seniorów i dzieci, przekazywanie nadwyżek plonów, a także pomoc rzeczową i finansową kierowaną przede wszystkim do najuboższych.

Zjazd przypomina, iż na początku 2016 roku PZD przyjął Otwarty Program Społecznego Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych, w którym przewidziane zostały różne formy pracy i współpracy zarządów ROD z władzami i mieszkańcami miast w celu przybliżenia ROD społecznościom lokalnym. Wstępna ocena tego programu wskazuje, iż jest on niezwykle pozytywnie przyjmowany przez zarządy ROD i działkowców, a także bardzo dobrze oceniany przez instytucje, samorządy i mieszkańców miast. Świadczą o tym licznie tworzone w ogrodach inicjatywy, zarówno edukacyjne skierowane do dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej, jak i inne tego typu zajęcia dla osób w różnym wieku. Ogrody organizują czas seniorom, tworzą przestrzeń wypoczynku i kontaktu z przyrodą podopiecznym domów dziecka, a także osobom o szczególnych potrzebach. W ogrodach organizowane są imprezy kulturalne i integracyjne, pikniki, festyny i coroczne działkowe dożynki pod nazwą „Dni Działkowca”. Podejmowana jest współpraca z domami kultury oraz innymi placówkami i organizacjami o celach społecznych i wychowawczych. To wreszcie specjalne programy wspierające aktywność dzieci i młodzieży na terenie ogrodu działkowego – wczasy na działkach dla wychowanków domów dziecka, imprezy okolicznościowe dla najmłodszych, współpraca ze szkołami, materialna pomoc domom dziecka, a także koła młodych działkowców popularyzujące wśród dzieci i młodzieży wiedzę ogrodniczą i ekologiczną. Liczba osób, a szczególnie placówek, które korzystają z pracy społecznej aktywu PZD i ofiarności działkowców, z roku na rok zwiększa się, a w wielu miejscowościach PZD jest największą organizacją lub nawet jedyną, która niesie pomoc innym.

Zjazd uznaje, że dotychczasowa działalność struktur Polskiego Związku Działkowców związana z szerszym otwieraniem ROD na potrzeby społeczeństwa jest realizowana dobrze. Zjazd uważa, że Związek winien w dalszym ciągu skupiać się na społecznym rozwoju ogrodów działkowych, a także ich otwieraniu oraz przekształcaniu w miejsca otwarte, dostępne dla wszystkich, które są alternatywą dla miejskich parków. Dzięki temu ogrody będą jeszcze lepiej służyły miastom i całemu społeczeństwu.

Dlatego Zjazd pragnie zachęcić wszystkich swoich działaczy na różnych szczeblach struktury związkowej do włączenia się w realizację tych celów, które jasno zostały wytyczone w programie działania PZD. Zdaniem Zjazdu, przyszłość ogrodów to ich nieustający rozwój oraz dalsze wzmacnianie prężnej działalności społecznej i wychowawczej. Ponadto Zjazd wyraża przekonanie, iż ogrody muszą ewoluować w kierunku zagospodarowanej przestrzeni miejskiej przez szersze udostępnienie działek dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnych. Nie ulega wątpliwości, iż należy udostępnić ROD szerszemu ogółowi, choć już dzisiaj z działek i ogrodów korzysta o wiele więcej osób niż tylko rodziny działkowców. W związku z tym PZD powinien wychodzić z szeroką informacją o możliwościach wykorzystania ogrodów oraz ich infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym nawiązywaniu

porozumienia z gminami, gdzie można szukać środków na dofinansowanie ogrodów w celu realizacji tych zadań.

Zjazd uważa także, iż Polski Związek Działkowców musi wpisywać się swoimi programami w programy gminne w zakresie ograniczania bezdomności, przeciwdziałania wykluczeniu, a także polityki senioralnej, ekologicznej i oświatowej.

Ogrody działkowe to ciągle nie do końca odkryta tajemnica, jeśli chodzi o ich znaczenie oraz możliwości, które w sobie kryją. Zjazd jest przekonany, że misją współczesnych ogrodów działkowych stała się służba społeczeństwu, by poprawiać jakość życia ludzi, by mogli oni osiągać więcej, czuć się lepiej i żyć dłużej.

Nadzwyczajny
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

STANOWISKO
NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 9 grudnia 2017 r.
w sprawie współpracy rodzinnych ogrodów działkowych
z organizacjami pozarządowymi

Polski Związek Działkowców jest jedną z największych organizacji pozarządowych w Polsce. Kontynuuje przeszło 120-letnią tradycję ruchu ogrodnictwa działkowego – dziedziny życia opartej na pracy społecznej i tworzeniu wspólnoty służącej nie tylko członkom naszej organizacji, ale i ogółowi społeczeństwa.

Historia ogrodnictwa działkowego dowodzi jednoznacznie – otwarcie ogrodów na szersze, aniżeli tylko działkowców, potrzeby, stanowi istotny element idei, którą realizuje nasz ruch. Z kolei doświadczenia, zwłaszcza te z ostatnich lat, gdy prowadziliśmy walkę o zachowanie bytu ogrodów działkowych w polskich miastach, wskazują, że dla Polskiego Związku Działkowców naturalnymi partnerami do współpracy, która nie tylko owocuje pełniejszym wykorzystaniem potencjału ROD, ale

służy umocnieniu bezpieczeństwa i bytu ogrodów, są organizacje pozarządowe. Dotyczy to każdego poziomu naszej organizacji: krajowego, okręgowego, a zwłaszcza rodzinnych ogrodów działkowych.

Beneficjentami współdziałania jednostek PZD z innymi organizacjami nie są tylko działkowcy. Szereg projektów realizowanych z partnerami społecznymi skierowanych jest bowiem do dzieci, osób starszych, czy też szeroko rozumianej grupy osób potrzebujących wsparcia. Związek współuczestniczył również w realizacji inicjatyw o charakterze ekologicznym i edukacyjnym. Wszystko to sprawia, że już dziś możemy chwalić się licznymi sukcesami na tej płaszczyźnie. Jednak biorąc pod uwagę potencjał, jaki drzemie w ogrodach, możliwe jest znaczące zwiększenie tego typu ak-

tywności. Choć niejednokrotnie sami zdajemy się nie doceniać tego faktu, to nasza organizacja posiada liczne walory, żeby nie powiedzieć „aktywa”, które czynią ją niezwykle atrakcyjnym partnerem dla innych podmiotów z tzw. trzeciego sektora.

Największym z nich są ludzie. Doświadczenia polskie, ale i innych krajów, w których obywatele powszechniej uczestniczą w działalności ruchów pozarządowych, wskazują, że wśród działkowców można znaleźć liczną grupę osób gotowych zaangażować się w realizację projektów opartych o pracę społeczną. Przemawia za tym nie tylko liczebność naszego środowiska, ale i jego specyficzne cechy. Pomijając oczywisty fakt, że dbałością o działki, działkowcy dają dowód swej pracowitości, to w tym kontekście, jako atut jawi się również stosunkowo wysoka średnia wieku i ponadprzeciętny odsetek emerytów. Paradoksalnie bowiem, wysoki udział osób, które zakończyły już aktywność zawodową, czyni z działkowców wręcz modelowe środowisko do realizacji projektów przez organizacje pozarządowe. W Europie powszechnym jest bowiem zjawisko, że emerytura to okres wzmożonej aktywności w organizacjach pozarządowych. Coraz dłuższe życie sprawia, że osoby uwolnione od obowiązków zawodowych, ale nadal zdolne do aktywności, poświęcają swój czas i bogactwo zgromadzonych doświadczeń na rzecz pracy społecznej. Zjawisko to coraz bardziej jest widoczne także w Polsce. Warto też podkreślić szeroki przekrój społeczny, wśród działkowców można znaleźć osoby o doświadczeniu i wiedzy praktycznie z każdej dziedziny życia.

Niewątpliwym atutem Polskiego Związku Działkowców jest też baza w postaci infrastruktury ogrodów. Domy działkowca, ogrodowe tereny ogólne, wreszcie działki, które zgodnie z nową ustawą mogą być udostępniane na rzecz organizacji społecznych, to wszystko atrybuty, które warto zaprezentować partnerom zewnętrznym. W wielu przypadkach aż się prosi, aby szerzej otworzyć przysłowiowe „drzwi” ogrodowych świetlic. Nierzadko wszak przez znaczną część roku stoją one puste, a mogłyby służyć jako miejsca, w których – we współpracy z partnerami zewnętrznymi – realizowane będą projekty, z pożytkiem zarówno dla działkowców, jak i pozostałych członków społeczności lokalnych. Już dziś zresztą można podać przykłady współpracy z uniwersytetami III wieku, organizowanie na bazie ROD wczasów dla seniorów, czy też imprez okolicznościowych, jak chociażby dni dziecka.

Choć takich działań można wskazać wiele, to rezerwy drżące w ROD są zdecydowanie większe i marnotrawstwem byłoby ich niewykorzystanie. Zatem na każdym szczeblu Związku należy zrealizować odpowiednie działania. Na poziomie krajowym dotyczy to w szczególności opracowania założeń polityki PZD w tym obszarze, szukania partnerów do podejmowania inicjatyw o charakterze ogólnopolskim, wreszcie tworzenia ram prawnych i ekonomicznych, a także promocji. Konieczne jest również stworzenie systemu przepływu informacji, który posłuży jako platforma wymiany doświadczeń. Na szczeblu okręgowym, poza dostosowaniem założeń polityki PZD do warunków lokalnych, najważniejsze będzie zapewnienie wsparcia merytorycznego dla ROD w działaniach podejmowanych z innymi podmiotami. Współuczestniczenie w kontaktach z partnerami, zwłaszcza zapewnienie pomocy merytorycznej w kwestiach organizacyjnych, prawnych i ekonomicznych, to obszary, w których powinny zaistnieć jednostki okręgowe PZD. Do ich zadań zaliczyć należy również inspirowanie zarządów ROD, koordynowanie ich działalności, wskazywanie partnerom zewnętrznym ogrodów, w których są warunki do realizacji prowadzonych przez nie projektów, wreszcie gromadzenie wiedzy o już zrealizowanych działaniach i ich nagłaśnianie, czyli promocja. Rolą okręgów jest także pośredniczenie w wymianie doświadczeń pomiędzy ROD oraz pomoc w pozyskiwaniu zewnętrznego wsparcia na realizację inicjatyw, np. od samorządów lokalnych.

Jednak doświadczenie wskazuje, że najważniejsze było i jest zaangażowanie na poziomie lokalnym, czyli ogrodów i kolegów prezesów ROD. Tam najlepiej można rozpoznać potrzeby i potencjał, który może posłużyć ich zaspokojeniu. To w ogrodach są ludzie, bez których realizacja najlepszych nawet inicjatyw nie będzie możliwa. Bez zaangażowania struktur terenowych, pozyskanie spośród działkowców osób gotowych poświęcić swój czas i talenty na realizację działań we współpracy z innymi organizacjami, nie jest i nigdy nie będzie możliwe. To wreszcie w ogrodach posiadamy infrastrukturę, która może posłużyć do realizacji takich przedsięwzięć, a której dysponentem i faktycznym właścicielem jest nikt inny, jak społeczność działkowców z danego ogrodu. Zatem to na szczeblu lokalnym ostatecznie zapadną najważniejsze decyzje – czy i w jakim zakresie ogrody podejmą współpracę z partnerami zewnętrznymi.

Mając świadomość skali wyzwań i potrzeb, z jakimi wiąże się realizacja takich inicjatyw, delegaci zgromadzeni na Krajowym Zjeździe uznają, że działania takie są warte wysiłku i zaangażowania całego Związku. Dlatego też Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców apeluje do wszystkich struktur naszej organizacji, a w szczególności do rodzinnych ogrodów działkowych, o podjęcie starań na rzecz szerszej współpracy z partnerami z kręgu organizacji pozarządowych. Podmioty z trzeciego sektora, chociażby ze względu na tożsamy charakter i filozofię działania, są dla ogrodów naturalnymi kandydatami do kooperacji, która zaowocuje pełniejszym wykorzystaniem możliwości ROD. Taka współ-

praca to wręcz idealny sposób na rozszerzenie, poza działkowców, kręgu beneficjentów funkcjonowania ogrodów działkowych, a przez to trwałe zakorzenienie w powszechnej świadomości znaczenia, jakie rodzinne ogrody działkowe mają dla ogółu społeczeństwa. Zatem wysiłek ten warto ponieść zarówno, ze względu na korzyści społeczne, jakimi zaowocuje taka współpraca, jak i korzyści, które w dalszej perspektywie przyniesie ona bezpośrednio dla ogrodów i samych działkowców.

Nadzwyczajny
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

STANOWISKO
NADZWYCZAJNEGO XIII KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 9 grudnia 2017 r.
w sprawie współpracy Polskiego Związku Działkowców
z samorządami lokalnymi

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 74 ust. 4 nakłada na władze publiczne obowiązek wspierania działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska. Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Polskiego Związku Działkowców stwierdza, że fundamentem współpracy Polskiego Związku Działkowców i władz lokalnych jest dobro wspólne społeczeństwa. Naszym celem jest włączenie struktur Związku w system funkcjonowania powiatu, miasta, gminy, czy dzielnicy na zasadzie równoprawnego partnerstwa. Zjazd jest przeświadczony, że tylko wspólne działania dają szansę na pełne zaspokajanie potrzeb społecznych.

Zjazd uważa, że Polski Związek Działkowców wypracował bardzo szeroki program działania w celu podniesienia skuteczności i efektywności współpracy z samorządami lokalnymi. Cały program opiera się na służbie społeczeństwu, bo czymże innym jest realizacja Otwartego Programu Społecznego Rozwoju ROD, Programu mo-

dernizacji działek w ROD, czy Unowocześnianie infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych – ROD XXI wieku. Ciągła praca nad programami rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych to najważniejsze zadanie Polskiego Związku Działkowców na współczesne czasy.

Bieżący rok mija pod hasłem 120-lecia ruchu działkowego. Historia działalności Związku pokazuje, że wspólne działania przynoszą wspaniałe efekty w postaci aktywizowania lokalnej społeczności, budowania więzi społecznych, tworzenia przestrzeni dla wspólnych działań, o czym świadczą liczne inicjatywy np.: „Wczasy na działce”, współpraca ogrodów ze szkołami i przedszkolami, nieodpłatne przekazywanie działek w użytkowanie organizacjom społecznym. W wielu ogrodach odbywają się zajęcia dla dzieci tzw. zielone szkoły, stanowiące element efektywnego i efektownego doświadczania przyrody. Wczasy na działce, kluby seniora, festyny, pikniki, czy kiermasze okolicznościowe to tylko niektóre aktywności będące przy-

kładem wspianiałej służby społeczeństwu, jednocześnie pokazujące sens wspólnej realizacji wizji rozwoju ROD.

Idea ogrodnictwa działkowego pozostaje niezmienna mimo upływu lat. Ogrody są częścią infrastruktury miejskiej, której bezpośrednim przeznaczeniem jest bieżące i nieprzerwane zaspakajanie zbiorowych potrzeb ludności dając powszechny dostęp do terenów ROD. Funkcja i rola rodzinnych ogrodów działkowych jest bardzo ważna z punktu widzenia funkcjonowania miasta i lokalnej społeczności, dlatego samorządy lokalne powinny stwarzać warunki dla powstawania nowych inicjatyw i struktur funkcjonujących na ich rzecz.

Polski Związek Działkowców realizuje swoje programy w oparciu o struktury Związku – działkowców oraz działaczy związkowych, pracowników w okręgach i Krajowej Radzie. Zjazd uznaje, że do skutecznej realizacji zamierzeń programowych niezbędna jest pomoc władz – samorządów lokalnych. Związek korzystał z takiej pomocy na przestrzeni lat, była to pomoc państwowych organów społecznych, organizacji pozarządowych, a także lokalnych grup działania. Wymiernym efektem tej pomocy jest poprawa bezpieczeństwa prawnego wielu ogrodów działkowych realizowana w oparciu o art. 75 i art. 76 ustawy o ROD. Wydane przez samorządy decyzje pozwoliły na ujawnianie w księgach wieczystych prawa użytkowania gruntów, na których funkcjonują ogrody o dotychczas nieuregulowanym stanie prawnym. Samorządy lokalne coraz lepiej rozumieją konieczność udzielania pomocy finansowej przy budowie i unowocześnianiu infrastruktury ogrodów. Dążąc do otwierania ogrodów na lokalne społeczności, widzi się potrzebę rozwijania infrastruktury pozwalającej na stworzenie dobrych warunków do korzystania z ogrodów przez odwiedzających. Samorządy miast i gmin inspirowane przez działkowców korzystają z uprawnień ustawowych i coraz częściej podejmują uchwały umożliwiające przeznaczenie środków budżetowych na potrzeby ogrodów. Za równie ważne należy uznać współpracę PZD z samorządami lokalnymi na polu organizacji różnych przedsięwzięć kulturalnych w ROD, w których uczestniczą nie tylko działkowcy, ale również są to imprezy otwarte dla mieszkańców pobliskich osiedli. Samorządy korzystają z możliwości przyznawania grantów dla ROD, czy okręgowych zarządów pozwalających organizować te imprezy na odpowiednim poziomie. Większość działkowców w ROD to nadal seniorzy. Działania na ich rzecz podejmowane przez ROD wpisują się

w miejskie programy aktywizacji seniorów. Ważne jest na tym polu wsparcie finansowe organizowanej przez ROD działalności. Ogrody dysponując zapleczem w postaci domów działkowca, dużych terenów wspólnych są pożądanym partnerem przy organizacji różnych przedsięwzięć integracyjnych.

Zjazd zauważa, że dzisiaj potrzeby Związku w służbie społeczeństwu są większe niż kiedyś, dlatego trzeba rozwijać ogrody poprzez ich skuteczną prezentację, pokazując ich znaczenie, promując programy rozwoju ROD wśród lokalnej społeczności miasta, gminy i dzielnicy tak, by stworzyć realną, trwałą wizję współpracy Związku z samorządami lokalnymi. Ponadto, należy podejmować świadome działania mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku Związku.

Współpraca struktur Związku z samorządami lokalnymi, ich konkretna pomoc w realizacji programów rozwoju ROD jest nieoceniona. Zjazd zwraca się do wszystkich struktur Związku, by zachęcać zarządy rodzinnych ogrodów działkowych oraz członków zrzeszonych w kolegiach prezesów na terenie całego kraju do rozwijania tych relacji i tworzenia nowych. Szczególną rolę należy przykładać właśnie do działaczy Związku zrzeszonych w kolegiach prezesów. Stanowią oni reprezentację ROD przed określonym samorządem terytorialnym, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi grupami działania. Pozytywna współpraca ROD z samorządem lokalnym jest istotnym warunkiem rozwoju ogrodnictwa działkowego, natomiast działacze zrzeszeni w Kolegiach stanowią nieograniczony potencjał w służbie ROD i społeczeństwu. Należy promować idee otwartych rodzinnych ogrodów działkowych, nieustannie inicjować współpracę struktur Związku z samorządami lokalnymi.

Zjazd wysoko ocenia dotychczasową współpracę struktur Związku z samorządami lokalnymi. Dzięki ponadindywidualnej realizacji celów powstała możliwość otwarcia ROD na rzecz lokalnej społeczności oraz wspólnej integracji społecznej.

Zjazd zwraca się do struktur Związku o aktywną prezentację możliwości współpracy z samorządami w sprawach wynikających z tradycji ogrodnictwa działkowego, możliwości rozwoju ROD przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb lokalnej społeczności.

Nadzwyczajny XIII Krajowy Zjazd Polskiego Związku Działkowców stwierdza, że rozwój, doskonalenie funkcjonowania oraz zachowanie rodzinnych ogrodów działkowych to wspólny priorytet. Zjazd uznaje współpracę Związku z sa-

morządami lokalnymi na wszystkich szczeblach organizacji za niezwykle ważną i potrzebną. Ogrody to wspólne dobro, miejsce wytchnienia, zielone płuca miast, które realizują ważne cele społeczno-kulturalne. Zjazd uważa, że dalsza dobra współpraca Związku z samorządami lokalnymi

przyniesie wymierne korzyści w służbie ROD oraz społeczności lokalnej.

Nadzwyczajny
XIII Krajowy Zjazd Delegatów
Polskiego Związku Działkowców

Sekretarz Zjazdu
/-/ Janusz Moszkowski

Przewodniczący Zjazdu
/-/ Joanna Mikołajczyk
/-/ Tadeusz Jarzębak

Warszawa, dnia 9 grudnia 2017 r.

14) Wystąpienie Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego na zakończenie Zjazdu

Zjazd dobiega końca, kończymy nasze obrady, ale wierzę, że wszyscy kończymy je z przekonaniem, że spełniliśmy obowiązek nałożony na nas przez działkowców. Uważam, że dokumenty, które dziś przyjęliśmy stanowią nowy etap w działalności PZD. Chciałbym podziękować wszystkim delegatom za udział, za pracę, za zaangażowanie, ale przede wszystkim za to, że jesteście, za to, że jesteśmy razem, za integrację, za rozumienie spraw Związku, za włączenie się w problemy Związku i rozwiązywanie tych problemów, za to, że nadal chcemy służyć Związkowi i społeczeństwu. Chciałbym podziękować okręgom, które bardzo aktywnie włączyły się w działania, zarówno w sprawie statutu jak i rozwoju ogrodów działkowych. Nie byłoby tego bez pracy okręgów. Wiem, że była to praca uciążliwa, ale udało się. Okręgi stanęły na wysokości swojego zadania. Dzięki Wam dokonaliśmy tego, co dzisiaj osiągnęliśmy. Dziękuję.

przecież statut musi być zgodny z ustrojem państwa, porządkiem prawnym i Konstytucją. Chciałbym, żebyśmy podziękowali zespołowi medialnemu. Nasze obrady są relacjonowane w mediach od godziny 10.20. Na bieżąco pojawiają się zdjęcia i komunikaty. To zupełna nowość w naszej pracy. To jest dobra rzecz, bo sztuką jest napracować się i dobrze tę pracę sprzedać. Żeby ten Zjazd się udał, musieli pracować wszyscy pracownicy KR. Nieraz są to funkcje, których nie widać, dlatego

Chciałbym podziękować komisjom zjazdowym, które pracowały bardzo intensywnie, dzięki nim mogliśmy uchwalić dziś uchwały. Bardzo dziękuję.

Bardzo dziękuje Sekretariatowi i Sekretarzowi Zjazdu, który opanował całą sytuację. To była trudna rola, ale dobrze wykonana. Chciałbym, żebyśmy podziękowali zespołowi pracowniczym KR, prawnikom, którzy od wielu miesięcy pracowali nad projektem zmian do statutu PZD. Wersja, którą dziś przyjęliśmy, jest którąś z kolei, ale

chciałbym podziękować wszystkim pracownikom. Nie było by tego Zjazdu, gdyby nie Krajowa Rada, gdyby nie Prezydium KR, które eksploatują ponad siły, ale jest to konieczne dla Związku, dlatego podziękujemy Krajowej Radzie i jej Prezydium. Podziękujemy Wydawnictwu „działkowiec”, za to co robią, kiedy nakładamy coraz trudniejsze obowiązki, szczególnie w dzisiejszych trudnych czasach. Cóż byłby za Zjazd, gdyby nie jego Przewodniczący. Dziękuję za sprawne i zgodne z regulaminem przeprowadzenie Zjazdu.

15) Wystąpienia złożone do protokołu

• Edward Galus, delegat z Okręgu Świętokrzyskiego PZD

Rozwój rodzinnych ogrodów działkowych gwarancją jakości życia w mieście

Jeszcze nie tak dawno temu nad ogrodnictwem działkowym w naszym kraju wisiało poważne widmo likwidacji, a w najlepszym wypadku znacznego ograniczenia. Po pamiętnym wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12 lipca 2012r. całe środowisko działkowe zwarło jednak swe szeregi, czego wspinałym zwieńczeniem był obywatelski projekt ustawy o ROD, pod którym zebrano łącznie blisko 1.000.000 podpisów. Działkowcy dopieśli swego i projekt, jako pierwsza w historii Polski inicjatywa obywatelska – stał się powszechnie obowiązującym prawem. Ogrody zostały obronione. Ich pozycja nawet wzmocniła się, gdyż ustawa

pozwoliła na regulację stanu prawnego gruntów ROD, których sytuacja w tym względzie była do tej pory niepewna. Teraz więc, gdy nadszedł dla środowiska działkowców czas względnego spokoju i bezpiecznej przyszłości, najwyższa pora zabrać się za rozwój i unowocześnianie rodzinnych ogrodów działkowych po to, aby tym lepiej mogły służyć nie tylko użytkownikom działek, ale i całym społecznościom lokalnym.

Rozwój ROD jest niezwykle ważny. Chodzi tu nie tylko o podniesienie komfortu korzystania z działek przez działkowców, ale również samo zwiększenie przestrzeni zajmowanej przez ogrody, które pełnią wiele bardzo ważnych społecznie funkcji, mających wpływ na wszystkich mieszkańców miast. Jest to tym ważniejsze właśnie teraz, gdy wyraźnie widoczna jest tendencja wzrostu popularności wypoczynku i aktywności na działce w ROD. Posiadanie działki nie jest już traktowa-

ne jak jeszcze kilka lat temu, jako swego rodzaju przeżytek. Średnia wieku osób posiadających i zainteresowanych działką obniża się. Na terenach ogrodów widać coraz więcej młodych rodzin, dzieci, młodzieży. Ogrody ponownie stają się miejscami tętniącymi życiem i energią, ale jednocześnie pozwalają na wyciszenie, nabranie dystansu do wszechobecnego pędu i zabiegania. Można stwierdzić, że zapanowała swoista moda na ogrodnictwo działkowe, którą Polski Związek Działkowców jako największe stowarzyszenie ogrodowe – powinien dla dobra ROD wykorzystać. Jak to jednak zrobić?

Oprócz unowocześniania i podnoszenia standardu istniejących ROD, które to zadania już na stałe wpisały się w priorytety PZD, niezwykle ważne jest także aby w miejscach, w których jest to możliwe i gdzie istnieje taka potrzeba – powiększać areał istniejących ROD, chociażby o niezagospodarowane tereny przyległe. Sytuacją optymalną byłoby równoległe tworzenie nowych, nowoczesnych ROD na kolejnych terenach – chociażby w pobliżu nowopowstałych osiedli mieszkaniowych. Choć wydaje się, że w dzisiejszych czasach, kiedy wartość komercyjna ziemi w miastach jest ogromna, może to być trudne do zrealizowania, to istnieje jednak wiele argumentów za zakładaniem nowych ogrodów, które jednostki PZD mogą wykorzystać podejmując działania w kierunku rozwoju ROD. Są to argumenty, które powinny trafić też do myślących perspektywnie włodarzy polskich miast, którym winno zależeć na podnoszeniu standardów i jakości życia mieszkańców.

Jak wynika z badań przeprowadzonych w ostatnim czasie przez Okręgi Polskiego Związku Działkowców – w wielu polskich miastach zasadnym jest tworzenie nowych ROD. Chodzi tu o miasta różnej wielkości, zarówno te mniejsze do 50.000 mieszkańców, jak i te największe, jak chociażby Warszawa, Łódź czy Białystok. Wyniki tychże badań, połączone ze statystykami zapotrzebowania na działki w poszczególnych miastach muszą stanowić punkt wyjścia do rozmów w sprawie rozwoju ogrodnictwa działkowego. Dysponując konkretnymi liczbami, obrazującymi skalę zjawiska zapotrzebowania na ogrody, można przystąpić do dalszych rozmów, mających na celu wskazanie dlaczego zapotrzebowanie to jest tak wysokie i czemu warto wyjść mu naprzeciw. Najistotniejszą rolę odgrywają tu oczywiście funkcje, jakie pełnią rodzinne ogrody działkowe. Funkcje, których zbawienny wpływ oddziałuje nie tylko na

pojedynczych działkowców i ich rodziny, ale też na ogół mieszkańców miast i jakość ich życia oraz na samą komórkę jaką jest miasto wraz z jego budżetem.

ROD to przede wszystkim ogromne tereny zieleni, utrzymywane ze środków i rękami samych działkowców – stanowiące swoiste parki, na których utrzymanie miasto nie musi przecież wyłożyć przysłowiowej złotówki. Biorąc pod uwagę koszty, jakie miasta ponoszą z rocznym utrzymaniem parków miejskich – może to być dla nich niebagatelna oszczędność. To pierwsza z przyczyn, dla których warto zainwestować w tworzenie i rozwój Ogrodów. Po drugie, wpływ zieleni i pracy oraz wypoczynku na łonie ogrodu na zdrowie człowieka – zarówno fizyczne jak i psychiczne – został już dawno potwierdzony naukowo. Oznacza to, że społeczeństwo korzystające z uroków ROD jest zdrowsze, co z kolei wpływa na zmniejszenie wydatków na leczenie, chociażby takich cywilizacyjnych chorób jak depresja, które z roku na rok pochłaniają przecież coraz większe środki finansowe. Po trzecie – problemem wielu polskich miast jest aktualnie odpływ ludności na przedmieścia czy do gmin ościennych. Wiele mieszkańców „ucieka” od miejskiego zgiełku i zanieczyszczonego spalinami powietrza na wieś. Zwiększenie ilości terenów zielonych do indywidualnego wykorzystania przez mieszkańców miast z pewnością może przyczynić się do powstrzymania rodzin przed przeprowadzką. Oczywiście przyczynia się to do pozostawiania wpływów podatkowych w kasach miejskich.

Można wobec powyższego wysnuć wniosek, że rozwój rodzinnych ogrodów działkowych jest ściśle sprzężony z rozwojem miast samych w sobie. Z pewnością argumenty te można i należy rozwijać i wykorzystywać przy promocji idei rozwoju ROD w miastach. Tym bardziej, że jak wykazały wspomniane wyżej badania prowadzone w Okręgach PZD, których wyniki przedstawione zostały na posiedzeniu Krajowej Rady PZD w dniu 15.11.2017r. – nasycenie ogrodami w wielu miastach jest niewystarczające. Fakt, że istnienie ROD realnie wpływa na jakość życia w mieście powinien stać się myślą przewodnią, swoistym orężem w staraniach o to, by miastom zależało na ich rozwoju, unowocześnianiu i zwiększaniu ich liczby.

Prócz powyższych niewątpliwych korzyści, jakie istnienie i dobre funkcjonowanie rodzinnych ogrodów działkowych niesie ze sobą dla miast, nie sposób oczywiście nie wspomnieć o pozostałych

funkcjach, które wpływają już bezpośrednio na jakość życia samych działkowców. Weźmy chociażby za przykład integrację rodzin i pokoleń. W dzisiejszych czasach dużo mówi się o osłabieniu i rozluźnieniu więzi międzyludzkich. Tymczasem nie ma chyba miejsca lepszego do wspólnych spotkań jak właśnie tereny ROD. Spokój, zieleń, bliskie sąsiedztwo i hobby, jakim oprócz uprawy roślin jest sama rekreacja na działce – sprzyja nawiązywaniu znajomości i pielęgnowaniu ich. Ta jedność działkowego środowiska widoczna jest szczególnie przy takich okazjach jak Dni Działkowca. Wówczas to wspólne ogniska i biesiadowanie gromadzą liczne rzesze osób, które wolą spędzić czas razem niż w domu przed komputerem czy telewizorem. To z kolei ma bardzo istotne znaczenie zwłaszcza w kontekście osób starszych, wśród których tak aktualny jest temat wykluczenia społecznego i osamotnienia. Ogrody są doskonałym miejscem na aktywizację osób starszych i samotnych. To miejsca, w których ludzie ci czują się częścią społeczności, są szanowani, pytani o zdanie i radę – jednym słowem mogą czuć się potrzebni. W ROD jest miejsce również dla najmłodszych, dla których aktywność wśród kwiatów i drzew owocowych stanowi znakomitą alternatywę dla spędzania czasu przed ekranami elektronicznych gadżetów. W powiązaniu ze zbawiennym wpływem jakiej zieleni ogrodowa ma na stan psychiczny człowieka oraz stymulację mózgu – ROD mają realny wpływ na prawidłowe i zdrowe dorastanie dzieci, co z pewnością przełoży się na ich przyszłe, dorosłe życie.

Jak widać rodzinne ogrody działkowe to jakość i dobro samo w sobie. Niestety jednak wiele osób, zwłaszcza przedstawicieli władz niektórych miast oraz pewnej rzeszy polityków wciąż tego nie dostrzega, deprecjonując rolę i znaczenie ROD, dążąc do ich likwidacji i zastąpienia inwestycjami deweloperskimi. Dlatego właśnie przed Polskim Związkiem Działkowców stoi zadanie szerzenia idei rozwoju ROD, jej popularyzacji oraz edukacji społeczeństwa w tym kierunku. Należy to czynić przez uwydatnianie zalet ogrodów i ich pozytywnych funkcji. Wykorzystywać przy tym należy wszelkie możliwe środki i kontakty. Pamiętać trzeba, że w samej ustawie o ROD wskazuje się, że organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego mają obowiązek tworzyć warunki do rozwoju ogrodów. Biorąc wszystko powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że istnieją solidne podstawy aby mieć nadzieję, że rozwój ROD to nie tylko piękne marzenie, lecz idea, która

przy właściwym stopniu zaangażowania ma wielkie i realne szanse na realizację.

Warszawa, dn. 09.12.2017r.

• Jan Molski – delegat z Okręgu w Poznaniu

Dotyczy stanowiska KR PZD z dnia 15 listopada 2017 roku w sprawie potrzeb i możliwości rozwoju ROD

Ważnym zadaniem, jak podkreśla KR PZD w swoim stanowisku, jest opracowanie programu rozwoju ROD. Związek musi jednak pamiętać, że istniejące aktualnie ogrody działkowe są bardzo zróżnicowane pod względem zarządzania, zagospodarowania oraz roli pełniącej w środowiskach. W zasadzie istniejące ogrody możemy podzielić na:

1. Wzorowe, wspaniałe funkcjonujące zgodnie z przepisami prawa.
2. Częściowo zamieszkałe z ponadnormatywnymi altanami stanowiące swoiste osiedla mieszkaniowe.
3. Zaniebane bez przyłączy wody, prądu z infrastrukturą pamiętającą okres PRL.
4. Ogrody widma, częściowo zagospodarowane z dużą ilością wolnych działek.

To bardzo pobieżny podział istniejących ogrodów. Przed przystąpieniem do pozyskiwania nowych terenów i tworzenia nowych ROD należy wrócić do wyników powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek przeprowadzonego w 2016 roku. Zalecenia wówczas kierowane do ogrodów muszą być w pełni zrealizowane przez zarządy ROD.

Wzorowe ogrody w środowisku to wzorowe opinie społeczeństwa oraz władz samorządowych. Wzorowa opinia to konkretne środki finansowe z budżetów gmin i miast na rozwój infrastruktur ogrodowych.

W środowiskach małomiasteczkowych w Polsce powiatowej (z jednostkowymi wyjątkami) nie ma potrzeby tworzenia nowych ogrodów. W środowiskach tych średnio w każdym roku wymianie podlega około 5% działek, co zaspokaja zapotrzebowanie na działki. Dodać należy, że nabyciem działek zainteresowane są w większości młode małżeństwa z dziećmi. W tych środowiskach należy dążyć do podnoszenia jakości funkcjonowania istniejących ROD.

- **Czesław Kozikowski – delegat z Okręgu Toruńsko-Włocławskiego**

*Panie Przewodniczący,
Szanowni Delegaci,*

W nowej historii naszego Związku co najmniej po raz piąty pochylamy się nad przewodnikiem codzienności każdego ogrodu – Statutem. Ten dzisiejszy jest dogłębniej niż poprzednie. Poddany został społecznej ocenie. Przeprowadzone kilkumiesięczne konsultacje od dołu do góry dały nam utrwalenie tego co przez lata dobrze służyło działkowcom, ale także wprowadziły nowe potrzebne rozwiązania. Przystosowuje do nowych rozwiązań ustrojowych, ale także pogłębia ochronę i interesy tych, którym służymy – działkowcom.

Statut nad którym pracujemy jest dokumentem starannie, rzetelnie, poprawnie, w pełni zabezpieczającym ochronę, tak członkom jak i organom. Rzetelnie, sprawiedliwie rozkłada odpowiedzialność za jego realizację na wszystkie organy Związku.

Szanowni Państwo, dzisiejszy projekt Statutu jeszcze raz potwierdza, że „na Związek nie jesteśmy skazani. Polski Związek Działkowców jest naszym związkiem z wyboru.” Potwierdzają to w pełni zapisy statutu zasługujące na przyjęcie przez aplauz.

Polski działkowiec wielokrotnie stawał w obrobie tego, co jego – Związku, działki – wykazując się determinacją i skutecznością. Walka ta nie ustawała. Zmieniło się pole. Dziś toczy się w gabinetach prezydentów i burmistrzów wielu miast, w których problemem są prawa do gruntów. Milczenie lub zbywanie są odpowiedziami na wnioski o realizację artykułu 76 ustawy. W Sejmie milczeniem pomija się problem roszczeń o zwrot gruntów w ramach procesów reparytacji. Tak samo umiejętnie pominięto problem zameldowań wchodzący w życie od stycznia w nowych regulacjach. Wróć decyzje o zameldowaniach w altanach. Podobnie możemy mówić o ustawie śmieciowej, gdzie w zapisach o kosztach w wielu samorządach panuje zasada „hulaj dusza, piekła nie ma”. Wiele samorządów, zgodnie z ustawą śmieciowy obowiązek zważyło na ogrody. Dla małych to wygodne, dla dużych często licznie zamieszkałych to makabra. Obawiam się, że władza często postępuje z nami jak z tą przysłowio-wą żabą, aby ją ugotować, nie można wrzucić do wrzątku, bo wyskoczy. Wrzuć do gara i podgrzewaj to się ugotuje. A więc, walka bezbolesna, bez rozgłosu, ale skuteczna. Odpowiedzią na taki zamysł

są przedłożone nam stanowiska. Poparcie ich to obowiązek każdego z dzisiejszych delegatów, bowiem są one zarówno w swej treści jak i znaczeniu ważnym elementem dla ogrodów i ich zarządów. Stanowisko otwarcia PZD na RODy i działkowców, upomnienie, że ROD, działkowcy, ich aktyw to nie przedmioty, a podstawowe podmioty Związku i jego organów, a przede wszystkim biur i kadry pracowniczej, to przypomnienie znaczenia hasła „Nic o nas, bez nas”. To aktyw w ogrodach wie co dobre dla lokalnej społeczności, czego można od niej wymagać, czym służyć. Podejmowane przez Zarządy Okręgowe i Krajowy uchwały i wytyczne muszą w swych treściach nieść więcej elastyczności, a nie nakazów i poleceń. Odpowiedzi na pisma, wnioski to obowiązek, a nie łaska. Często wystarczy – przyjęliśmy do wiadomości, uwzględnimy w działaniu, nie ma Pan/Pani racji, to wyraz szacunku i budowa zaufania.

Szanowni Państwo, jeszcze jeden problem do zasygnalizowania. Przepływ informacji od góry do dołu jest dobry. Może czasami trzeba by ją przyspieszyć, by się nie dezaktualizowała. Zaraz padnie odpowiedź. Nie ma nic szybszego niż Internet. To prawda. Jednak realność składu ogrodowego aktywu jest taka, jaka jest. Większość to starsi, często oczekujący łaski wnucząt.

Za bardzo ograniczony uważam dopływ informacji od dołu do góry. Najczęściej ogranicza się on do informacji z Okręgów, a taki należałoby ogólnie mówiąc uznawać często za wybiórczy. Tak dzieje się z informacją z Okręgów do ogrodów i z ogrodów do Okręgów. Jest ich za mało. Problem ten należałoby poddać ocenie i analizie i szukać rozwiązań. Przywrócenie miesięcznych informacji Okręgów do Zarządu Krajowego z przekazem do ROD i Kolegiów na dole powinno stać się obowiązkiem. To jest więź, która zacieśni szeregi działkowców, otworzy drogę do szerokiej współpracy, góry z dołem i dołu z górą.

Uważam również, że nie spełniamy istniejącego, wielkiego zapotrzebowania na informację w związkowych środkach o ludziach, działkowego trudu, o aktywie.

Podjęte problemy tylko sygnalizuję, bowiem Zjazd w swych ramach nie pozwala na szersze rozwijanie.

Dziękuję za uwagę!

/-/ Delegat OZ Toruńsko-Włocławskiego

/-/ Czesław Kozikowski

- **Leonard Niewiński – delegat z Okręgu Pomorskiego**

SZANOWNI PAŃSTWO!

Nakreślony przez Polski Związek Działkowców program dotyczący współpracy z samorządami, to rozdział do dalszego działania.

Jest to olbrzymi zakres możliwości, w wielu wypadkach, do bardziej ścisłego wykorzystania w ogrodach działkowych.

Mamy czym się pochwalić. Nasz ruch działkowy liczy sto dwadzieścia lat, a w niektórych ogrodach i więcej. Ruch ten budowany był przez te wszystkie lata, w oparciu o społeczności lokalne. W miastach, miasteczkach i mniejszych miejscowościach, powstawały ogrody działkowe.

Dzisiaj, wystarczy sięgnąć do lokalnej historii i tradycji żeby zrozumieć, jaką rolę mają do odegrania i odgrywają ogrody działkowe! Jakie mają znaczenie dla lokalnej społeczności!

Form działania oraz możliwości jest wiele. Od działek i ścieżek dydaktycznych, dla najmłodszych, do imprez integracyjnych dla starszych.

Olbrzymią rolę do odegrania w realizacji tego zagadnienia, mają kolegia prezesów. To one doskonale orientują się w lokalnych stosunkach i możliwościach. Kolegia, winny inicjować działania, które pozwolą na stałe wspieranie ogrodów, w lokalnych strukturach samorządowych.

Takim przykładem, może być współpraca z Miastem Gdynia, wspierająca działania lokalnego kolegium.

Ogrody działkowe, mają olbrzymie znaczenie dla użytkowników, ale i dla społeczności lokalnych. Tam gdzie są one otwarte, można zauważyć zwiększoną liczbę, odwiedzających. Ma to miejsce zarówno w okresie sezonu, jak i po sezonie. W każdej porze roku, w ogrodzie działkowym jest cisza i tak pożądaný spokój. Różne pory roku, zachwycają swoimi sezonowymi barwami.

Ogrodowy działkowe, codziennie dają lokalnej społeczności tereny zielone, do odpoczynku i rekreacji, ale wspólne egzystowanie działkowców ze społecznością lokalną, może być zaczątkiem budowania nowej lokalnej historii.

- **Teresa Napiórkowska – delegatka z Okręgu w Szczecinie**

Delegaci Okręgu Szczecińskiego wyrażają zdecydowane poparcie dla działań zmierzających do szerszego otwarcia Polskiego Związku Działkowców na Rodzinne Ogrody Działkowe i Dział-

kowców. Postronnemu, a zwłaszcza nieprzychylnemu obserwatorowi naszych działań mogłoby się wydawać, że przyjęcie takiej deklaracji przez organizację powołaną przez i dla działkowców zakrawa na swego rodzaju hipokryzję. Czemu zatem służyć ma akcentowanie działań, które, już na pierwszy rzut oka, stanowią o sensie istnienia naszego Związku, jego racji bytu?! Ten pozorny paradoks daje się jednak łatwo wyjaśnić. Powody dla podjęcia tego ważkiego tematu odnajdujemy w naszym codziennej praktyce działkowej oraz doświadczeniach zdobytych w działalności naszych struktur po wejściu w życie nowej ustawy o R.O.D. Przez długi czas, działacze Związku jak również liczne grona aktywnych działkowców pochłaniała walka o nowe, korzystne dla środowiska rozwiązania legislacyjne. Wykonaliśmy ogromną pracę docierając z wiedzą o założeniach nowego prawa do milionów Polaków, a jednocześnie, zdobywając ich poparcie dla tego projektu. Obecnie potrzebna jest budowa nowego oblicza naszej organizacji. Już nie walczącej o swoje prawa ale zdolnej pomagać, wyjaśniać, uświadamiać. Naszym zdaniem, przejawem dobrze rozumianego otwarcia Związku na sprawy R.O.D. i indywidualnych działkowców będzie budowa – właśnie w Rodzinnych Ogrodach Działkowych – systemów informacji dla działkowców. Taki nowy system nie może już opierać się jedynie na znanej formie „dyżurów członków zarządów”. Do dyspozycji działkowców powinni być także specjaliści w zakresie upraw, prawnicy, itp. Różnego rodzaju, często wysokiej klasy – specjaliści sami użytkują działki. Wystarczy dobrze rozejrzeć się wśród działkowców; niejeden fachowiec; prawnik czy inżynier mógłby dzielić się z innym działkowcami swoją wiedzą....

Pojawienie się w R.O.D. fachowców z emblematami Związku z pewnością przyczyni się nie tylko do wzrostu zaufania, przełamania barier ale pozwoli także na propagowanie idei Związku w społeczności działkowej.

Nie sposób nie wspomnieć przy okazji naszych obrad o środowisku w jakim działamy. Zdecydowaną większość, najważniejszych dla funkcjonowania ogrodów spraw przychodzi nam rozwiązywać w kontaktach samorządami lokalnymi. Nasza akurat delegacja służyć może całemu środowisku przykładami dobrej, wzorcowej wręcz współpracy. Niejednokrotnie zwracamy na to uwagę podczas naszych spotkań na szczeblu okręgu zachęcamy do sięgnięcia do dokumentów. Ja pochodzę akurat ze Świnoujścia, miasta poło-

zonego w dużej części na depresyjnych torfach, gdzie działa 10 rodzinnych ogrodów działkowych ale konieczne są kosztowne inwestycje takie jak np. melioracja.

Władze miasta dały się do tego przekonać i dzięki temu najpotrzebniejsze inwestycje infrastrukturalne udaje się z sukcesem realizować. O potrzebie bieżącej współpracy ogrodów z samorządami gmin i o efektach tej współpracy, właśnie na przykładzie miasta Świnoujście mówili już delegaci VIII Okręgowego Zjazdu Delegatów P.Z.D. w Szczecinie w 2015 r.

A wreszcie, na koniec chciałabym odnieść się do sprawy, dla której tu dziś się zgromadziliśmy. W ocenie naszej delegacji na pewno zaproponowane zmiany w statucie idą w kierunku troski o działkowców i ich podstawową organizację czyli Zarządy Rodzinnych Ogródów Działkowych. Np. kwestia opłat; opłaty pobierane od nowego działkowca (choćby zmieniał się na działce) trzy razy do roku musiał płacić każdy, były niesprawiedliwe i często krytykowane przez samych działkowców co przysparzało zarządom wielu konfliktów.

Mamy nadzieję, że wszystkie zmiany wypracowane przez komisję ds. nowelizacji statutu ułatwią znacznie pracę zarządom R.O.D. bo są to, naszym zdaniem korekty istotne i słuszne. Członkom komisji za ich pracę dziękujemy!

Nasze dzisiejsze spotkanie to dobra okazja by podziękować komisji statutowej Związku, dzięki której udało się szczęśliwie przebrnąć przez meandry paragrafów i wypracować zmiany, które zapewnią nam możliwość poświęcenia się spokojnej pracy związkowej, bez obawy o zderzenie z niedostosowanym przepisem. I na koniec pozwólcie na nutkę wspomnień z pracy w minionym już, a niespokojnym dla Związku czasie. Doświadczaliśmy tego wszyscy, także my, działkowcy okręgu szczecińskiego. Bezcennym było dla nas osobistym zaangażowanie jednego człowieka. Mimo setek spraw na głowie potrafił zostawić wszystko i przybyć na działkowe dożynki. Cieszyć się wspólnym dorobkiem ale przede wszystkim tłumaczyć, tłumaczyć, tłumaczyć. Pan Prezes Eugeniusz Kondracki, człowiek, który nie tylko przeprowadził Związek przez polityczne sztormy ale wie co słyszeć w działkowej świetlicy jest z nami. Panie Prezesie Dziękujemy!

- **Ewa Blachut – delegatka z Okręgu Małopolskiego**

ZNACZENIE ROZWOJU OGRODNICTWA DZIAŁKOWEGO W POLSCE

Bieżący rok 2017 to rok jubileuszowy w historii ogrodnictwa działkowego w Polsce. Obchodzimy rocznicę 120 – lecia istnienia ogrodów działkowych na ziemiach Polskich. Rok ten obfitował w wiele wydarzeń i uroczystości upamiętniających to wydarzenie. Na terenie całej Polski odbyły się imprezy z tego tytułu. W Okręgu Małopolskim PZD w Krakowie zorganizowano uroczyste posiedzenie Okręgowego Zarządu, na które zaproszono znakomitych gości, wielce zasłużonych dla rozwoju ogrodów działkowych na terenie naszego Okręgu. W trakcie posiedzenia plenum wręczono okolicznościowe medale i dyplomy dla zasłużonych działaczy, których wkład, zaangażowanie i znamienita praca pozwoliły na bycie tu i teraz. Ponadto wiele Rodzinnych Ogródów Działkowców z naszego okręgu świętowało ten jubileusz na swoich dniach działkowca.

Znamienny jubileusz to okazja do przedstawienia historii istnienia czy rozwoju ogrodów działkowych. Z takimi wydarzeniami spotykaliśmy się praktycznie podczas każdego wydarzenia.

XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZD, to także okazja do zastanowienia się nad przyszłością ogrodów działkowych na terenie naszego kraju. Od zawsze rozwojowi towarzyszyła integracja działkowców, o której nie możemy nigdy zapominać. Jako pokłosie tej integracji powstał Polski Związek Działkowców, obecnie stowarzyszenie ogrodowe zrzeszające około milion działkowców. Niegdyś w 1981 roku po uchwaleniu ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych, która uhonorowała dorobek ruchu ogrodnictwa działkowego, prawa działkowców i nadała im nowe przywileje, rozpoczął się niespotykany na europejską skalę rozwój. W ciągu niespełna dekady PZD zorganizował ogrody działkowe na terenie blisko 15 tysięcy hektarów. Działki otrzymały setki tysięcy rodzin. Warto rozważyć czy ówczesny sukces, trwający po dzień dzisiejszy jest możliwy do powtórzenia chociaż w części.

Niejednokrotnie w swojej codziennej pracy spotykamy się z zapytaniami o wolne działki od osób, które chciałyby stać się działkowcami. Takie sytuacje mają miejsce przede wszystkim w dużych miastach, w których ciągle rozwój po-

woduje przybywanie do miast setek rodzin rocznie poszukujących pracy. Każdy z nich potrzebuje miejsca do wypoczynku rekreacji, a takim miejscem jest działka na terenie rodzinnego ogrodu działkowego.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że duże miasta borykają się z wielkim problemem zanieczyszczenia środowiska, który można zminimalizować poprzez rozbudowę terenów zielonych, jakimi niewątpliwie są właśnie rodzinne ogrody działkowe. Nierzadko pojawiają się argumenty, głównie ze strony samorządów czy przeciwników ogrodnictwa działkowego, że ogrody to tereny zamknięte a na obszarach przeznaczonych pod zieleń, należy wybudować park ogólnodostępny. Pomija się całkowicie okoliczność zainteresowania każdym z tych obiektów. Podczas gdy z parku korzysta niewielka ilość osób. porównywalnie na terenie rodzinnych ogrodów działkowych przebywają setki osób. Działkowcy wraz z rodzinami w sposób czynny odpoczywają, mają możliwość zagospodarować działkę w sposób przez siebie

wybrany, a nie narzucony przez podmiot opiekuńczy np. parkiem. Przebywanie na działce to przyjemność, praca, satysfakcja a także integracja wielopokoleniowa.

Należy wskazać, że coraz więcej ogrodów jest otwartych na społeczność lokalną, która korzysta z dobrodziejstw terenów wspólnych rodzinnych ogrodów działkowych.

Reasumując, należy stwierdzić, że istotne jest dążenie do powiększania obszarów rodzinnych ogrodów działkowych i pozyskiwanie terenów pod zakładanie nowych ogrodów. Musimy dołożyć wszelkich starań by pozyskać więcej terenów pod ogrody działkowe. Przy pomocy chętnych do uprawiania działek, przekonajmy władze samorządowe, że są takie potrzeby i że istnieje zapotrzebowanie na miejsca do wypoczynku w tej formie.

Nie możemy zaprzepaścić idei ogrodnictwa działkowego zaszczipionej w nie jednym z nas przez naszych przodków. Przekażmy pokoleniom nasze doświadczenia i zostawmy po sobie zapal do pracy służący innym ludziom.

16) Wiersz Józefa Romanowskiego– delegat z Okręgu w Szczecinie

NADZWYCZAJNY ZJAZD DZIAŁKOWCÓW

Delegaci przyjeżdżają
Do stolicy Warszawy
By dobrze zabezpieczyć
Działkowców sprawę

Ten i ktoś drugi
Jeszcze dyskutuje
Ale grono prawników
Prawa i porządku w statucie pilnuje

Gdy wszyscy chcą dobrze
To niech Statut poznają
Jak życie pokazuje
To treść Statutu zbyt mało znają

Działkowcu kochany
Będziesz szanowany
Gdy Regulamin i Statut
Będzie przez Ciebie przestrzegany

Koleżanki i koledzy
Dzisiaj z zaangażowaniem obradujemy
I nowa treść Statutu
Głosowaniem akceptujemy

Dziewiątego grudnia
Nowy Statut uchwalony
I zaangażowany komplet działaczy
Niech przez rzeszę działkowców będzie doceniony

Dzięki Prezydium
Dzięki Prezesowi
Dzięki też Prawnikom
Dzięki działkowemu ludowi

Pozdrawiają Delegaci Szczecina

09-12-2017

W KULUARACH

Prezes PZD Eugeniusz Kondracki z Czesławem Kozikowski z OZ Torunsko-Włocławskiego i Tadeuszem Steblikiem z OZ Sudeckiego. Pan Tadeusz ma 94 lata, a mimo to czynnie uczestniczy w życiu Związku

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	1	wygaśnięcia mandatów delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów PZD	68
2. Porządek obrad	2	• UCHWAŁA Nr 4 Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie upoważnienia Krajowej Rady PZD do zmiany Statutu Polskiego Związku Działkowców	68
3. Przewodniczący Zjazdu, Sekretarz	3	• STANOWISKO Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie rozszereżenia do gruntów rodzinnych ogrodów działkowych i znaczenia ustawy reprivatyzacyjnej	69
4. Komisje Zjazdowe	3	• STANOWISKO Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie szerszego otwarcia Polskiego Związku Działkowców na Rodzinne Ogrody Działkowe i działkowców	70
5. Wręczenie sztandaru	5	• STANOWISKO Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie szerszego otwierania ROD na potrzeby społeczeństwa	71
6. Referat Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego pt. „Potrzeba i projekt nowelizacji Statutu PZD z 2015 r.	6	• STANOWISKO Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy rodzinnych ogro- dów działkowych z organizacjami pozarządowymi	73
7. Dyskusja w sprawie nowelizacji Statutu PZD	11	• STANOWISKO Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy Polskiego Związ- ku Działkowców z samorządami lokalnymi	75
• Sylwester Chęciński, delegat z Okręgu w Poznaniu	11	14. Wystąpienie Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego na zakończenie zjazdu	77
• Maria Fojt, Przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej, delegatka z Okręgu w Pile	12	15. Wystąpienia złożone do protokołu	78
• Bartłomiej Kozera, delegat z Okręgu Opolskiego	13	• Edward Galus, delegat z Okręgu Świętokrzyskiego PZD	78
• Małgorzata Jasińska, delegatka z Okręgu Toruńsko-Włocławskiego	14	• Jan Molski – delegat z Okręgu w Poznaniu	80
• Jerzy Bodzak, delegat z Okręgu w Lublinie	15	• Czesław Kozikowski – delegat z Okręgu Toruńsko-Włocławskiego	81
• Stefan Żyła, delegat z Okręgu Podkarpackiego	16	• Leonard Niewiński – delegat z Okręgu Pomorskiego	82
• Maria Stypułkowska, delegatka z Okręgu Łódzkiego	17	• Teresa Napiórkowska – delegat z Okręgu w Szczecinie	82
8. Sprawozdanie Komisji Mandatowej	20	• Ewa Błachut – delegatka z Okręgu Małopolskiego	83
9. Referat Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego pt. „Rosnące zapotrzebowanie na działki w ROD i możliwości rozwoju. Rola i zadania PZD”	20	16. Wiersz Józefa Romanowskiego– delegat z Okręgu w Szczecinie	84
10. Omówienie projektów stanowisk Zjazdu przez Preze- sa PZD Eugeniusza Kondrackiego	24		
11. Dyskusja w sprawie rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych	24		
• Barbara Korolczuk, delegatka z Okręgu we Wrocławiu, Skarbnik PZD	24		
• Krystyna Mazurek, delegatka z Okręgu Mazowieckiego	26		
• Alfons Błachura, delegat z Okręgu Śląskiego	27		
12. Uchwalenie zmian w Statucie PZD	28		
• UCHWAŁA NR 1 Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie zmiany Statutu Polskiego Związku Działkowców	28		
• Statut PZD – tekst jednolity	40		
13. Uchwały i Stanowiska	66		
• UCHWAŁA NR 2 Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 r. w sprawie rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce	66		
• UCHWAŁA NR 3 Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związ- ku Działkowców z dnia 9 grudnia 2017 roku w sprawie stwierdzenia			

Redaguje Komitet Krajowej Rady PZD www.pzd.pl

Wydawca: Wydawnictwo „działkowiec” ul. Bobrowiecka 1, 00-728 Warszawa

Skład i łamanie: Marcin Satro

Druk: Drukarnia Semafik

Nakład: 6 600